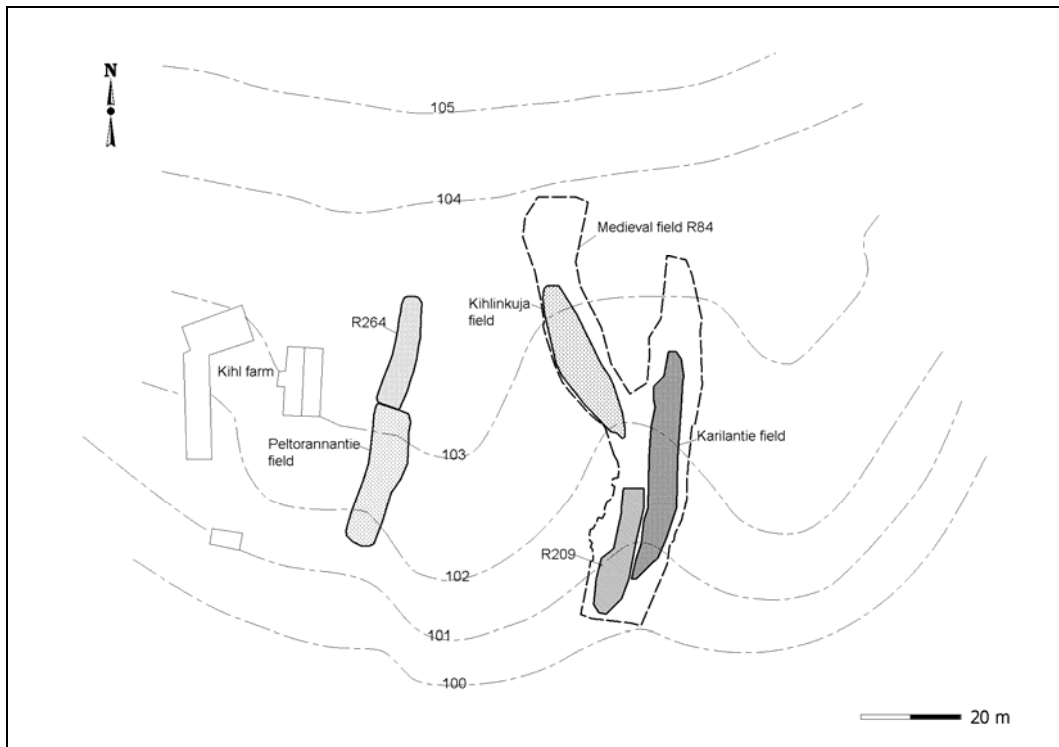

Mikkeli Orijärvi Kihlinpelto

Rautakautisen asuinpaikan ja muinaispeltokohteen
kaivaus 31.5.-14.7.2006

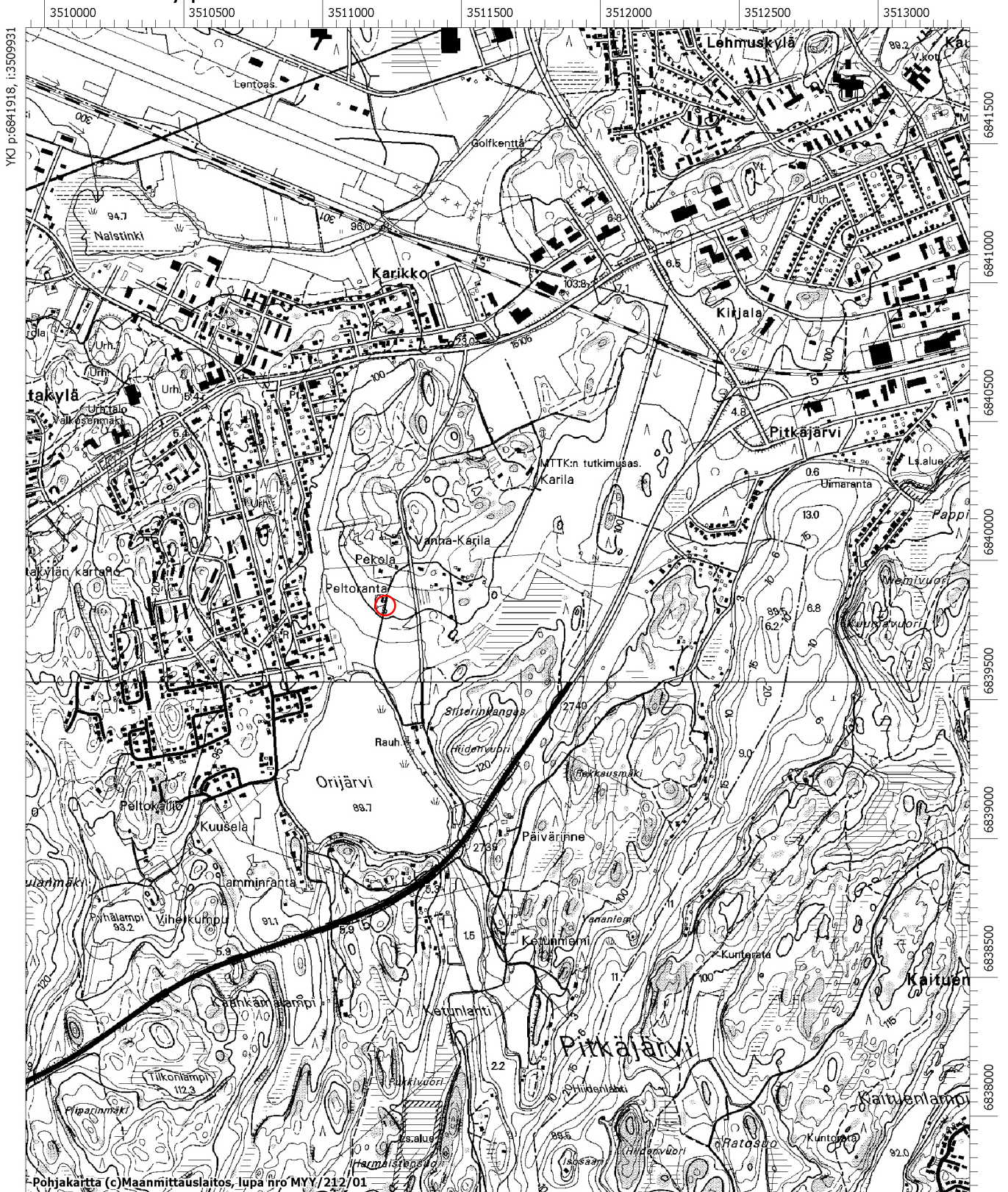
Esa Mikkola

Peruskarttaote
Mikkeli Orijärvi Kihlinpelto

PK 3142 05 Mikkeli ja
PK 3142 04 Porrassalmi

Kohde merkitty punaisella

Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa nro MYY/212/01

MK 1:20000

YKJ p:6837719, i:3513331

SISÄLLYSLUETTELO

PERUSKARTTAOTE

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	3
1. JOHDANTO.....	5
2. ORIJÄRVEN ALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	7
3. TUTKIMUSHISTORIA	8
4. KAIVAUKSEN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS	10
4.1 KOORDINAATISTO JA ASEMOINTIPISTEET	10
4.2. KAIVAUSALUEET, -MENETELMÄT JA DOKUMENTOINTI	11
4.3. NÄYTTEET JA AJOITUKSET	13
5. KAIVAUSHAVAINNOT KAIVAUSALUEITTAIN	15
5.1. KAIVAUSALUE 1	15
5.2. KAIVAUSALUE 2	18
6. RAKENTEET	22
R23	22
R32	22
R264	22
R269	23
R271	23
R272	23
R273	23
R274	23
R275	24
R276	24
R277	24
R278	24
R279	25
R280	25
R281	25
R282	25
R282	26
R283	26
R284	26
R285	26
7. LÖYDÖT.....	27
7.1. HOPEALÖYDÖT	27
7.2. PRONSSILÖYDÖT	29
7.3. RAUTALÖYDÖT.....	30
7.4. HELMET	30
7.5. MUUT LÖYDÖT	30
7.6. LÖYTÖJEN LEVINTÄ	31
8. YHTEENVETO	32
9. LÄHTEET	34
10. AIHEESEEN LIITTYVÄ KIRJALLISUUS	35
11. MUSTAVALKONEGATIIVILUETTELO	37
12. DIAPOSITIIVILUETTELO	42
13. KARTTALUETTELO JA KARTAT	46

14. KUVATAULUT.....	93
---------------------	----

LIITTEET I-V

I Hopearahafragmentin tunnistustiedot

II Yhteysluettelo

III KM-luettelon ulkopuolelle jätetyt uuden ajan löydöt

IV Makrofossiilinäyteluettelo ja analyysitulokset (liitetään myöhemmin)

V Ajoitustulokset (liitetään myöhemmin)

ARKISTO- ja REKISTERITIEDOT

Mikkeli Orijärvi Kihlinpelto

Rautakautisen asuinpaikan ja muinaispelto-kohteen kaivaus 31.5.–14.7.2006

Muinaisjäännöstyyppi ja ajoitus:

Muinaisjäännösryhmät 1) Rautakautinen asuinpaikka, jossa rautakautisia ja keskiaikaan ajoitettavia muinaispeltoja 5 kpl
2) Viikinkiaikaisen hopearaha-aarten löytöpaikka: kätkölöytöpaikat

Muinaisjäännösrekisteritunnus:

492 01 0054

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Sijainti

Etäisyystieto: Mikkelin maaseurakunnan kirkosta 2,95 km lounaaseen

Peruskartta: **3142 05 MIKKELI**

Yhtenäiskoordinaatit: $p = 6840\ 280$

$i = 3511\ 500$

$z = n. 102-103\ m\ mpy$

Koordinaattien selite: keskikoordinaatit

Kaivauksenjohtaja: FM Esa Mikkola

Piirtäjät: FM Katja Vuoristo

FM Johanna Enqvist

Tutkimusavustajat: HuK Hanna Kelola

HuK Riku Mönkkönen

Tutkimusten peruste: Muinaismuistolaki 15 §

Tutkimuskustannukset: Mikkelin kaupunki 86 000 euroa

Kaivausalueiden koko: 630 m²

Arkeologisesti tarkastetun alueen koko:

850 m²

Kaivauslöydöt: KM 35900: 1-1316, diar. 15.8.2006

1 hopearahan fragmentti, pronssikoruja ja niiden katkelmia, lasimassahelmiä, saviastianpaloja ja savitiivistettä yms.

Kuvamateriaali:

Diapositiivit: **59438-59581**

Negatiivit: **142477-142656**

Aiemmat tutkimukset:

Helena Partanen, Jukka Salminen ja Vuolingon koulun oppilaat 1998, pintapöiminta

Esa Mikkola 1999 Rakennusalueen inventointi ja koekaivaus (Mikkelin mlk Orijärvi Pelto-ranta)

Esa Mikkola 2000 Kaivaus

Esa Mikkola 2002	Kaivaus
Esa Mikkola 2003	Kaivaus
Esa Mikkola 2005	Kaivaus

Aiemmat löydöt ja tärkeimmät tutkimustulokset:

1998	<p>KM 31319: 1-6 KM rahak. 98062: 1-2 Otto III aikainen hopearaha ja 1600-luvun kuparikolikko</p>
1999	<p>KM 31608: 1-607 Löytöinä saatiin talteen mm. 103 kokonaista viikinkiaikaan ajoittuvaa hopearahaa sekä 11 rahan fragmenttia, pala pilkkohopeaa, soikean kupurasoljen katkelma, litteä linturiipus, rautainen paimensauvaneula sekä rautakautteen että historialliseen aikaan ajoittuvaa asuinpaikkamateriaalia. Peltomultakerroksen alta löydettiin 10 kiinteää rakennetta sekä 6 hieman epämääräisempää rakennetta.</p>
2000	<p>KM 32172: 1-2518 Löytöinä saatiin talteen mm. 17 kokonaista viikinkiaikaan ajoittuvaa hopearahaa sekä 4 rahan fragmenttia, soikean kupurasoljen katkelma, pieni pronssinen hevosenkenkäsolki, yönheleja, korujen kappaleita, räpyläriipus, akaattihelmi, tulusraudan kappale, atraimen piikki, jääkenkiä, rautakautista keramiikkaa, savitiivistettä ja historiallisen ajan esineistöä. Peltomultakerroksen alta löydettiin 72 kiinteää rakennetta. Kohteesta löydettiin myös Savon alueen ensimmäiset muinaispellot. Makrofossiilianalysysissä on löydetty mm. kuoretonta ohraa ja pölkyvehnää.</p>
2002	<p>KM 33364: 1-3643 Löytöinä saatiin talteen mm. yksi kokonainen hopearaha, 2 hopearahan fragmenttia, hopealevyn kappale, yksinkertaisen ristiriipuksen katkelma, koristeellisen korvalusikan katkelma, pronssikorujen katkelmia, rautaisia nuolenkärkiä, avainten ja putkilukkojen kappaleita, lasimassahelmiä, riipushioin, hiointen katkelmia, 1,7 kg rautakautista keramiikkaa, 4,3 kg savitiivistettä sekä 7,1 kg savikiekkojen kappaleita. Orijärveltä löydettiin kaksi muinaispeltoa. Karilantien oikaisulinjan pelto on suurin Suomesta toistaiseksi tunnettu muinaispelto. Siinä oli erotettavissa ainakin neljä eri-ikäistä käyttövaihetta. Pellon alta löydettiin asuinpaikkakerrostuma.</p>
2003	<p>KM 33998: 1-3008 Löytöinä saatiin talteen kaksi hopearahan fragmenttia, lasimassahelmiä, pronssikoru ja niiden katkelmia (mm. kolmipyöryläristiriipuksen katkelmia), keramiikkaa, savikiekkojen kappaleita, savitiivistettä ja kaksi käsimylykiven puolikasta. Muinaispellon R209 eteläpuolelta löytyi kaihomainen rakenne, jonka puukehikosta osa oli säilynyt. Radiohiiliajoituksen mukaan rakenne ajoittuu vuosiin 1020 - 1190 jKr.</p>
2005	<p>KM 35345: 1-1301 Löytöinä talteen saatiin 2 hopearahaa, pronssikorujen katkelmia, lasimassahelmiä sekä muita asuinpaikkalöytöjä kuten saviastianpaloja ja savitiivistettä. Peltorannantien itäpuolelta löytyi alueen viides muinaispelto R264. Kihlinkujan muinaispellossa havaittiin useita käyttövaiheita ja ojitusta.</p>

1. Johdanto

Mikkelin Orijärven Kihlinpeltoa tutkittiin kesällä 2006 puolentoista kuukauden ajan. Kaivaukset alkoivat 31.5.2006 ja päättyivät 14.7.2006. Niiden tarkoituksena oli tutkia loppuun rakennettavalla alueella sijaitseva muinaisjäännöksen osa. Pääkaivausalue sijoitettiin Kihlinpellon luoteisosaan. Toinen huomattavasti pienempi alue avattiin Peltorannantielle. Kaivauksella paleltiin kesäkuun alun koleudessa, hikoiltiin keskikesän poikkeuksellisessa kuumuudessa sekä nähtiin heinäkuun 10. päivän illan rajua ukkosmyrsky, jonka seurauksena yksi profiileista vaurioitui. Kesä 2006 jäi kuitenkin mieleen poikkeuksellisen kuivana.

Kaivaukset olivat suoraa jatkoa vuosien 1999, 2000, 2002, 2003 ja 2005 kaivaustutkimuksille. Kaivausten aiheutuivat Mikkelin kaupungin (silloinen Mikkelin maalaiskunta) Orijärven pohjoispuolelle kaavoittaman uuden kaupunginosan rakentamisesta. Mikkelin kaupunki vastasi nytkin tutkimusten kustannuksista, jotka olivat 86 000 euroa. Kaivausta johti FM Esa Mikkola. Apulaistutkijoina eli piirtäjinä toimivat FM Katja Vuoristo ja FM Johanna Enqvist. Tutkimusavustajina toimivat HuK Hanna Kelola ja HuK Riku Mönkkönen. Kaivajina toimivat Veini Kuuva, Pekka Tarvainen, Ulrika Köngäs, Simo Voutilainen, Santeri Vanhanen, Ninni Närväinen, Lassi Närväinen, Tarja Knuutinen (2 vko) ja Maija Holappa (2 vko). Tämän lisäksi kaupungin palkkaamina kesätyöntekijöinä kaivaukselle osallistuivat kesäkuussa mikkeliäiset koululaiset ja opiskelijat Lotta Karonsuo, Sara Liukkonen, Saku Kesonen, Helmi Kiviluoto, Laura Paasonen, Akaki Kuumeri sekä Anni Sundberg. Kaivausalueetta vartioi tuttuun tapaan kaivausjohtajan koira Nuutti.

Helsingin yliopiston kulttuurien tutkimuksen laitoksen arkeologian oppiaineen opetuskaivaus järjestettiin Kihlinpellon kaivauksen yhteydessä. Opetuksesta vastasivat FT Petri Halisen ja assistentti Oula Seitsonen. Ensimmäisessä ryhmässä kaivaustekniikkaa ja dokumentointia opiskelivat filosofian ylioppilaat Frida Ehrnsten, Neea Kolmisoppi, Elina Landroth, Satu O'Ceallacháin, Piia Ratava, Ville Rohiola, Tanja Rönkkö, Laija Simpsonen ja Sarita Vornanen. Heistä Satu O'Ceallacháin jäi kahdeksi viikoksi vapaaehtoiseksi kaivajaksi. Toisessa ryhmässä opiskelivat Kristian Ahonen, Suvi Harju, Sampsa Hatakka, Sointu Häkkinen, Ritva Kouki, Sonja Laukkanen, Anna-Leena Mansikkala, Tarja Tomminen ja Satu Valoriani.

Kaivauksiin kävivät tutustumassa mm. Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander ja Rauno Hilander, Christian Carpelan, Mika Lavento, Mervi Suhonen ja Timo Yli-Maunu. Mikkelin kaupungin vapaa-aikasihteeri Helena Partanen avusti tuttuun tapaan käytännön järjestelyissä ja toimi kesätyöntekijöiden esimiehenä viran puolesta. Asko Hiltunen ja Paavo Karttunen järjestivät kaivaustarvikkeiden viennin ja haun Mikkelistä.

Kaivauksen jälkityöt on toteutettu siten, että Katja Vuoristo on vastannut karttamateriaalin digitoimisesta ja karttojen tulostamisesta sekä alueen 1 luetteloinnista. Tutkimusavustajat Riku Mönkkönen ja Hanna Kelola ovat olleet vastuussa löytöjen puhdistamisesta ja lajittelemisesta. Lisäksi Riku Mönkkönen on luettellonut alueen 2 löydöt, valmistanut pinnakkaisista kuvataulusivut sekä laatinut kaivauskertomuksen liitteinä olevat luettelot sekä kirjoittanut pronssilöytöjen kuvauksen. Kaivauksenjohtajan tehtäväksi on näin ollen jäänyt kaivauskertomuksen kirjoittaminen touko- ja kesäkuun vaihteessa 2007.

Kaivauksen tavoitteena oli siis tutkia kokonaisuudessaan vielä rakennusalueella sijaitseva muinaisjäännöksen osa. Käytännössä tämä tarkoitti Kihlinpellon viidennen muinaispellon (R264) kaivamista. Pelto löytyi vuonna 2005 Kihlin tilan koillispuolelta Peltorannantien ja Kihlinkujan rajaamalla alueelta. Lisäksi tutkittiin Peltorannantien alla olevaa nk. Peltorannantien muinaispeltoa (R23) 20 m² laajuiselta alueelta, sillä oli syytä epäillä muinaispellon vaurioituneen Anselminkujalla sijaitsevan tontin rakentamisen yhteydessä. Onneksi näin ei ollut käynyt. Samalla saatiin arvokasta tietoa alueella vielä jäljellä olevan Peltorannantien stratigrafiasta ja säilyneisyydestä. Kaivauksen ainoa rautakauteen ajoittuvan hopearahan fragmentti KM 35900:1 saatiin talteen tältä kaivausalueelta. Fragmentti on peräisin Mainzin arkkipiispan Bardon vuosina 1031 - 1051 lyöttämästä rahasta. Se ei voi kuulua Kihlinpellon hopearaha-aarteeseen löytökontekstinsa vuoksi (vrt. v. 2003 löydetty Mauritius-penninki KM 33988:1). Yksi hienoimmista viime kesän löydöistä on hopeisen hevosenkenkäsoljen kehäkatkelma KM 35900:1028. Hienoimmat pronssilöydöt, kuten kokonainen särmänuppinen hevosenkenkäsolki KM 35900:1122 ja korvalusikka KM 35900:800, löytyivät Peltorannantien läheltä. Sama ilmiö oli havaittavissa myös 2000 ja 2003. Näin ollen itse asuinpaikan ydinalueen voidaan sittenkin olettaa sijaitsevan Kihlin tilan pihamaalla, jota ei ole voitu tutkia. Muinaispeltokerroksia on vielä säilyneenä Peltorannantien alla sekä Kihlin tilan kaakkoispuolella. Tämä tulee huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.

Helsingissä 13.6.2007

Esa Mikkola

2. Orijärven alueen sijainti ja topografia

Kihlinpellon rautakautinen ja mahdollisesti keskiaikainen asuinpaikka sijaitsee Mikkelin kaupungin alueella, noin kolmen ja puolen kilometrin päässä Mikkelin kaupungin keskustasta, valtatie 5:n ja Rantakylän taajaman välissä, jossa sijaitsee koko alueelle nimen antanut Orijärvi. Reilut 300 metriä järven pohjoiskärjestä pohjoiseen, noin 12 metriä järven pinnan yläpuolella, terassimaisen tasanteen länsireunalla sijaitsee Kihlin tilan vanha päärakennus, joka toimii nykyisin vapaa-ajan asuntona. Kihlin päärakennuksen vieritse, sen itäpuolelta, kulki Peltorannantie-niminen soratie pohjoisesta etelään kohti Orijärveä. Pieni pätkä tiestä on säilynyt pihatienä. Tilaa ympäröi vuoteen 2000 asti laajahko peltoaukea, joka pohjoisessa rajautui selvästi nousevaan kallioiseen mäkeen ja sitä ympäröiviin MTK:n Karilan koetilan maihin. Lännessä peltoaukea päättyi pieneen puroon, jonka länsipuolelta alkaa Rantakylän taajaman omakotitaloasutus. Idässä peltoalue rajautui metsittyneisiin vanhoihin peltoalueisiin, jotka kasvoivat noin 40–50 vuotta vanhaa sekametsää. Kaakossa alue rajautui Siiterinkankaaseen, jonka eteläosassa on Hiidenvuori-niminen tasalakinen mäki aivan Orijärven rannan tuntumassa.

Orijärven alue on nykyisin rakennettu täyteen kaksikerroksisia omakoti- ja paritaloja, pienkerrostaaloja sekä yksikerroksia rivitaloja. Myös alueen tiestö on uusi. Uusien katujen ja kujien nimissä on huomioitu alueen arkeologiset löydöt ja Kihlin tilan entinen omistaja Anselmi Kihl, jonka kerrotaan ennustaneen pellostaan löytyvän hopea-aarten.

Orijärven, joka luokitellaan kooltaan keskikokoiseksi järveksi, pinta-ala on 28,8 hehtaaria. Sen pinta on nykyisin noin 89,7 metrin korkeudella merenpinnan yläpuolella. Järvi kuroutui omaksi altaakseen Baltian jääjärvestä 8600 eKr. tienoilla. Orijärvi pysyi erillisenä altaanaan aina Suur-Saimaan transgressioon asti. Saimaan vedet saavuttivat sen vuoden 4500 eKr. tienoilla. Orijärvi oli kuitenkin osa Saimaan järviällasta vain muutaman sata vuotta, sillä Vuoksen puhkeamisen aiheuttaman vedenpinnan lasku erotti järven Saimaasta (Alenius *et al.* 2007). Nykyisin Orijärvestä on ainakin teoriassa kulkuyhteys Saimaaseen, sillä järvi laskee valtatie 5 ali kulkevaa puroa pitkin Pitkäjärven Ketunlahteen. Pitkäjärvi puolestaan laskee Urpolanlammen ja Kattilanlahden sekä Pursialanlahden kautta Saimaaseen.

Suur-Saimaan transgressio ei ylettynyt Kihlinpellon terassimuodostumalle asti, joka oli paljastunut Baltian jääjärvestä muutamaa vuosisataa ennen kuin Orijärvi kuroutui omaksi altaakseen (Alenius

et al. 2007). Kihlinpellon asuinpaikka sijaitsee kokonaisuudessaan subakvaattisella alueella. Terrassin, jolla Kihlinpellon muinaisjännös sijaitsee, maaperä koostuu pääosin hienosta hiekasta ja siltistä, joten kyseessä on jääkauden jälkeinen rantamuodostuma. Paikoitellen maaperässä on myös karkeamman hiekan alueita sekä vaaleanharmaita savimaisia linssejä. Terrassimuodostuma on poikkeuksellisen myös kivettömyydessään. Karkeamman ja kivisemmän moreenin alue alkaa heti muinaispeltojen pohjoispuolella. Tällä alueella on myös suurehkoja maakiviä, joita Kihlinpellon alueella ei ole lainkaan.

3. Tutkimushistoria

Ensimmäiset merkit Kihlinpellon rautakautisesta asuinpaikasta saatiin mikkeliläisten arkeologian harrastajien toiminnan tuloksena. Vuoden 1998 lokakuussa Mikkelin maalaiskunnan vapaa-aikasihteeri Helena Partanen ja Vuolingon ala-asteen opettaja Jukka Salminen veivät Vuolingon koulun oppilaat peltopoimintaretkelle Orijärvelle, joka vielä silloin edusti mitä hienointa eteläsavolaista kulttuurimaisemaa. Alueella runsaana kasvava tumma tulikukka (*Verbascum nigrum*) oli alun perin herättänyt harrastajien mielenkiinnon Orijärven aluetta kohtaan. Tumman tulikukan levinnän on Savon alueella osoitettu korreloivan nuoremman rautakauden löytöpaikkojen kanssa (Seppänen 1992: 49-81). Peltopoimintaretkellä ei löytynyt varmasti esihistorialliseen aikaan ajoittuvia löytöjä. Kuitenkin peltopoimintaretken ollessa jo päättymässä koululainen Elmeri Backman huomasi pellon pinnassa hopeisen rahan, joka osoittautui Otto III aikaiseksi (AD 983 – 1002) Kölnissä lyödyksi hopeapeningiksi (KM rahak. 98062:1).

Museoviraston arkeologian osasto lähetti FM Esa Mikkolan ja FM Minna Koivikon (nyk. Leino) Orijärvelle syyskuussa 1999. Alkuperäisen tehtävänannon mukaan alue piti inventoida sekä selvittää koekaivauksin oliko alueella kiinteää muinaisjännöstä. Tutkimusten kustannuksista vastasi silloinen hankkeen toteuttaja eli Mikkelin maalaiskunta. Tutkimuksiin oli varattu neljä viikkoa. Lähes välittömästi kävi ilmi, että oli osuttu johon poikkeukselliseen. Ensimmäisten päivien aikana Kihlin tilan itäpuoliselta peltoalueelta poimittiin talteen parikymmentä hopearahaa osin Jukka Salmisen metallinilmaisinta apuna käyttäen. Kansallismuseon rahakammion tutkijana silloin toiminut Tuukka Talvio matkusti Mikkeliin tunnistamaan ja ajoittamaan löydetyt parikymmentä ensimmäistä rahaa. Rahojen löytöpaikalle avattiin koeoja, josta löytyi mm. pronssinen linturiipus sekä lisää hopearahoja. Kaivausalueetta laajennettaessa rahoja saatiin talteen 114 kappaletta. Rahat ajoittuivat 1000-luvun alkuun. Lisäksi löytyi kolmioleimakoristeinen hopealevyn palanen. Kaikki löydetyt rahat saatiin talteen nykyisestä kyntökerroksesta. Kyntökerroksen alta paljastui toistakymmentä rakennetta,

joiden ajoittaminen oli kuitenkin hyvin hankalaa, sillä ne olivat joko löydöttömiä tai niistä talteen saatua materiaalia ei voitu muutoin ajoittaa. Vuonna 1999 avattiin yhteensä 154 m² laajuinen alue.

Vuonna 2000 tutkimuksia jatkettiin niin ikään Mikkelin maalaiskunnan rahoituksella ja Esa Mikkolan johdolla. Lopulta kaksi kuukautta kestänyt kaivaus toteutettiin avaamalla alue edellisvuotisen kaivausalueen ympärille. Kaivausalueen luoteiskulmasta nykyisen peltomultakerroksen alta löytyi tummanruskea yhtenäinen likamaa-alue, joka paljastui muinaispelloksi ristikkäisen auranjälkikuvion tullessa esiin. Kaivauksen loppuvaiheessa avattiin metrin levyinen koeoja avatusta alueesta suoraan itään. Myös tämän koeojan alueelta saatiin viitteitä muinaispellosta erittäin paksuinen fossiilisine peltokerroksineen. Aluetta ehdittiin tutkia noin 450 m². Museovirasto piti tutkimusten jatkamista tarpeellisena.

Vuonna 2001 ei kaivauksia pystytty järjestämään, mutta asia korjaantui vuonna 2002 kun Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus tuli mukaan rahoittamaan tutkimusta. Kaivaukset, jotka toteutettiin Esa Mikkolan johtamina, kestivät lähes neljä kuukautta. Tällöin käytettiin ensimmäisen kerran kaivinkonetta nykyisen peltomultakerroksen poistamiseen. Ratkaisu osoittautui onnistuneeksi, sillä näin löydettiin mm. suurin Suomesta toistaiseksi tunnettu muinaispelto, nk. Karilantien muinaispelto (R84). Tarkemmin kyseessä on Karilantien, Kihlinkujan ja R209 muinaispellot yhdistävä todennäköisesti keskiaikainen peltovaihe. Tutkimusalue oli noin 3500 m² laajuinen. Tutkimusten jatkaminen oli yhä välttämätöntä.

Vuonna 2003 Orijärvellä kaivettiin kahden kuukauden ajan. Kaivausta johti Esa Mikkola. Tällöin tutkittiin alueen neljäs muinaispelto R209. Sen eteläpuolelta löytyi kaivorakenne, jonka eteläseinä-mässä säilyneestä kehikon puusta saatu radiohiiliajoitus ajoittaa rakenteen vuosiin 1020 - 1190 jKr. Vuoden 2003 tutkimukset oli keskitettävä alueelle rakennettavan katuverkoston mukaisesti. Karilantien linjauksen pohjoisosasta, läheltä vanhan Peltorannantien ja Karilantien risteystä löytyi muutamia saviastian paloja. Aluetta ei kuitenkaan ehditty tutkia tarkemmin ja uusi Karilantie kulkee löytöpaikan yli.

Tutkimusrahoitusta ei ollut saatavissa vuodelle 2004, mutta kaivauksia jatkettiin kahden kuukauden ajan 2005, jolloin tutkittiin Kihlinkujan muinaispelto sekä osa Peltorannantien muinaispellosta. Sen pohjoispuolelta löydettiin alueen viides muinaispelto R264. Vuoden 2005 kaivauksen tärkeimpinä tuloksina voidaan pitää Kihlinkujan muinaispellon horisontaalisen stratigrafian selvittämistä, muinaispeltoihin liittyvien oijen löytymistä sekä alueen viidennen muinaispellon löytymistä. Rautakautisista taloista kertovia yksittäisiä rakenteita kuten paalunsijoja ja liesiä löydettiin lisää, mutta yhtään varsinaiseksi talon pohjaksi tulkittavaa ilmiötä ei ole tavattu. Syynä tähän lienee jo rautakaudella yleistynyt käytäntö ottaa tuhoutuneen asumuksen paikka viljelykäyttöön. Tämä

selittäisi myös muinaispeltokerroksissa runsaana esiintyvän savitiivisteiden ja kuonaksi palaneen savitiivisteiden määrän.

4. Kaivauksen käytännön toteutus

Seuraavissa kappaleissa esitellään kaivauksella käytetty koordinaattijärjestelmä, takymetrin asemoinnissa käytetyt uudet ja vanhat asemointipisteet sekä edellisvuosina käytetty korkeuskiintopiste. Kaivaus- ja dokumentointimenetelmät vaikuttavat kaivauksilta saatavaan informaatioon. Muinaispeltojen kaivamisen menetelmiä on kehitetty ja kokeiltu Orijärven Kihlinpellolla. Tasokaivaus osoittautui edelleenkin parhaaksi muinaispeltojen pelastuskaivausmenetelmäksi. Erityistä huomiota kiinnitettiin löytökonteksteihin (ks. yhteyslista). Myös makrofossiilinäytteiden analysoimiseen panostettiin vuonna 2006.

4.1 Koordinaatisto ja asemointipisteet

Kaivauksella käytettiin vuonna 1999 luotua koordinaatistoa, jota on käytetty kaikkina kaivausvuosina pienin korjauksin. Koordinaatistossa x-koordinaatin arvot kasvavat pohjoiseen ja y-koordinaatin itään mentäessä, joten käytössä oli maantieteellinen koordinaatisto. Koordinaatiston peruspisteeksi oli vuonna 1999 valittu $x = 5000$ ja $y = 1000$ ja koordinaatiston x-akselin suunta määriteltiin tuolloin bussolin avulla neulapohjoiseksi. Myöhemmin kävi ilmi, että alueella esiintyy voimakkaita magneettisia häiriöitä. Näin ollen koordinaatistoa on hieman jouduttu korjaamaan vuonna 2002, jolloin kaivauksella oli ensimmäistä kertaa mahdollisuus takymetrin käyttöön. Takymetriä käytettiin mittauksiin myös vuonna 2006, jolloin Museoviraston arkeologian osaston oma takymetri Geodimeter 600 saatiin mukaan kaivaukselle. Takymetri on erittäin hyvä apuväline näin laajoilla kaivauksilla etenkin yleiskartoituksessa ja kaivausalueiden paaluttamisessa, mutta myös tasojen vaaitsemisessa. Kaivausalueiden ankkurointi vanhaan koordinaatistoon sujui helposti vuonna 2005 tehtyjä asemointipisteitä hyväksi käyttäen. Asemointipisteet 6 ja 7 sijaitsevat Peltorannantien reunassa, tien itäpuolella. Asemointipisteet 8 ja 9 sijaitsevat puolestaan vuoden 2005 kaivausalueen pohjoispuolisella alueella, joka kaivettiin vuonna 2006. Alla olevassa listassa on lueteltu käytetyt asemointipisteet. Kaikki asemointipisteet ovat sijainneet rakennettavalla alueella, joten niitä tuskin enää on olemassa.

Asemointipisteet:

AP6   **x = 5060, y = 991, z = 103,763**

AP7   **x = 5038, y = 991, z = 103,23**

AP8   **x = 5038, y = 1009, z = 103,022**

AP9   **x = 5038, y = 1001, z = 103,058**

Asemointipisteet toimivat myös kaivauksen korkeuskiintopisteinä. Näiden lisäksi Peltorannantien länsireunassa, Kihlin tilan koillisnurkassa olevaa maakiveä on käytetty korkeuskiintopisteinä. Kiintopisteen korkeus, 104,16 m mpy, perustuu Mikkelin maalaiskunnan teknisen toimen mittausosastolta saatuun tietoon vuodelta 1999. Kiintopisteen korkeutta ei ole erikseen tarkastettu.

4.2. Kaivausalueet, -menetelmät ja dokumentointi

Kaivausalueita oli kaksi, joista pienempi (Peltorannantien 1) sijoittui säännöllisen suorakaiteen muotoisena koordinaattien 5020-5031/989-991 rajaamalle alueelle ja suurempi (Peltorannantie 2) sijoittui vaihtelevan muotoisena koordinaattien 5032-5066/991-1020 rajaaman alueen sisäpuolelle. Kaivausalueen 1 koko oli 20 m² ja kaivausalueen 2 koko oli noin 610 m². Tämän lisäksi tarkastettiin T-piikillä, lapionpistoin ja metallinilmaisinta käyttäen noin parin sadan neliön laajuinen alue muinaispeltojen R264 ja R123 välistä. Näin ollen rakennusalueella oleva muinaisjäännöksen osa saatiin tutkittua riittävällä tarkkuudella.

Kaivaus toteutettiin sovellettuna tasokaivauksena edellisten kaivausten tavoin. Tässä menetelmässä sovelletaan tasokaivausta muinaispeltokerroksiin ja yksikkökaivausta mm. näiden ulkopuolisiin rakenteisiin. Rakenteiden numeroinnissa käytettiin edellisvuosina käytettyä tapaa eli rakenteet saivat numerotunnuksen löytymisjärjestyksessä. Alueet paalutettiin käyttämällä keltaisia metallitikkuja, joiden kiinnitetyissä keltaisissa tarralapuissa oli kunkin ruudun koordinaatit. Koordinaattilaput suojattiin minigrip-pusseilla. Metallitikut soveltuvat perinteisiä puupaaluja paremmin laajojen alueiden paalutukseen, joka oli erittäin nopeaa takymetrin avulla.

Nykyinen kyntökerros poistettiin Peltorannantien itäreunasta noin 20 m päähän itään ulottuvalta alueelta lapioiden. Lapioin irrotettu kyntökerros seulottiin siihen sekoittuneiden löytöjen talteen saamiseksi aiempina vuosina rakennetuilla keinu- ja rullaseuloissa, joiden seulaverkon silmäkoko oli 5 ja 6 mm. Pintakasvillisuus kaavittiin kaivinkoneella pois seulonnan helpottamiseksi. Kaivinkoneella kuorittiin myös linjan y = 1010 itäpuolinen osa. Kaivinkoneella kuoritut alueet tarkastettiin ensin moneen kertaan metallinilmaisella hopea- ja pronssilöytöjen talteen saamiseksi.

Nykyisen kyntökerroksen alta kaivettiin vain värjäytyneet alueet sekä rakenteiden kohdat. Kaivauskerroksen paksuus oli viisi senttimetriä ja se poistettiin kaivauslastaa eli pelkkää apuna käyttäen. Lähes kaikki irrotettu maa-aines seulottiin. Kaivamisesta jatkettiin puhtaaseen pohjamaahan asti. Puhtaaseen pohjamaahan kaivettuja ruutuja ei enää kaivettu syvemmälle. Muutamaan puhtaan pohjamaan kohtaan tehtiin lapiolla koepisto mahdollisten anomalioiden havaitsemiseksi. Mitään poikkeavaa ei maannoksessa kuitenkaan havaittu. Koska muinaispeltojen reunojen kerrokset ovat yleensä keskiosaa ohuempia, tavoitettiin puhdas pohjamaa ensin reunoilta. Tämän seurauksena kaivausalueet yleensä pienuivat kaivauksen edetessä. Yksittäiset rakenteet yleensä puolitettiin ja niiden profiilit dokumentoitiin. Suuremmat rakenteet tutkittiin kuitenkin tasokaivauksena.

Löydöt otettiin talteen neliömetrin tarkkuudella. Ainoastaan metalli- ja helmilöydöille sekä selville keskittymille mitattiin takymetrillä tarkat löytökoordinaatit sekä löytökorkeus senttimetrin tarkkuudella. Ruudun koordinaattina toimi vakiintuneen tavan mukaan ruudun lounaiskulman koordinaatti. Tarkkojen löytötietojen mittaaminen ei aina ollut mahdollista, sillä osa ajoittavista löydöistä löytyi vasta seulottaessa. Tällöin löytökohta pyrittiin määrittämään neljännesneliön tarkkuudella.

Kerrosten sekä tasojen numeroinnissa noudatettiin edellisvuosina käytössä ollutta menetelmää, jossa dokumentointitaso kuvaa aina kunkin kaivauskerroksen pintaa. Lähtötaso eli nykyinen Kihlinpellon pinta on saanut numerotunnuksen 0. Moderni peltomultakerros (PM) on siten kerroksena tunnuksella 0. Sen alta paljastunut dokumentointitaso on taso 1. Tason 1 alta kaivetaan kerrosta 1, jonka alta paljastuu taso 2 ja niin edelleen.

Tasot ja rakenteet on dokumentoitu piirtämällä mittakaavaan sekä valokuvaamalla niin mustavalko- kuin diafilmille. Kaivaukselta otettiin muutamia digitaalisia kuvia lähinnä esitelmäkäyttöön. Digitaalisen valokuvamateriaalin arkistointiohjeistuksen puuttuessa kuvamateriaalia ei ole liitetty kertomukseen eikä arkistoitu. Kuvataulusivuilla käytetty digitaalinen aineisto on skannattu mustavalkokuvien pinnakkaisista Museoviraston kuva-arkistossa.

Tasot dokumentoitiin pääasiassa mittakaavaan 1:50 ja profiilit 1:20. Myös mittakaavaa 1:25 käytettiin. Päävastuu piirtämisdokumentoinnista jakautui siten, että Johanna Enqvist vastasi kaivausalueen 1 dokumentoinnista. Kaivausalueelta 1 dokumentoitiin tasot 1 – 14 sekä etelä-, länsi- ja profiilit. Katja Vuoristo vastasi kaivausalueen 2 dokumentoinnista. Kaivausalueen 2 tasokartoista on valmistettu digitoituvaiheessa koko tason kattava kartta, jonka mittakaava on 1:100 sekä tarkemmat osa-aluekartat, joiden mittakaava on 1:50. Osa-aluekartat on järjestetty kattamaan tasot pohjoisesta etelään. Tasojen pintavaaitusluvut on merkitty osa-aluekartoille. Kaivausalueelta 2 dokumentoitiin yhteensä kuusi tasoa. Laajennusalue 5060-5067/997-1004 kaivettiin muuta aluet-

ta myöhemmin. Kyseinen alue oli alun perin Kihlinpellon pohjoispuolista metsäaluetta, joka raivattiin vuonna 2002 uuden katuverkoston tieltä. Alueella oli säilyneenä ylempiä muinaispeltokerroksia kuin avoimen pellon puolella. Laajennusaluetta kaivettiin tahattomasti myös ohuemmissa kerroksissa kuin varsinaista aluetta. Tästä syystä tasojen vastaavuuksissa on eroja. Tasojen yhdistämisessä on menetelty seuraavasti. Laajennusalueen tasot 1 ja 2 on liitetty muun alueen vastaaviin tasoihin 1 ja 2. Laajennusalueen tasot 3 ja 4 ovat tavallaan välitasoja. Laajennusalueen taso 5 on liitetty muun alueen tasoon 3, taso 6 tasoihin 4 ja 5 sekä taso 7 muun alueen tasoon 6. Kentällä piirrettyjen tasojen numerointia ei jälkityövaiheessa haluttu muuttaa, sillä samalla olisi pitänyt muuttaa myös löytöjen kerrostiedot.

Muinaispeltokerrosten identifiointi perustuu lähinnä tasoissa ja profiileissa havaittuihin värieroihin. Muinaispeltokerrosten on kuitenkin havaittu paikka paikoin muuttavan väriä reunoilla ilman, että värimuutos indikoisi muutosta käyttövaiheissa. Tällöin kyseessä on ilmiö, jossa kellertävää pohjamaata on sekoittunut kyntökerrokseen siinä määrin, että väri vaalenee voimakkaimman sekoittumisen alueella. Muinaispeltokerrosten erottaminen toisistaan on helpointa profiileista. Tämän vuoksi muinaispellon R264 kaivausalueelle linjalle jätettiin itä-länsi-suuntainen poikittaisprofiilipalkki linjalle $x = 5045$. Profiilin alueelta ehdittiin poistaa nykyinen kyntökerros kokonaisuudessaan.

Tasot ja profiilit kostutettiin huolellisesti aina ennen dokumentointia. Koska kaivausalueet olivat laajoja, kesä kuuma ja kuiva, tarvittiin kasteluun erillinen vesipiste sekä pistoolihanoilla varustetut puutarhaletkut. Kannettavasta sumuttimesta ei ollut mitään apua. Vesipiste oli hankittu vuonna 2005 Kihlinkujan eteläpuolelle.

Kaivauksen päätteeksi kaivausalue 1 täytettiin ja maisemoitiin huolellisesti. Kaivausalueesta 2 täytettiin ainoastaan syvimät kuopanteet, sillä rakentaminen alueella alkoi heti kaivausten päätyttyä. Lisäksi aivan Peltorannantien reunassa sijainnut länsiprofiili tuettiin ajamalla maata sen suojaksi. Kiinteän muinaisjäännöksen alue merkittiin puupaaluilla, joihin oli aiempina vuosina kiinnitetty muovisia kiinteästä muinaisjäännöksestä kertovia merkkejä.

4.3. Näytteet ja ajoitukset

Muinaispeltoja tutkittaessa on tärkeää tietää mitä lajikkeita niissä on viljelty ja koska niitä on viljelty. Makrofossiilianalyysin merkitys on suuri viljely- ja rikkakasvien lajikohtaisessa tunnistamisessa. Vuodesta 2000 lähtien Kihlinpellon muinaispelloista on otettu yhteensä 353 makrofossiilinäytettä.

Taulukko näytemääristä ja analyyseistä:

Vuosi	Määrä	Tutkija
2000	124	Tanja Tenhunen 2001
2002	109	Tanja Tenhunen 2004 (17 kpl), Santeri Vanhanen 2007 (92 kpl)
2003	37	Tanja Tenhunen 2004 (7 kpl), Santeri Vanhanen 2007 (30 kpl)
2005	33	Santeri Vanhanen 2007
2006	50	Santeri Vanhanen 2007

Orijärven makrofossiilianalyyseissä on löytynyt sadoittain eri kasvien siemeniä. Tähän mennessä on löydetty yli 200 viljakasvien jyvää. Osa tunnistuksista on epävarmoja lähinnä jyvien huonon kunnan takia. Jyvät näyttävät Terttu Lempiäisen mukaan ainakin osittain tuoreina palaneilta. Viljakasveista eniten on löydetty ohraa. Leipävehnää ja pölkkyvehnää sekä ruista on muutamia kappaleita. Myös kauraa on löydetty, mutta sen löytökontekstit eivät ole varmuudella rautakautisia. Analyysin raportti on lisätty tämän kertomuksen liitteeksi. Raportista selviävät löydetyt lajit ja löytömäärät.

Löytyneiden jyvien ajoittaminen on mahdollista AMS-menetelmällä. Ajoitustulokset ovat olleet rohkaisevia: Peltorannantien muinaispellon ylin peltoalueella säilynyt kerros R23/p2 on ajoitettu kahdella ohralla (Hela-593 ja Hela-594) ja yhdellä pölkkyvehnällä (Hela-596) viikinkiajan alkuun eli 800-luvulle. Lisäksi tiedetään, että samassa pellossa on viljelty 1300-luvulla ohraa (Hela-595). CalPal-ohjelmalla <<http://www.calpal-online.de/>> kalibroituina Peltorannantien ohrat ovat peräisin vuosilta calAD 818 ± 76 (Hela-593) ja calAD 813 ± 81 (Hela-594). Pölkkyvehnä on hieman vanhempi, calAD 768 ± 85 (Hela-596). Laskennallisesti kaikki nämä jyvät ajoittuvat 900-lukua vanhemmiksi eli viikinkiajan alkupuoliskolle. Keskiaikaisesta käyttövaiheesta kertova jyvä ajoittuu vuosiin calAD 1329 ± 45 (Hela-594). Karilantien muinaispellon alimmasta pellostä löydetty ohra antaa kalibroituina ajoituksen calAD 701 ± 53 (Hela-592). Pelto on ollut käytössä mahdollisesti jo 600-luvulla jKr. Karilantien muinaispellon alta löytyi asuinpaikka 2002.

Tulokset ajoittavat tietyin varauksin löytökontekstinsä iän. Kun kontekstina on muokkauskerros, ajoitus kuvaa kerroksen käyttöikä. Koska Karilantien peltokokonaisuuden alueella on 11 muinaispeltokerrosta ja Peltorannantien peltokokonaisuudessa ainakin 7 muinaispeltokerrosta, ei

nykyistä ajoitustilannetta voida pitää tyydyttävänä. Vain Peltorannantien muinaispellon kerrosta R23/p2 voidaan pitää riittävän tarkasti ajoitettuna.

Alkuvuodesta 2006 Kulttuurirahaston Etelä-Savon rahasto myönsi 5000 euron apurahan Kihlinpellon muinaispeltovaiheiden ajoittamiseen radiohiilimenetelmällä. Uusilla ajoituksilla pyritään saamaan selville mm. rautakauden keramiikan käyttöikä ajoittamalla karstaa, Karilantien muinaispellon alla sijainneen asuinpaikan ikä, Karilantien alimmassa muinaispellossa viljellyn rukiin ikä sekä samasta kontekstista löytynyt ohra, R123:n eli Kihlinkujan muinaispellon p4A ikä, Peltorannantien p3:n ja p4:n iät, R264:n p3:n ikä sekä erään esinetyypin ikä. Radiohiiliajoitusnäytteet on toimitettu geologian laitoksen ajoituslaboratorioon toukokuussa 2007 ja ajoitustulokset on luvattu toimittaa heinäkuussa 2007.

5. Kaivaushavainnot kaivausalueittain

Orijärven Kihlinpellon tutkimukset ovat alusta alkaen olleet pelastuskaivauksia. Alueiden valikoituminen tutkittavaksi on ollut seurausta rakennussuunnitelmien etenemisestä, ei tieteellisestä kysymyksenasettelusta. Vuoden pääkaivausalueen, kaivausalueen 2, sijoittuminen määräytyi pitkälti aikaisempien vuosien kaivausten perusteella. Toisin sanoen nyt tutkittiin se, mitä oli rakentamisalueella jäljellä. Kaivausalue 1 avattiin, sillä oli syytä olettaa viereisen tontin rakentamisen vaurioittaneen rakennusalueen ulkopuolella sijaitsevaa muinaisjäännöksen osaa. Lisäksi muinaisjäännökselle haluttiin turvata riittävä suojavyöhyke. Kaivausalueen 1 koko oli 20 m² ja kaivausalueen 2 koko noin 610 m².

5.1. Kaivausalue 1

Kaivausalue sijaitsi koordinaattien 5020-5030/989-991 rajaamalla alueella entisen Peltorannantien alla. Alue sijoittui välittömästi vuoden 2003 kaivausalueen länsipuolelle. Tienpohjana ollut sora poistettiin lapioiden ja seulomatta. Sen alta paljastui koko dokumentointitason 1 peittänyt tiivis mullansekainen mustanruskea hiekka, jonka kontekstitunnus on Y2. Kerros kaivettiin pois luontaisen rajojensa mukaisesti ja tasossa oli selkeästi erotettavat nykyisen tien kulkusuuntaan nähden hieman vinossa olevat kärryurat (ks. kuvataulut). Tätä tiivistä mullansekaista kerrosta ei ole säilyneenä varsinaisella peltoalueella. Löytöinä Y2:sta saatiin talteen mm. veitsen terä, hevosenkengän nauvoja, palanutta savea sekä rautakuonaa. Löytöjen perusteella kerrosta ei voida ajoittaa, mutta kyseessä lienee historiallisen ajan kerrostuma.

Dokumentointitasossa 2 lähes koko kaivausalueen peitti tiivis kellanmustanruskea hiekka, Y9, jossa kulki kapeita sorajuovia. Sorajuovat ovat ilmeisesti syntyneet sadeveden kuljettamasta maa-aineksesta, jota on kertynyt yllä mainittuihin ajouriin. Y9 oli hyvin ohut kerros ja siitä saatiin talteen lähinnä muutamia historiallisen ajan löytöjä mm. viiden äyrin hopearaha vuodelta 1700, lasia ja palanutta savea mutta myös joitakin rautakauteen ajoittuvia löytäjä. Ruudusta 5025/990 tuli esille sekoittuneen maan alue, jossa oli muutamia kiviä. Rakenne sai numeron R278. Siitä löytyi lähinnä palanutta savea, savikuonaa, rautalevyä, rautanauloja ja ruskeaa pullolasia. Stratigrafisesti se on Y2:n alla ja Y18 päällä. Löytöjen ja stratigrafian perusteella kyseessä on melko resentti rakenne. Kerrokset 1 ja 2 olivat lähes kivettömiä. Kaivausalueen 1 eteläosasta alkoi kuitenkin hahmottua muutamia kiviä.

Tasossa 3 esille tuli Y9:n alta, jota esiintyi vielä alueen länsi- ja keskiosassa, Peltorannantien muinaispellon R23 peltovaihe p2. Kaivausalueen itä- ja eteläosassa oli havaittavissa sekoittuneita kerroksia. Varsinkin eteläosan sekoittunut kerros liittyyne muinaispellon päällä olleeseen liesirakenteeseen R32. Erittäin palaneita kiviä reunusti tumma nokimaa. Lieden sisällä oli havaittavissa kellanruskeaa hiekkaa. Rakenteesta on saatu aiemmissa kaivauksissa talteen mm. savinen värttinän kehrä KM 32172:2253, saviastian paloja, savitiivistettä, savikuonaa, palanutta savea mutta myös joitakin mahdollisesti historialliseen aikaan ajoittuvia löytöjä kuten vyönsoljen neula.

Tason 4 eteläosia hallitsi yhä rakenne R32, jonka ympärillä oli palaneen saven ja tummanruskean hiekan alue. Pieni kivetty rakenne, R285, tuli esille ruudusta 5025/989. Kaivausalueen keski- ja pohjoisosaa peitti Peltorannantien muinaispellon peltovaihe p2. Peltovaihe koostui kellanruskeasta ja tummanruskeasta hiekasta (Y16). Löytöinä tästä kerroksesta saatiin talteen yksinomaan rautakautisia löytöjä, mm. yksi hopearahan katkelma, pronssiesineiden katkelmia, pronssipeltiä sekä saviastianpaloja, savitiivistettä ja savikiekkojen katkelmia. Aivan kaivausalueen koillisnurkasta tuli esille noin neliömetrin laajuinen laikukas, harmaanruskean ja tummanruskea hiekan sekoittunut alue (Y21).

Tasossa 5 esillä olivat muinaispellon lisäksi rakenne R285 sekä R32 rippeet. Kaivausalueen eteläosan länsiprofiilin vieressä oli vielä havaittavissa muutamia R32 kuuluneita kiviä. Peltovaiheen R23/p2 lähestyi pohjaansa ja jo seuraavassa tasossa sitä oli jäljellä vain ruutujen 5023-5025/989-990 alueella. R32:n liittynyt palaneen saven aluetta oli myös havaittavissa tasossa 5.

Tasossa 6 linjan x = 5025 pohjoispuolelta tuli esille Peltorannantien muinaispellon peltovaihe p3, joka erottui edellistä peltovaiheesta hiilien ja noen sekaisena tummanruskeana hiekkana (Y28). Kaivausalueen eteläosasta rakenteen R32 alta esille tullut sekoittunut kellanruskean ja tummanharmaan hiekan alue lienee rakenteen vaikutuksesta sekoittunutta muinaispeltokerrosta R23/p2.

Tulkintaa tukee se, ettei tätä kerrosta ole erotettu kyseisestä peltovaiheesta erikseen profiilia dokumentoitaessa.

Tasossa 7 edellä kuvattu tilanne säilyi lähes muuttumattomana. Ainoastaan muinaispeltovaiheen R23/p3 alueelta tuli paikoin esille puhtaan pohjamaan eli vaalean huuhtoutumiskerroksen ja keltaisen hiekan linssejä. Ainakin osa ilmiöistä voidaan selittää myyrien tekosiksi.

Tasossa 8 kaivausalueen eteläosaa peittänyt sekoittunut kellanruskea ja tummanharmaa hiekka muuttui hiilen ja noen sekaiseksi tummanruskeaksi hiekaksi Y28. Tosin kaivausalueen kaakkoiskulmassa oli saavutettu puhdas keltainen pohjahiekka. Sitä ympäröi vaaleanharmaan hiekan sekainen tummempi hiekka. Kyseessä lienee aiemmin muinaispeltojen reunoilla havaittu vaalenemisilmiö. Pieni läikkä Y29 eli harmaata osin hiilensekaista hiekkaa oli esillä ruutujen 5020/989 ja 5020/990 rajalla. Tämä kerros edustaa Peltorannantien muinaispellon käyttövaihetta p4. Tasossa 8 oli siten näkyvillä p2, p3 ja p4. Ruutujen 5025/989 ja 5025/990 rajalla esille tuli vaaleanharmaan hiekan sekainen läikkä, jota ympäröivät huuhtoutumiskerroksen ja keltaisen hiekan täyttämät muinaiset myyränkolot. Vastaava ilmiö oli havaittavissa kaivausalueen koilliskulmassa. Alueella on vielä nykyisinkin runsaasti myyriä ja myyränkolojen aiheuttamat häiriöt on otettava huomioon löytöjen konteksteja tarkemmin tutkittaessa. Hyvän esimerkkinä myyrien vaikutuksesta tuloksiin voidaan pitää vuoden 2000 kaivauksilta löydettyjen jyvien radiohiiliajoista, jossa näennäisesti samasta kontekstista otettu näyte olikin lähes viisisataa vuotta nuorempi.

Tasossa 9 esille tuli suurempi alue käyttövaihetta p4, joka erottui paikoin hiilen sekaisena harmaana hiekkana (Y29). Tasokaivausmenetelmästä johtuen esillä oli myös vinoittain kaivausalueen keskikohdan yli kulkeva kellanruskean hiekan (p2) muodostama alue. Sen eteläpuolella oli p4:n päällä vielä edellisessä tasossa näkynyttä hiilen ja noen sekaista tummanruskeaa hiekkaa (Y28).

Tasossa 10 esille tuli hieman hiilipitoisempi ja sen vuoksi eri rasterilla karttoihin merkitty Y29. Kyse on kuitenkin samasta muinaispellon käyttövaiheesta R23/p4 kuin tasossa 9 harmaalla karttoihin merkitty alue. Pellon koillisesta lounaaseen kulkeva reuna alkoi tulla esille kaivausalueen eteläosasta. Kaivausalueen keskivaiheilla oli nähtävissä vielä jonkin verran hiilen ja noen sekaista tummanruskeaa hiekkaa (p3, Y28). Anomalia erottuu myös profiilissa. Ruudun 5023/990 alueelta, muinaispeltokerroksen reunasta, tuli esille ohut hiiltynyt turvekerros, jota reunusti huuhtoutuneen hiekan alue. Kyseessä lienee ensimmäisen muinaispellon perustamisen aikaisen maanpinnan taso.

Tasossa 11 muinaispellon koillisesta lounaaseen kulkevassa reunassa havaittiin lyhyitä auranjälkiä. Muilta osin tasossa 11 ei ollut havaittavissa suuria muutoksia tasoon 10 verrattuna.

Kaivausalueen keskiosan länsireunassa oleva Y28 rajautui nelikulmaiseksi. Sen eteläosassa oli kellanruskean hiekan (Y16) täyttämä epäsäännöllisen muotoinen värjäytymä. Sama ilmiö oli havaittavissa edellisessä tasossa. Kaivausalueen kaakkoiskulma jätettiin tasoon 10.

Tason 12 pohjoispäästä tuli esille koillisesta lounaaseen eli pellon reunan suuntaisesti kulkevia auranjälkiä. Niitä tuli esille myös pellon ja puhtaan pohjamaan rajalta kaivausalueen eteläosasta. Linjalla x = 5025 olevan anomalian eteläpuolella peltokerros p4 erottui pohjoisosaa ruskeampana. Aivan kaivausalueen lounaaiskulmassa oli havaittavissa hiiltynyttä turvetta ja huuhtoutumiskerrosta. Sama ilmiö on havaittu kaikkien muinaispeltojen reunalla. Kaivausalueen kaakkoiskulmassa tasoon 10 jätetyn alueen ympäriltä ruudut 5020-5021/990 jätettiin tasoon 11.

Tasossa 13 edellistasoissa havaitun anomaliakohdan eteläpuolella, ruutujen 5022-5023/989 alueella oli selvästi muusta, pääosin puhtaaseen pohjahiekkaan asti kaivetusta alueesta erottuva ilmiö. Osin p4:n (Y29) peittämä ja auranjälkien rajaama sekä myyränkolojen täplittämä, osin sekoituneen hiekan peittämä alue muodostui lähes 50 cm syvästä kuopasta, joka meni osittain profiiliin. Profiiliin perusteella kuoppa sijaitsi kokonaisuudessaan p4:n alla ollen siten peltovaiheen käyttöä vanhempi. Kuoppa oli täyttynyt huuhtoutuneella vaalealla hiekalla ja sen eteläreunassa oli lähes pystysuora hiiltyneen turpeen ja huuhtoutumiskerroksen sekainen raita. Vastaavanlainen, mutta huomattavasti matalampi, huuhtoutuneen hiekan täyttämä kuopanne sijoittui ruutujen 5020-5021/989 rajalle. Kyseessä ovat mitä suurimmalla todennäköisyydellä ensimmäisen pellonraivauksen yhteydessä poistettujen kantojen kuopat.

Taso 14, jossa edellä kuvatut kuopanteet olivat esillä, toimii myös alueen pohjavaaituskarttana. Lukuun ottamatta kaivausalueen kaakkoisnurkkaa ja edellisessä luvussa kuvattuja kuoppia, kaivauskerroksen paksuus vaihteli tällä alueella 40 ja 100 cm välillä. Keskimääräinen kaivetun kerroksen paksuus lienee lähempänä 80 senttimetriä. Peltorannantien muinaispellon etelä- ja länsiosat ovat säilyneet melko koskemattomina nykyisen Peltorannantien alla. Alueen tutkiminen tulevaisuudessa olisi tieteellisesti erittäin mielenkiintoista, mutta ei kuulu enää tämän pelastuskaivaushankkeen piiriin.

5.2. Kaivausalue 2

Kaivausalue 2 sijoitettiin Kihlin pihalle vievän Peltorannantien itäpuoliselle peltoalueelle aivan tien viereen. Alue kattoi suurimman osan Orijärven korttelin 13 tonteista 8 ja 9. Alueelta löytyi vuoden 2005 kaivauksella muinaispelto R264, jonka aluksi oletettiin olevan Peltorannantien muinaispellon R23 osa, mutta se osoittautui myöhemmin erilliseksi kokonaisuudekseen. Ilmeisesti keskiajalla pellot olivat kuitenkin yhdistetty, joten alkuperäinen oletus ei ollut aivan virheellinen.

Kaivausalueen lopullinen koko oli noin 610 m². Alue ulottui Peltorannantien reunasta 28 metriä itään ja vuoden 2003 kaivausalueen pohjoisreunasta 30 m pohjoiseen aina Kihlinkujan reunaa asti. Kaivausalueen 2 avaaminen aloitettiin Peltorannantien itäpuolelta ja sitä laajennettiin aluksi itään ja myöhemmin pohjoiseen. Pohjoinen laajennusalue on liitetty muihin tasokarttoihin yhteensopivuusperiaatteella, sillä varsinaisen kaivausalueen ja laajennusalueen tasot eivät vastanneet todellisuudessa toisiaan kaivausteknisistä syistä.

Kaivausalue 2 avattiin ensin kuorimalla kaivinkoneella kesannolla olleelle pellolle kasvanut kasvillisuus nykyisen kyntökerroksen seulomisen nopeuttamiseksi. Linjan y = 1012 itäpuolisen osan peltomulta poistettiin kokonaisuudessaan koneella. Ennen kuorintaa alue käytiin tarkasti läpi metallinilmaisimella mahdollisten pinnassa olleiden löytöjen talteen saamiseksi. Yhtään hopearahaa tai sellaisen katkelmaa ei alueelta enää löydetty. Peltomultakerroksesta saatiin seulonnassa kuitenkin talteen mm. koristeellinen pronssinen korvalusikka (KM 35900:800), jolle ei ole löytynyt vastineita, sekä muutamia paloja pronssipeltiä, saviastian paloja sekä savitiivistettä. Aivan Peltorannantien vierestä, ruudusta 5038/991 löytyi kaksi kappaletta pronssiheloitettua nahkavyötä (KM 35900:488 ja 648) sekä suurehkon pronssisen hevosenkenkäsoljen neula (KM 35900:448). Suurin yksittäinen löytöryhmä oli palanut savi (436 kpl). Valtaosa löydöistä oli kuitenkin historiallisen ajan pellon käytöstä ja alueenasutuksesta kertovaa melko resentiä tavaraa kuten rautanauvoja ja muuta rautaromua, pullolasia, punasavikeramiikkaa, pullonkorkkeja. Lähes kaikki uudemmat löydöt otettiin talteen, mutta niitä ei ole liitetty Kansallismuseon kokoelmiin päänumeron KM 35900 alle. Niistä laadittu luettelo on tämän kertomuksen liitteenä (Liite II).

Vaikka kaivausalue 2 olikin lähes 30 m leveä, vain noin 10 metrin levyisellä alueella havaittiin arkeologisesti tutkimisen arvoisia rakenteita ja värjäytymiä. Tasossa 1 hallitsevana elementtinä oli mainittu muinaispelto R264 sekä sitä leikkaavat rakenteet R271, R272, R273, R274, R275, R276 ja R279. Rakenteista R271 sijaitsi ruuduissa 5043-5046/991-992 aivan Peltorannantien vieressä. Rakenne oli pitkulainen, hieman kaareva kiveys, jossa oli isoja palaneita kiviä. Rakenne oli 40 cm syvä ja lähes kokonaan muinaispeltokerroksen päällä. R272, R273 ja R274 muistuttivat lähinnä paalunsijoja, mutta myös muut tulkinnat ovat mahdollisia. R276 muodostui peltomullan sekaisesta mustanruskeasta hiekasta, jota esiintyi ainoastaan Peltorannantien reunassa. Kyseessä saattaa olla Peltorannantien varhaiseen käyttöön liittyvä kerros. R279 sijaitsi vuoden 2005 koeajan pohjoispuolella ruuduissa 5054-5055/999. Muinaispeltokerrosta leikkaava rakenne on moderni, sillä siitä löytyi lähinnä uuden ajan pullolasia ja tiiltä.

Muinaispellon R264 ylin nykyisen kyntökerroksen alla säilynyt osa (R264/p2) muodostui noin 7-9 m leveästä harmaanruskeasta hiekasta. Pellon pohjoisosassa tätä kerrosta peitti tummanruskea

hiekan sekainen peltomulta. Tätä esiintyi pääosin linjan $x = 5055$ pohjoispuolella eli alueella, jossa viime vuosikymmeninä on kasvanut metsää. Vaikka entinen metsäalue olikin vanhaa peltoa, ei sitä ilmeisesti koskaan ole kynnetty koneellisesti. Pellon ja metsän välinen raja näkyy tasossa 1 linjan $x = 5057$ kohdalla, jossa kulki vinottain länsiluoteesta itäkaakkoon syviä kyntöuria. Vuonna 1999 pellon ja metsän reunassa oli nähtävissä kyntämisen synnyttämä syvennys. Vanhalla metsäalueella oli säilyneenä sellaista peltokerrosta, jota ei kynnetyllä alueella enää ollut jäljellä. Kyseinen oletettavasti historialliseen aikaan ajoittuva kerros havaittiin myös vuoden 2003 kaivauksissa Kihlinkujan ja Peltorannantien kulmasta. Osittain tämän kerroksen aiheuttaman metodisen varovaisuuden vuoksi pohjoisen laajennusalueen (5060-5067/997-1004) karttojen yhdistäminen muuhun kaivausalueeseen oli ongelmallista. Alueet on yhdistetty siten, että tasot 1 ja 2 vastaavat suurin piirtein toisiaan. Laajennusalueen tasoja 3 ja 4 ei ole yhdistetty kaivausalueen 2 tasokarttoihin. Sen sijaan laajennusalueen taso 5 vastaa varsinaisen kaivausalueen tasoa 3. Laajennusalueen taso 6 puolestaan vastaa muun kaivausalueen tasoja 4 ja 5, sillä laajennustason kaivamisessa näissä kerroksissa oli noudatettu erityistä varovaisuutta auranjälkien havaitsemiseksi. Laajennusalueen taso 7 sopi yhteen varsinaisen kaivausalueen tason 6 kanssa. Käytännössä jäljellä oli tässä vaiheessa vain muinaispellon keskellä kulkeneen ojan R269 linja.

Eri muinaispeltokerrosten erottamisessa ja tulkinnassa profiilit ovat ensiarvoisen tärkeitä. Vaikka vuoden 2005 koeojan eteläprofiili linjalla $x = 5050$ auttoi R264:n rakenteen ymmärtämisessä, jätettiin linjalle $x = 5045$ toinen pellon poikki länsi – itä -suunnassa kulkeva profiilipalkki. Palkki oli 50 cm leveä. Profiilia tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon, että palkin kohdan moderni kyntökerros on poistettu kokonaan. Näin ollen profiilipalkki näkyy kartoissa tasosta 2 eteenpäin. Palkki kaivettiin kaivauksen lopussa pois.

Tasossa 2 muinaispelto R264/p2 oli esillä yhtenäisenä harmaanruskean hiekan alueena, joka kulki vinoittain pohjoiskoillisesta etelälounaaseen viidestä seitsemään metriä leveänä ja 30 metriä pitkänä peltokaistaleena. Pellon reunoilla oli joitakin auranjälkiä puhtaassa pohjamaassa. Lähinnä profiilipalkin eteläpuolella pellon päällä oli muita rakenteita, esim. R271, R247, R275, R277, R281 ja R282. Näistä R271, R274 ja R275 olivat näkyneet jo edellisessä tasossa. Rakenne R277 oli uudelta ajalta peräisin oleva paalunsija. Tauno Kihlin mukaan paalunsija lienee portin pylvään paalun jäännös. Portti olisi ollut paikalla muutama vuosikymmen sitten. Mahdollisesti samaan porttiin liittyvä rakenne (R259) dokumentoitiin vuoden 2005 kaivaukselta.

Linjan $x = 5046$ eteläpuolelta muinaispellon itäreunasta tuli esille laajahko sekoittuneiden ja heikosti värjäytyneiden maalajien alue, jonka pohjoisosassa ollut ruskean hiekan ja harmaan siltin sekainen alue erotettiin rakenteeksi R274, mutta muilta osin kyseinen värjäytynyt ja sekoittunut alue tutkittiin yksikkönä (Y17) tason 3 alapuolelta eli se kaivettiin pohjaan luontaisten rajojen mu-

kaisesti. Alueelta saatiin talteen mm. palanutta savea ja pala punasavikeramiikkaa mutta myös saviastian kylkipala ja savitiivisteinpala. Alue voisi liittyä historiallisen ajan karjankasvatukseen, esim. ruokinta- tai juottopaikkaan. Vastaavanlaisten värjäytymien alue dokumentoitiin vuonna 2002 Kihlinkujan muinaispellon ja pellon R209 yhtymäkohdan länsipuolelta.

Tasossa 3 esille tuli muinaispellon R264 käyttövaihe p3, joka muodostui 3-4 m leveästä ruskean-harmaan hiekan pitkulaisesta kaistaleesta. Vuoden 2005 koeojan luoteispuolelta tuli esille selvä ristikkäisten auranjälkien kuvio. Auranjälkiä oli myös muualla muinaispellon reunoilla. Pellon eteläosasta tuli esille useita sekoittuneita kohtia, josta yksi sijoittui poikittaisprofiiliin molemmille puolille ruuduissa 5045-5044/994-995. Sekoittunut alue leikkaa profiiliin perusteella muinaispeltokerrokset ja on siten ilmiönä näitä nuorempi. Pellon pohjoispäästä esille tuli ojarakenne R269, joka oli havaittu jo vuoden 2005 koeojassa. Oja kulki pohjoisella laajennusalueella suoraan pohjoisesta etelään, mutta kaartui linjalla x = 5056 kulkemaan enemmän pellon keskiakselin suuntaisesti kohti etelälounasta. Muut tasossa 3 esillä olleet rakenteet olivat R282, R271, R274.

Tasossa 4 lähestyttiin muinaispellon R264 pohjaa, jolloin maannos muuttui hiilipitoisemmaksi. Myös auranjälkiä havaittiin laajemmalla alueella pellon reunoilla. Pellon eteläosan sekoittuneet läikät olivat enemmän tai vähemmän suorakaiteen muotoisia. Pellon pohjoisosan hallitsevan elementtinä oli oja R269, josta saatiin talteen muutamia rautakauteen ajoittuvia saviastian kappaleita sekä pala kuonaa.

Tasossa 5 vain muinaispellon R264 eteläosassa oli havaittavissa jäänteitä muinaisesta kyntökerroksesta sekä edellä mainituista sekoittuneista alueista. Oja R269 päättyy linjalle x = 5048, mutta päätellen muinaispellon pohjalla olleesta huuhtoutuneesta kerroksesta sekä osittain ojan oletetun kulkusuunnan mukaisesti asettuneista sekoittuneista läikistä, oja on ulottunut koko pellon pituudelta.

Tasossa 6 jäljellä oli enää muutamia läikkiä muinaispellon eteläosassa sekä oja R269 alueen pohjoisosassa. Nämä rakenteet ja ilmiöt tutkittiin pohjaan kaivamalla tämän tason jälkeen. Oja oli pääosin täyttynyt harmaalla hiekalla. Paikoin havaittavissa oli kellanruskeaa hiekkaa. Eteläosan läikät muodostuivat lähinnä sekoittuneista ruskeista ja harmaista hiekoista.

Kaivausalueen 2 profiileista dokumentoitiin Peltorannantien itäreunassa sijainnut länsiprofiili, profiilipakin eteläpuoli sekä pohjoispuoli edellä mainitun sekoittuneen maan alueelta (5045,50/993,83-996,34). Pohjoiselta laajennusalueelta dokumentoitiin länsiprofiili. Lisäksi piirrettiin rakenteiden R279, R281, R282, R284 ja R286 puolittamisprofiilit. Profiilipalkin perusteella muinaispellon R264 peltovaihe p2 oli 10-12 cm paksuimmillaan ja p3 vastaavasti 10-15 cm paksu.

6. Rakenteet

Seuraavassa esitellään luettelomuodossa ne rakenteet, joita tutkittiin kesällä 2006. Rakenteista esitetään niiden sijainti koordinaatistossa, pääasialliset maalajit, löytökonteksti, muoto, syvyys sekä tärkeimmät löydöt. Luettelossa on myös maininnat rakenteen stratigrafiasta sekä tulkinnasta. Aiempina tutkimusvuosina rakenneluettelot on yleensä liitetty kaivauskertomukseen liitteenä. Rakenteiden esittely tässä lisää toivottavasti raportin käytettävyyttä.

R23

Koordinaatit: 5010-5037/989-7

Maalajit ja niiden värit: P2 ruskea hiekka, P3 harmaanruskea hiekka, P4 harmaa hiekka

Löytymiskerros/konteksti: 1. krs

Muoto: pitkulainen

Leveys: 6 m (arvio 8 m)

Syvyys: n. 102,56/101,90

Löydöt: saviastian paloja, pronssiesineiden katkelmia, hopearahan fragmentti, savitiivistettä

Stratigrafia: ks. kaivausalueen 1 profiilikartat

Tulkinta: muinaispelto, jossa ainakin kolme, mahdollisesti neljä muinaista käyttövaihetta

R32

Koordinaatit: 5018-5024/989-994

Maalajit ja niiden värit: likamaa, nokimaa, tummanruskea hiekka, kellanruskea hiekka

Löytymiskerros/konteksti: taso 3

Muoto: nelikulmainen

Leveys: 40-100 cm

Syvyys: n. 102,24-102,10

Löydöt: mm. väärtinänkehrä KM 32172:2253, saviastian paloja, savitiivistettä, savikuonaa, palanutta savea, palanutta luuta ja rautakuonaa, myös historiallisen ajan löytöjä.

Stratigrafia: fossiilisen peltokerroksen päällä

Tulkinta: liittyy paikalla olleeseen rakennukseen

Muuta: harva kiveys, kaivettu osissa eri vuosina, jää osittain kaivamattomalle alueelle, joten kokonaiskuvan saanti hankalaa

R264

Koordinaatit: 5036-5068/988-1002

Maalajit ja niiden värit: harmaata ja harmaanruskeaa karkeaa hiekkaa

Löytymiskerros/konteksti: taso 4

Muoto: pitkulainen

Leveys: n. 7 m

Pituus: yli 30 m

Syvyys: 102,70-102,30

Löydöt: saviastian paloja, lasihelmiä, savitiivistettä, pronssikoruja ja niiden kappaleita

Stratigrafia: Y3-Y4-Y15-Y26/R269, mahdollisesti osittain R23/p2:n alapuolella. Jaettu kerroksiin R264/P2 ja P3

Tulkinta: muinaispelto

R269**Koordinaatit:** 5048-5067/995-997**Maalajit ja niiden värit:** hiilen ja punaisen palaneen hiekan sekainen ruskea/kellanuskea hiekka**Löytymiskerros/konteksti:** taso 5**Muoto:** pitkänomainen, kapea**Leveys:** 50-60 cm**Syvyys:** 102,73/102,50**Löydöt:** saviastianpaloja**Stratigrafia:** selkeäraajainen, R264:n alla**Tulkinta:** oja muinaispellon 264 alla**Muuta:** rakenteessa hiilipartikkeleita ja savikonsentraatioita**R271****Koordinaatit:** 5043,5-5046,5,50/991-992**Maalajit ja niiden värit:** kiveys (palaneita kiviä), tummanruskea hiekka, nokimaa**Löytymiskerros/konteksti:** 1. krs**Muoto:** pitkänomainen, kapea**Leveys:** n. 40 cm**Syvyys:** 103,00/102,83**Löydöt:** jauhinkiven kappale KM 35900:1279, punasavikeramiikkaa**Stratigrafia:****Tulkinta:****R272****Koordinaatit:** 5039/991,5**Maalajit ja niiden värit:** hiilen sekainen hiekka, palaneensaven sekainen nokimaa**Löytymiskerros/konteksti:** 1. krs**Muoto:** soikea**Leveys:** n. 25 cm**Syvyys:** n. 102,82/102,70**Löydöt:** kuutiokiven kappale, palanutta savea**Stratigrafia:** Y5-R272-R264/P2**Tulkinta:** paalunsija?**Muuta:** rakenteessa palaneita kiviä**R273****Koordinaatit:** 5048/993**Maalajit ja niiden värit:** peltomulta**Löytymiskerros/konteksti:** 1. krs/Y3**Muoto:** pyöreä**Leveys:** n. 40 cm**Syvyys:** n. 103,02/102,80**Löydöt:** -**Stratigrafia:** Y5-R272-R264/P2**Tulkinta:** paalunsija tai liesi**Muuta:** rakenteessa palaneita kiviä**R274****Koordinaatit:** 5045,5/1000**Maalajit ja niiden värit:** peltomulta, siltti**Löytymiskerros/konteksti:** 1. krs

Muoto: pyöreähkö
Leveys: n. 2,5 m
Syvyys: n. 102,88/102,80
Löydöt: -
Stratigrafia: Y3-R274
Tulkinta: likamaa-alue
Muuta: rakenteessa palaneita kiviä

R275

Koordinaatit: 5040-41/992
Maalajit ja niiden värit: ruskea hiekansekainen vaaleanharmaa nokimaa
Löytymiskerros/konteksti: 1. krs
Muoto:
Leveys: n. 25 cm
Syvyys: n. 102,86/102,75
Löydöt: palanutta savea
Stratigrafia: Y3-R275
Tulkinta:
Muuta: rakenteessa palaneita kiviä

R276

Koordinaatit: 5037-49/991
Maalajit ja niiden värit: peltomullan sekainen mustanruskea hiekka vrt. Y2A
Löytymiskerros/konteksti: 1. krs
Muoto: pitkänomainen kaistale, jatkuu profiiliin
Leveys: n. 50 cm
Syvyys: n. 103/102,75
Löydöt: mm. palanutta savea, kvartssia, punasavikeramiikkaa, rautanauvoja, nahan pala
Tulkinta: vanhaa tienpohjaa?

R277

Koordinaatit: 5037/991,5
Maalajit ja niiden värit: peltomullan sekainen tummanruskea hiekka
Löytymiskerros/konteksti: 1. krs
Muoto: soikea
Leveys: n. 40 cm
Syvyys: n. 102,75/102,25
Löydöt: palanutta savea, rautanauvoja, ruskeaa pullolasia
Stratigrafia: Y3-R277
Tulkinta: resentti paalunsija
Muuta: rakenteessa palamattomia kiviä ja puuta

R278

Koordinaatit: 5025-26,5/990,5-91
Maalajit ja niiden värit: sekoittunut harmaa ja tummanruskea hiekka
Löytymiskerros/konteksti: taso 2
Muoto: pitkänomainen, jatkunut itään
Leveys: n. 30 cm
Syvyys: n. 102,46/102,38
Löydöt: palanutta savea, savikuonaa, rautalevyä, rautanauvoja, ruskeaa pullolasia

Stratigrafia: Y2-R278-Y18

Tulkinta:

Muuta: rakenteessa palamattomia kiviä ja tiiltä

R279

Koordinaatit: 5054,5-55,7/999-97

Maalajit ja niiden värit: tummanruskea hiekka ja keltainen hiekka

Löytymiskerros/konteksti: taso 1

Muoto: soikio

Leveys: n. 60 cm

Syvyys: n. 102,99/102,50

Löydöt: savitiivistettä

Stratigrafia: Y3-R279-Y4

Tulkinta:

Muuta: selvärajainen

R280

Koordinaatit: 5053-54,7/993,95-994,75

Maalajit ja niiden värit: tummanruskea hiekka ja nokimaa

Löytymiskerros/konteksti: taso 1

Muoto: epämuotoinen

Leveys: n. 50 cm

Syvyys: n. 103,05/102,90

Löydöt:

Stratigrafia: Y3-R280-Y4

Tulkinta: liesi?

Muuta: rakenteessa palaneita kiviä, rajat vaihtuvat

R281

Koordinaatit: 5042,75-43,5/991,5-992,50

Maalajit ja niiden värit: tummanruskea hiekka, hiili, savi ja osittain palanut savi

Löytymiskerros/konteksti: 2. krs

Muoto: pyöreä

Leveys: n. 70 cm

Syvyys: n. 102,84/102,75

Löydöt: palanutta savea

Stratigrafia: Y4-Y11-R281

Tulkinta: matala kuoppa, jonka pohjalla hiiltä, Y11 rakenteen täyttömaata

Muuta: rakenteessa palaneita kiviä ja hiilipartikkeleita, selkeärajainen

R282

Koordinaatit: 5040/995,5

Maalajit ja niiden värit: tummanruskea hiekka ja nokimaa

Löytymiskerros/konteksti: 2. krs

Muoto: pyöreä

Leveys: n. 60 cm

Syvyys: n. 102,71/102,75

Löydöt: -

Stratigrafia: Y4-Y12-R282

Tulkinta: kuoppa, jonka pohjalla nokimaata, rakenteen täyttömaa Y12:ta

Muuta: rakenteessa palaneita kiviä ja hiilipartikkeleita, selkeärajainen

R282

Koordinaatit: 5040/995,5

Maalajit ja niiden värit: tummanruskea hiekka ja nokimaa

Löytymiskerros/konteksti: 2. krs

Muoto: pyöreä

Leveys: n. 60 cm

Syvyys: n. 102,71/102,75

Löydöt:

Stratigrafia: Y4-Y12-R282

Tulkinta: kuoppa, jonka pohjalla nokimaata, Y12 rakenteen täyttömaata

Muuta: rakenteessa palaneita kiviä ja hiilipartikkeleita, selkeärajainen

R283

Koordinaatit: 5043,5/991

Maalajit ja niiden värit: tummanruskea nokimaa

Löytymiskerros/konteksti: 2. krs

Muoto: epämuotoinen, jatkuu profiiliin

Leveys: n. 75 cm

Syvyys: n. 102,89/102,75

Löydöt: savikuonaa

Stratigrafia:

Tulkinta:

Muuta: rakenteessa palaneita kiviä

R284

Koordinaatit: 5050,75/991,5

Maalajit ja niiden värit: tummanruskea nokimaa, palaneen saven sekainen tummanruskea hiekka

Löytymiskerros/konteksti: 2. krs

Muoto: pyöreä

Leveys: n. 45 cm

Syvyys: n. 102,99/102,90

Löydöt:

Stratigrafia: Y3-R286-Y10

Tulkinta: paalunsija?

Muuta: rakenteessa palaneita kiviä, selkeärajainen

R285

Koordinaatit: 5025,60-5026,15/989,00-989,45

Maalajit ja niiden värit: nokimaa, tummanruskea hiekka

Löytymiskerros/konteksti: taso 4

Muoto: pyöreä

Leveys: n. 45 cm

Syvyys: n. 102,30/102,24

Löydöt:

Stratigrafia: R285-Y16

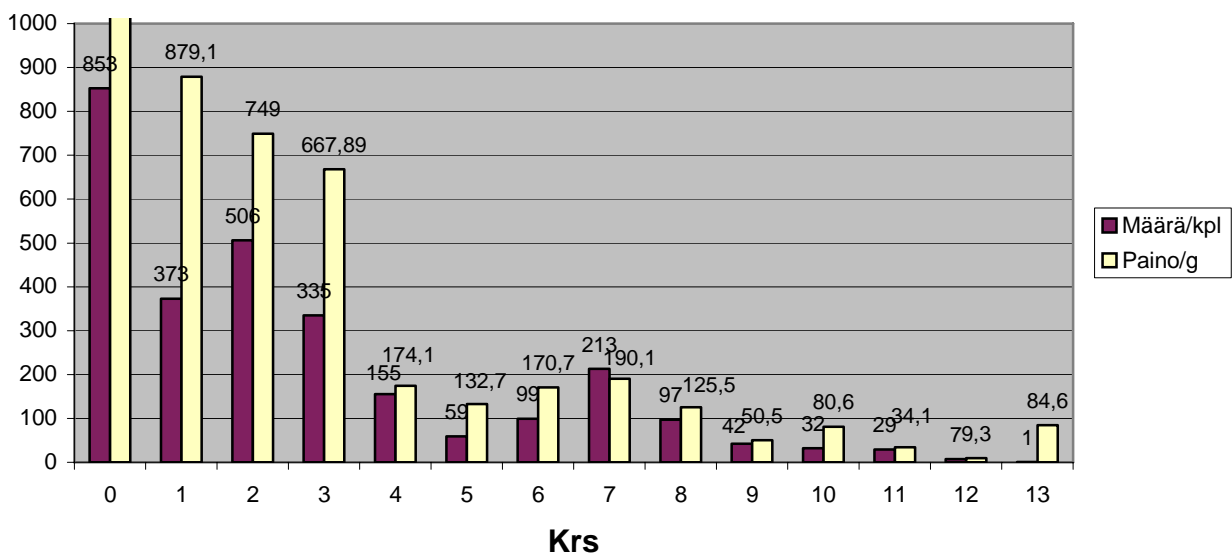
Tulkinta:

Muuta: rakenteessa palaneita kiviä, hiilipartikkeleita, selkeärajainen

7. Löydöt

Vuoden 2006 kaivauksilta saatiin talteen yhteensä 2829 löytöä. Näiden yhteispaino on 10745,49 g. Löydöt jakautuvat kerroksittain siten, että kerros 0, eli nykyinen peltomulta, on kappale- ja paino määriltään kaikkein löytörikkain. Seuraavaksi eniten löytöjä saatiin kaivauskerroksista 1-3. Kaivauskerroksesta neljä lähtien löytömäärät vähenevät huomattavasti ylempiin kaivauskerroksiin verrattuna.

Löytöjen volyymi kaivauskerroksittain

7.1. Hopealöydöt

Orijärvi on ainutlaatuinen koko Savon alueen rautakauden tutkimuksessa myös hopearahalöytöjensä vuoksi. Kaivauslöytöinä saatiin talteen yksi kokonainen hopearaha ja yksi hopearahan fragmentti. Kokonainen raha on vuodelta 1700 oleva viiden äyrin ruotsalainen raha. Fragmentti ajoittuu onneksi esihistorialliseen aikaan, joten viikinkiaikaista hopeaa on löydetty jokaisena tutkimusvuotena.

Kaivausalueen 1 ruudusta 5024/989 kerroksesta 3 (Y16) löydettiin yksi viikinkiajan loppuun ajoittuva hopearahan 0,19 g painoinen fragmentti (KM 35900:1). Tuukka Talvion määrityksen mukaan rahan lyöntipaikka on Mainz ja lyöttäjänä arkipiispa Bardo (AD 1031-1051). Näin ollen Orijärveltä on löydetty yhteensä 144 hopearahaa tai hopearahan fragmenttia. Ensimmäinen löytyi vuonna 1998 peltopöiminnassa. Suurin osa hopearahoista tuli tunnetusti esille vuoden 1999 kaivauksissa, jolloin niitä löydettiin 114 kappaletta. Rahojen joukossa oli erittäin harvinainen Uqailidi-dirhemi, joka

on yhä edelleen ainoa Orijärveltä löydetty itämainen raha. Kaikki muut ovat peräisin Länsi-Euroopasta. Vuonna 1999 löydettiin ilmeisesti samaan kätköön kuulunut kolmioleimakoristeisen hopealevyn kappale. Vuonna 2000 saatiin talteen 21 rahaa, joiden joukossa oli Suomesta ensimmäistä kertaa löydetty kreivi Reginar von Hennegaun (AD 1013-1030) Monsissa lyöttämä raha. Vuonna 2002 saatiin talteen enää 3 rahaa, joiden joukossa oli kuitenkin mm. Olavi Sylikuninkaan (n. AD 955-1022) Sigtunassa lyöttämän rahan fragmentti. Vuoden 2003 kaivaukselta löydettiin vain kaksi hopearahan fragmenttia. Toinen niistä oli Magdeburgissa löyty ns. Mauritius-penninki, joka T. Talvion tiedonannon mukaan yleistyy Pohjois-Euroopan rahalöydöissä vuoden 1035 jälkeen. Fragmentti löytyi Peltorannantien muinaispellosta. Vuonna 2005 saatiin talteen kaksi rahaa, yksi kokonainen ja yksi iso fragmentti. Mauritius-penninkiä lukuun ottamatta kaikkien ennen vuotta 2006 löydettyjen rahojen varhaisiin mahdollinen kätkentä- tai hukkaamisajankohta pysyy vuotena AD 1014.

Vuonna 2006 löydetty fragmentti ja Mauritius-penninki ajoittuvat siis nuoremmiksi kuin muut Orijärveltä löydetyt rahat, sillä ne kuuluvat 1030-luvun jälkeiseen aikaan. Molemmat löytyivät Peltorannantien muinaispeltokerroksesta toisin kuin mahdolliseen kätköön oletettavasti kuuluneet ja modernista kyntökerroksesta löydetyt rahat, joita on siis 142 kpl. Löytökontekstin perusteella Orijärven rahalöydön varhaisinta kätkentäajankohtaa ei tarvitse korjata nuoremmaksi. Vuoden 2006 fragmentilla ja Mauritius-penninillä on toinenkin yhdistävä tekijä: ne ovat täsmälleen saman painoisia (0,19 g).

Kaivausalueelta 2, muinaispellon R264 ensimmäisestä kaivauskerroksesta, kohdasta 5047,19/991,82 löytyi keskiharjallisen hopeisen hevosenkenkäsoljen kehän kappale (KM 35900:1028). Soljen kehän leveys on 10 mm ja paksuus keskiharjan kohdalla 2 mm. Kehän reunat on koristeltu silmäkoristeisin kolmioleimoin, joiden kärjessä on pieni vinoneliö. Lisäksi keskiharjanteen päällä erottuu heikosti poikkiviivakoristelua (vrt. Kivikoski Tafel 79, Abb. 705 ja Tafel 115, Abb. 1035).

Harjallisia kehiä esiintyy rullapäisissä ja latteanuppisissa leimakoristeisissa hopeasoljissa, sekä karjalaisissa kasviornamentiikalla koristelluissa soljissa. Kihlinpellon soljen kappaleen kehän päällä heikosti erottuva poikkiviivakoristelu muistuttaa Marian Saramäestä löydetyin latteanuppisen hopeasoljen koristelua (KM 7603:14). Kihlinpellon solki on kuitenkin kehän kaarevuuden ja leveyden perusteella ollut hiukan Saramäen solkea suurikokoisempi (vrt. Kuusamon Lämsästä löytynyt solki KM 13350:9). Mitä suurimmalla todennäköisyydellä myös Kihlinpellon solkifragmentti on peräisin noin 1000-luvulle ajoittuvasta latteanuppisesta soljesta. (Lehtosalo-Hilander 1988a:24.)

Löytöihin on luetteloitu myös vuonna 2003 talteen saatu yksinkertainen hopeasormus, joka lienee kuitenkin melko moderni.

7.2. Pronssilöydöt

Pronssiesineitä ja niiden kappaleita löydettiin yhteensä 41 kappaletta (128,4 g¹). Näiden lisäksi löydettiin 27 kappaletta pronssilevyä, lähinnä pronssipeltiä (18,6 g). Kihlinpellolta vuoden 2006 kaivauksissa löydetyistä pronssiesineistä mainitsemisen arvoisia ovat litteä, särmänuppinen hevosenkenkäsolkki (KM 35900: 1122) sekä hevosenkenkäsoljenneula (KM 35900: 448). Solki löytyi peltomullan täyttämästä myyräkolosta ruudusta 5038/995, kerroksesta 2. Sen kehän poikkileikkaus on soikion muotoinen. Kehän paksuus on 5 mm ja sen pinnalla on havaittavissa pisteviivakoristelua. Kehän halkaisija on leveimmillään 42 mm ja soljen nupit ovat muodoltaan litteän pyöristetyn kuusikulmion muotoiset. Soljenneulan kärjestä on katkennut noin 5 mm pituinen kappale. Vastaavan tyyppisiä solkia on löytynyt mm. Kokemäen Kalvomäestä (KM 1763: 19) sekä Mikkelin Tuukkalasta (KM 2482:86) (ks. Salmon tyyppi 12). Kokemäen soljessa kehän poikkileikkaus on kuitenkin Kihlinpellon solkea pyöreämpi. Solkityyppi ajoittuu vuoden 1000 tietämiin. (Salmo 1956:55-56.) Edellä mainittu yksittäinen pronssinen hevosenkenkäsoljenneula (448) löytyi nykyisen peltokerroksen ja sen alta tulevan mullansekaisen tummanruskean kerroksen rajapinnasta, ruudusta 5037/992. Se on peräisin hieman kookkaammasta soljesta kuin solki 1122, soljenkehän arvioitu halkaisija on neulan koon ja muodon perusteella ollut noin 49 mm.

Lisäksi kaivausalueen kaksi itäreunasta (alueelta 5038-43/991) löydettiin viisi pronssihelallisen nahkavyön fragmenttia, suurimmassa kappaleessa (KM 35900: 1005) on jäljellä 4,5 suorakaiteenmuotoista helaa, jotka on kiinnitetty vyöhön kahden niitin avulla. Kappaleissa 1006 ja 1007 on molemmissa kiinni kolme helaa ja paloissa 488 ja 648 molemmissa yksi hela. Lisäksi löydettiin yhteensä 5 samaisesta vyöstä peräisin olevaa helaa (KM 35900: 547, 565, 590 ja 769). Kaikki vyönkappaleet löytyivät nykyisestä peltomultakerroksesta tai sen alta paljastuneista yhteyksistä Y2A ja Y4. Kokonainen ja vastaavanlainen, tosin harvemmin heloitettu vyö on löytynyt Tuukkalan haudasta 39 (ks. Kivikoski Tafel 137 Abb. 1195). Sen on katsottu kuuluvan miehen asuun (Lehtosalu-Hilander 1988b:205).

Muita pronssilöytöjä ovat puhkonainen, kasviornamentiikalla koristeltu korvalusikka (KM 35900:800), jonka ripustuslenkki on lusikan varren suuntainen, eikä poikittainen kuten tavallisesti. Lusikan kärkiosa on katkennut. Korvalusikka löytyi nykyisestä peltomultakerroksesta ruudusta 5047/999. Samasta kontekstista, ruudusta 5050/1003 löytyi kilvenmuotoinen, tyylitelty eläinpää-

¹ Pronssiheloitetun vyön painotiedot eivät sisälly tähän lukuun

aiheinen hela (KM 35900: 883), jonka taustapuolella on kaksi kiinnityshakasta. Pienemmän hakasen alla on säilynyt hieman orgaanisia kuituja, jotka voivat olla peräisin nyöristä tai langasta. Samasta kontekstista löytyi kilvenmuotoinen, tyyllitelty eläinpääaiheinen hela (KM 35900: 883) (ruudusta 5050/1003) sekä s-kirjaimen muotoisista lenkeistä koostuvaa pronssiketjua (KM 35900:674) (ruudusta 5042/1007). Helan taustapuolella on kaksi kiinnityshakasta. Pienemmän hakasen alla on säilynyt hieman orgaanisia kuituja, jotka voivat olla peräisin nyöristä tai langasta. Mainittava on myös kuution muotoinen punnus (KM 35900:296), jonka kulmat on viistottu ja sivujen keskellä on pistemäinen painanne. Punnus löytyi ruudusta 5027/990, muinaispeltokerroksesta R23/p3. Samaisesta peltokerroksesta, mutta noin kolme metriä edellistä etelämpää, ruudusta 5024/989 saatiin talteen otetuksi hieman kulmikkaasta, pyöreähköstä pronssivartaasta valmistettu korunkatkelma (KM 35900: 304), jonka kahdella sivulla on havaittavissa viistoa viivakoristelua. Korunkappaleen leveämpi pää on taivutettu kaarelle.

7.3. Rautalöydöt

Rautaesineitä ja niiden kappaleita otettiin talteen yhteensä 67 kappaleita. Löytöjen yhteispaino on 770,8 g. Rautanauvoja, lähinnä hevosenkengännauloja, luetteloitiin 25 kpl. Modernista kyntökerroksesta talteen otettuja nauvoja ei ole säästetty. Rautaesineiden joukossa on mm. veitsenkappaleita, rautavarrasta sekä hevosenkengännauloja. Suurin osa rautalöydöistä on tarkemmin tunnistamattomia katkelmia. Konservoitamattomina rautaesineiden tunnistaminen on usein hankalaa. Luetteloon on liitetty myös Kolikkokuja 5 pihamaalta löydettyt rautaesineet, jotka toimitettiin kaivaukselle.

7.4. Helmet

Edellisvuosista poiketen yhtään kokonaista helmeä ei löydetty. Talteen saatiin ainoastaan kaksi varmasti keltaisesta lasimassahelmestä peräisin olevaa fragmenttia (KM 35900: 1060 ja 1197). Toisessa fragmentissa on silmäkoristelua ja toisessa vaaleita raitoja. Näiden lisäksi löydettiin mahdollisesti helmistä peräisin olevat sulaneet lasimassan kappaleet (KM 35900: 366 ja 684).

7.5. Muut löydöt

Suurimmat yksittäiset löytöryhmät muodostuvat palaneesta savesta (1601 kpl ja 1335,4 g), saviasiantianpaloista (292 kpl ja 362,8 g), savikuonasta (196 kpl ja 447 g) ja savitiivisteestä (130 kpl ja 439,7 g). Palanut savi ja savikuona ovat usein alkujaan savitiivistettä. Luetteloinnissa palaneeksi saveksi

on luokiteltu sekä epämääräiset palaneen saven palat ja painanteettomat savitiivistepalat. Osa paloista voi olla peräisin myös savikiekoista, joita löydettiin poikkeuksellisen vähän, vain 39 kpl. Savikiekot ovat toimineet pystykangaspuiden loimipainoina tai ahjojen palkeidensuojajana. Erityisen paljon kuonaantuneita savikiekkujen kappaleita löydettiin Karilantien muinaispellon pohjoispään kivikosta.

Saviastianpalat edustavat tyypillistä rautakautista nk. itämeren alueen keramiikkaa. Reunapaloja löydettiin 25 kpl ja pohjapaloja yksi kappale. Loput 266 palaa ovat lähinnä koristeettomia kylkipaloja. Vain yhdessä palassa oli koristeena vedettyä viivaa. Lisäksi parissa palassa oli epämääräisiä viivakoristeita. Sekoitteena on joko kivimurskaa tai hiekkaa. Savimassa on yleensä tummanharmaata tai punertavaa. Osa paloista on mustapintaisia. Usein joko sisä- tai ulkopinta oli irronnut. Osa paloista oli myös selvästi kuluneita. Keramiikkatyyppin sisäistä kronologiaa pyritään selvittämään kahdella karsta-ajoituksella.

Kaivaukselta saatiin talteen 100 kpl (28,1 g) palanutta luuta. Löytöjen joukossa on 134 kpl (194,9 g) pii-iskosta ja tuluspiin kappaletta sekä 44 kvartsi-iskosta. Kvartsit eivät ainakaan Mikkelin aineiston perusteella aina ajoitu automaattisesti kivikauteen, vaan kvartsia näytetään hyödynnetyn myös rautakaudella mahdollisesti tuluspiin korvikkeena. Peltorannantien vierestä otettiin talteen kaksi mahdollista kuutiokiven kappaletta. Kolme jauhinkiven kappaletta ja yksi kiviesine on otettu talteen. Kiviesine on mahdollisen (KM 35900:1309) auran vahvikkeena käytetty kivi, jonka yksi kylki kulunut sileäksi (ns. plough pebble, vrt. Lerche 1994: 14-15). Esine löytyi ruudusta 5032/1000.

7.6. Löytöjen levintä

Tutkimusavustaja Riku Mönkkönen laati löytöjen levinnästä teemakarttoja MapInfolla. Levintää on tarkasteltu kaikkien löytöjen osalta kappale- ja painomääräisesti. Kaivausalue 1 on määrällisesti kaivausaluetta 2 runsaslöytöisempi. Painojen mukaan tarkastellussa levinnässä korostuvat muutamit jauhinkivien ja hioinkivien kappaleet. Kaivausalueella 1 kokonaislöytömäärässä alueen länsiosa erottuu alueen itäosassa.

Pronssiesineiden levinnän keskittymät sijaitsevat kaivausalueen 1 keskivaiheilla sekä kaivausalueen 2 lounaiskulmassa lähellä Peltorannantietä. Myös tämä tukee käsitystä, että koko Kihlinpellon löytörikkain alue sijaitsee yhä Kihlin tilan pihamaalla kaivamattomalla alueella.

Saviastian palojen levintä noudattelee muinaispeltojen aluetta. Toisin sanoen saviastian paloja saatiin suhteessa vähemmän talteen nykyisestä kyntökerroksesta. Sama ilmiö on todettu myös

aiempina vuosina. Esimerkiksi Kihlinpellon vuosien 1998 ja 1999 pintapöiminnassa löydettiin hopearahoja mutta ei keramiikkaa. Suhteessa suurimmat saviastian palat löytyivät kaivausalueen 1 keskiosan itäreunasta ja kaivausalueen 2 pohjoisosan laajennusalueelta.

Savitiivisten levintä korreloi mm. rakenteen R32 kanssa kaivausalueella 1. Kaivausalueelta 1 löydettiin muutenkin enemmän savitiivistettä kuin kaivausalueelta 2, jossa savitiivisten levintä keskittyy kaivausalueen eteläosaan. Palaneen saven osalta levintäkuvio noudattelee pääpiirteisään savitiivisten levintää, mutta kaivausalueella 1 palanut savi keskittyy selkeästi alueen länsireunaan. Kaivausalueella 2 levintä on melko tasaista lukuun ottamatta alueen lounaisnurkkaa, jossa on selvä keskittyminen.

8. Yhteenveto

Orijärven Kihlinpellon näillä näkymin viimeisen kaivauksen tavoitteena oli saada tutkittua vielä rakentamisalueella oleva kiinteän muinaisjännöksen osa. Tämä myös saatiin pääpiirteisään toteutettua. Alueen viides muinaispelto R264 ei kuitenkaan ollut aivan niin mielenkiintoinen kuin Peltorannantien, Kihlinkujan ja Karilantien muinaispellot. Siinä oli säilyneenä kaksi fossiilista auraskerrosta. Tältä osin se muistutti muinaispeltoa R209. Lisäksi pystyttiin toteuttamaan pieni koeoja Peltorannantien alla oleviin kerroksiin, joiden todettiin olevan lähes metrin paksuiset ja säilyneet erittäin hyvin. Kesän mielenkiintoisimpina löytöinä voidaan pitää kokonaista hevosenkäsolkea sekä pronssiheloitetun nahkavyön kappaleita. Yleisesti ottaen pronssilöytöjen levintä näyttäisi keskittyvän Peltorannantien lähelle. Löytöjen levintöjen perusteella voisi olettaa Kihlin tilan pihamaalla säilyneen erittäin mielenkiintoisia rakenteita ja ilmiöitä. Niiden tutkiminen ei kuitenkaan tässä vaiheessa ole ajankohtaista.

Orijärven Kihlinpeltoa tutkittiin kuutena kesänä yhteenlaskettuna 12,5 kk. Paikalta löytyi viisi muinaispeltoa, jotka muodostavat kaksi erillistä kokonaisuutta. Jokaisessa pellossa on vähintään kaksi esihistoriallista käyttövaihetta. Jokaiseen liittyy ojamaisia rakenteita, joita löytyi noin kymmenkunta. Yhteensä erityyppisiä rakenteita löytyi lähes kolmesataa. Suurin osa niistä on koneellisen kyntämisen vaurioittamia. Tutkimustulosten perusteella Orijärven Kihlinpelto näyttäisi otetun käyttöön viimeistään 600-luvun lopulla, sillä Teija Aleniuksen (2007) tekemän siitepölyanalyysin perusteella viljelyn aloitusajankohta Orijärven ympäristössä olisi vuoden 615 tienoilla, mikäli viljelykasvina olisi ollut ruis. Ohran siitepöly ilmestyy näkyviin vasta 1180-luvulla, vaikka meillä on 700-luvulle ajoitettu ohra Karilantien muinaispellosta. Uusien radiohiiliajoitusten tulosten perusteella kohteen sisäistä stratigrafiaa on tarkasteltava erikseen. Ajoitukset saadaan teetettyä Kulttuurirahaston Etelä-Savon rahaston apurahan turvin.

Orijärven kaivauksilla on tieteellisten tulosten lisäksi ollut merkittävät työllistävät vaikutus Mikkelin alueella, sillä vuosina 1999, 2002, 2003 ja 2005 kaivajina toimivat pääasiassa paikalliset silloin työttöminä olleet henkilöt, sillä kaivauksia rahoitettiin osittain työllistämistuella. Vuosina 2000 ja 2006 suurin osa kaivajista oli arkeologian opiskelijoita. Myös useat mikkeliäiset koululaiset ovat päässeet kesätöihin kaivaukselle varsinkin viimeisen kahden vuoden ajan. Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineet opetuskaivaukset järjestettiin Orijärvellä 2005 ja 2006. Suurin kiitos Orijärven tutkimusten onnistumisesta kuuluu kuitenkin omistautuneelle ja osaavalle henkilökunnalle.

9. Lähteet

- Alenius, T. (2007) *Environmental change and anthropogenic impact on lake sediment during the Holocene in the Finnish – Karelian inland area*. Publications of the Department of Geology D11. Helsinki.
- Alenius, T., Mikkola, E ja Ojala A. (2007) History of agriculture in Mikkeli Orijärvi, eastern Finland as reflected by palynological and archaeological data. *Environmental change and anthropogenic impact on lake sediment during the Holocene in the Finnish – Karelian inland area*. Sivut 91-109.
- Lehtosalo-Hilander, P.-L. (1988a) Suur-Savon suuruuden alku – uusi sukellus hopeasolkien salaisuuksiin. *Baskerilinja. Unto Salo 60 vuotta. Toim. Korkeakoski Väisänen, Lähdesmäki, Nissinaho, Pihlman ja Tuovinen*. Ss. 15-30. Vammala.
- Lehtosalo-Hilander, P.-L. (1988b) Esihistorian vuosituhatnet Savon alueella. *Savon historia I*. Kuopio.
- Lerche, Gr. (1994) *Ploughing Implements and Tillage Practices in Denmark from the Viking Period to About 1800. Experimentally Substantiated*. Poul Kirstensen. Herning.
- Kivikoski, E. (1973) *Die Eisenzeit Finnlands*. Bildwerk und Text. Neuausgabe. Helsinki.
- Seppänen, Kimmo (1992) Lisää Lounais-Savon arkeofyyttien suhteista varhaiseen kyläasutukseen. *Sihiti 2*. Savonlinna.
- Salmo, H. (1956) *Finnische Hufeisenfibeln*. SMYA 56. Helsinki.
- Uino, P. (1997) *Ancient Karelia – archeological studies*. SMYA 104. Helsinki.

10. Aiheeseen liittyvä kirjallisuus

Heikel, A. O.	1889: Tuukkalan löytö. Luetteloinnut A.O. Heikel	SMYA X. Ss. 179-224.	Helsinki
Dannenberg, H.	1876- <i>Die deutschen Münzen der sächsischen und fränkischen Kaiserzeit</i> I-IV.	Berlin	
Hiekkanen, M.	1979: <i>Suomen rautakauden nuolenkärjet</i>	HYAL Moniste n:o 19	Helsinki
Katiskoski, K.	1992: The Kirkkomäki Cemetery at Kaarina	<i>Fennoscandia archaeologica</i> IX. Ss.75-89.	Helsinki
Kirkinen, T.	1996: Use of Geographical Information System (GIS) in modelling the Late Iron Age settlement in Eastern Finland.	<i>Environmental Studies in Eastern Finland. Reports of the Ancient Lake Saimaa Project. Helsinki Papers in Archaeology</i> No. 8. Ss. 19-62.	Helsinki
Kotivuori, H.	1992: Dwelling-site finds from the Middle Iron Age fieldwork at Kalaschabrännan in Maalahti, South Ostrobothnia 1987-1989	<i>Fennoscandia archaeologica</i> IX. Ss.57-74.	Helsinki
Lehtosalo-Hilander, P.-L.	1982a: <i>Luistari I. The Graves</i>	SMYA 82:1	Helsinki
Lehtosalo-Hilander, P.-L.	1982b: <i>Luistari II. The Artefacts</i>	SMYA 82:2	Helsinki
Lehtosalo-Hilander, P.-L.	1982c: <i>Luistari III. A Burial-Ground Reflecting The Finnish Viking Age Society</i>	SMYA 82:3	Helsinki
Lehtosalo-Hilander, P.-L.	1988: Esihistorian vuosituhatvuotiset Savon alueella.	<i>Savon historia I.</i>	Kuopio
Lehtosalo-Hilander, P.-L.	2000: <i>Luistari - A History of Weapons and Ornaments. Luistari IV</i>	SMYA 107	Helsinki
Liedgren, L.	1991: Merovingertida bebyggelse-lämningar på Kalaschabrännan i Malax.	<i>Acta antiqua ostrobotnensia</i> nr 2. Ss. 103-148	Vasa
Luoto, J.	1984: <i>Liedon Vanhanlinnan mäkilinna.</i>	SMYA 87.	Helsinki
Mikkola, E & Tenhunen, T.	2003: Uusimpia tutkimustuloksia Mikkelin Orijärven hopearaha-aarten löytöpaikalta	<i>Sighti</i> 5. Ss. 55-73.	Savonlinna
Mikkola, E.	2001: Mikkelin Mlk:n Orijärven hopearaha-aarre ja muinaispellot	<i>Kentältä poimittua</i> 5. Museoviraston julkaisuja 9. Ss. 84-98.	
Mikkola, E. & Talvio, T.	2000: A Silver Coin Hoard from Orijärvi, Kihlinpelto in Mikkeli Rural Commune, Province of Savo, Eastern Finland	<i>Fennoscandia archaeologica</i> XVII. Ss. 129-138.	Helsinki
Myrdal, J.	1999: <i>Jordbruket under feodalismen</i>	Det Svenska Jordbrukets historia 2	Borås

- Mägi, M. 2002: *At the Crossroads of Space and Time. Graves, Changing Society and Ideology on Saaremaa (Ösel), 9th-13th Centuries AD.* CCC papers 6. Tallinn
- Nuñez, M. 1993: Searching for a structure in the later Iron Age Settlement of the Åland islands *Karhunhammas* 15. Ss. 61-75. Kaarina
- Nuñez, M. & Uino, P. 1998: Dwellings and related structures in prehistoric mainland Finland *Bebyggelsehistorisk tidskrift* Nr. 33 1997. *Hus och tomt i Norden under förhistorisk tid.* Ss. 133-152 Borås
- Palo, J. 2001: Auranjälkiä Asikkalan Kalkkisista *Kentältä poimittua* 5. *Museoviraston julkaisuja* 9. Ss. 99-104.
- Ramqvist, P. 1983: *Gene. On the origin, function and development of sedentary Iron Age settlement in Northern Europe* Archaeology and Environment 1 Umeå.
- Roeck Hansen, B. & Nissinaho, A. 1995: A Fossil Landscape in Salo, Laitila, SW Finland *Karhunhammas* 16. Ss. 41-52. Turku
- Strandberg, N. 2002: Houses by the Shore . Early Metal Age and Iron Age Houses at Hulkio in Kaarina and Böle in Porvoo. *Huts and Houses. Stone Age and Early Metal Age Buildings in Finland.* Ss. 211-226. Helsinki

11. Mustavalkonegatiiviluettelo

Mustavalkonegatiivit

Luettelonro	AO 47	aihe	kuvaussuunta	kuvaaja	pvm
142477	1198, 36	Yleiskuva alueesta 5037-67/991-1005.	koillisesta	Katja Vuoristo	31.5.2006
142478	35	Yleiskuva alueesta 5037-67/991-1005.	koillisesta	Katja Vuoristo	31.5.2006
142479	34	Yleiskuva alueesta 5037-67/991-1005.	idästä	Katja Vuoristo	31.5.2006
142480	33	Yleiskuva alueesta 5037-67/991-1005.	luoteesta	Katja Vuoristo	31.5.2006
142481	32	Yleiskuva vapautetusta tonttialueesta.	luoteesta	Katja Vuoristo	31.5.2006
142482	31	Yleiskuva vapautetusta tonttialueesta.	lounaasta	Katja Vuoristo	31.5.2006
142483	30	Yleiskuva vapautetusta tonttialueesta.	kaakosta	Katja Vuoristo	31.5.2006
142484	29	Yleiskuva vapautetusta tonttialueesta.	idästä	Katja Vuoristo	31.5.2006
142485	28	Yleiskuva alueesta 5037-67/991-1005 pintamaan kuorinnan jälkeen.	lounaasta	Katja Vuoristo	4.6.2006
142486	27	Yleiskuva alueesta 5037-67/991-1005 pintamaan kuorinnan jälkeen.	luoteesta	Katja Vuoristo	4.6.2006
142487	26	Alue 5050-60/991-1005 pintamaan kuorinnan jälkeen.	lännestä	Katja Vuoristo	4.6.2006
142488	25	Alue 5037-50/991-1005 pintamaan kuorinnan jälkeen.	lännestä	Katja Vuoristo	4.6.2006
142489	24	Työkuva. Peltomullan poistoa alueella 5037-67/991-1005.	etelästä	Katja Vuoristo	7.6.2006
142490	23	Työkuva. Seulomista.	lännestä	Katja Vuoristo	7.6.2006
142491	22	Työkuva. Peltomullan poistoa ja seulomista alueella 5037-67/991-1005.	luoteesta	Katja Vuoristo	7.6.2006
142492	21	Pronssihelaisen vyön kappale in situ.	-	Katja Vuoristo	8.6.2006
142493	20	Pronssihelaisen vyön kappale in situ.	-	Katja Vuoristo	8.6.2006
142494	19	Pronssihelaisen vyön kappale in situ.	-	Katja Vuoristo	8.6.2006
142495	18	Soljen neula in situ.	-	Katja Vuoristo	9.6.2006
142496	17	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 1 ennen modernien auranjälkien poistoa.	etelästä	Katja Vuoristo	12.6.2006
142497	16	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 1 ennen modernien auranjälkien poistoa.	etelästä	Katja Vuoristo	12.6.2006
142498	15	Työkuva. Vanhaa tietä poistetaan alueella 5020-30/989-991.	koillisesta	Katja Vuoristo	12.6.2006
142499	14	Modernit auranjäljet alueella 5046-52/1000-04.	idästä	Katja Vuoristo	12.6.2006
142500	13	Alue 5020-30/989-991 tasossa 1.	etelästä	Johanna Enqvist	12.6.2006
142501	12	Alue 5020-30/989-991 tasossa 1.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	12.6.2006
142502	11	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 1.	etelästä	Katja Vuoristo	13.6.2006
142503	10	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 1.	etelästä	Katja Vuoristo	13.6.2006
142504	9	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 1.	etelästä	Katja Vuoristo	13.6.2006
142505	8	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 1.	etelästä	Katja Vuoristo	13.6.2006
142506	7	Alue 5052-60/997-1005 tasossa 1.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	15.6.2006
142507	6	Alue 5052-60/991-998 tasossa 1.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	15.6.2006
142508	5	Alue 5052-60/996-1005 tasossa 1.	pohjoisesta	Johanna	15.6.2006

142509	4	Alue 5052-60/996-998 tasossa 1.	pohjoisesta	Enqvist Johanna	15.6.2006
142510	3	Alue 5020-30/989-991 tasossa 2.	koillisesta	Enqvist Hanna Kelola	15.6.2006
142511	2	Alue 5020-30/989-991 tasossa 2.	koillisesta	Hanna Kelola	15.6.2006
142512	1	Rautaveitsi in situ 5026/989 tasossa 3.	-	Katja Vuoristo	19.6.2006
142513	1195, 36	Rautaveitsi in situ 5026/989 tasossa 3.	-	Katja Vuoristo	19.6.2006
142514	35	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 2.	etelästä	Katja Vuoristo	19.6.2006
142515	34	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 2.	etelästä	Katja Vuoristo	19.6.2006
142516	33	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 2.	etelästä	Katja Vuoristo	19.6.2006
142517	32	R271 tasossa 2.	etelästä	Katja Vuoristo	19.6.2006
142518	31	R275 tasossa 2.	etelästä	Katja Vuoristo	19.6.2006
142519	30	R281 tasossa 2.	lännestä	Katja Vuoristo	19.6.2006
142520	29	R282 tasossa 2.	lännestä	Katja Vuoristo	19.6.2006
142521	28	R274 tasossa 2.	lännestä	Katja Vuoristo	19.6.2006
142522	27	Alue 5050-61/1004-08 tasossa 1.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	20.6.2006
142523	26	Alue 5020-30/989-991 tasossa 3.	etelästä	Johanna Enqvist	21.6.2006
142524	25	R32 alueella 5020-30/989-991 tasossa 3.	etelästä	Johanna Enqvist	21.6.2006
142525	24	Alue 5020-30/989-991 tasossa 3.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	21.6.2006
142526	23	Alue 5052-60/991-1001 tasossa 2.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	21.6.2006
142527	22	Hevosenkäsolki in situ 5038,12/995,89 kerroksessa 2.	lännestä	Katja Vuoristo	21.6.2006
142528	21	Hevosenkäsolki in situ 5038,12/995,89 kerroksessa 2.	lännestä	Katja Vuoristo	21.6.2006
142529	20	Hevosenkäsolki in situ 5038,12/995,89 kerroksessa 2.	lounaasta	Katja Vuoristo	21.6.2006
142530	19	Hevosenkäsolki in situ 5038,12/995,89 kerroksessa 2.	lännestä	Katja Vuoristo	21.6.2006
142531	18	Hevosenkäsolki in situ 5038,12/995,89 kerroksessa 2.	lounaasta	Katja Vuoristo	21.6.2006
142532	17	Hevosenkäsolki in situ 5038,12/995,89 kerroksessa 2.	lounaasta	Katja Vuoristo	21.6.2006
142533	16	Hevosenkäsolki in situ 5038,12/995,89 kerroksessa 2.	lounaasta	Katja Vuoristo	21.6.2006
142534	15	Hevosenkäsolki in situ 5038,12/995,89 kerroksessa 2.	lännestä	Katja Vuoristo	21.6.2006
142535	14	R281:n länsiprofiili alueella 5037-67/991-1005.	idästä	Katja Vuoristo	22.6.2006
142536	13	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 3.	etelästä	Katja Vuoristo	26.6.2006
142537	12	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 3.	etelästä	Katja Vuoristo	26.6.2006
142538	11	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 3.	etelästä	Katja Vuoristo	26.6.2006
142539	10	Auranjälkiä alueella 5045,5-50/991-995 tasossa 3.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	26.6.2006
142540	9	Auranjälkiä alueella 5045,5-50/991-995 tasossa 3.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	26.6.2006
142541	8	Alue 5037-50/991-1005 ja tumma läikkä alueen keskiosassa tasossa 3.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	26.6.2006
142542	7	Alue 5020-30/989-991 tasossa 4.	etelästä	Johanna Enqvist	27.6.2006
142543	6	Alue 5020-30/989-991 tasossa 4.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	27.6.2006
142544	5	R32 alueella 5020-30/989-991 tasossa 4.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	27.6.2006

142545	4	R284 alueella 5037-67/991-1005 puoli- tuksen jälkeen.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
142546	3	R286 alueella 5037-67/991-1005 puoli- tuksen jälkeen.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
142547	2	Alue 5052-60/997-1005 tasossa 3.	etelästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
142548	1	Alue 5052-60/997-1005 tasossa 3.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	28.6.2006
142549	1194	R279 alueella 5037-67/991-1005 tasossa 3.	koillisesta	Johanna Enqvist	28.6.2006
142550	35	Alue 5052-60/991-996 tasossa 3.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	28.6.2006
142551	34	Auranjälkiä alueella 5052-60/991-996 tasossa 3.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
142552	33	Alue 5060-67/997-1004 tasossa 1.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
142553	32	Alue 5060-67/997-1004 tasossa 1.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
142554	31	R285 alueella 5020-30/989-991 tasossa 5.	lännestä	Johanna Enqvist	29.6.2006
142555	30	Alue 5020-30/989-991 tasossa 5.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	29.6.2006
142556	29	Alue 5060-67/1001-04 tasossa 1.	etelästä	Katja Vuoristo	30.6.2006
142557	28	Alue 5045,5-50/992-999 tasossa 4.	lännestä	Katja Vuoristo	3.7.2006
142558	27	Auranjälkiä alueella 5048-50/994-996 tasossa 4.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	3.7.2006
142559	26	Alue 5045,5-50/992-999 tasossa 4.	etelästä	Katja Vuoristo	3.7.2006
142560	25	Alue 5060-67/997-1004 tasossa 2.	idästä	Johanna Enqvist	3.7.2006
142561	24	Alue 5052-60/991-996 tasossa 4.	etelästä	Johanna Enqvist	3.7.2006
142562	23	Alue 5037-45/991-996 tasossa 4.	etelästä	Katja Vuoristo	3.7.2006
142563	22	Alue 5037-45/991-1000 tasossa 4.	etelästä	Katja Vuoristo	3.7.2006
142564	21	Alue 5037-45/991-1000 tasossa 4.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	3.7.2006
142565	20	Linjan 5045 eteläpuoli.	lännestä	Katja Vuoristo	3.7.2006
142566	19	Alue 5020-30/989-991 tasossa 7.	etelästä	Katja Vuoristo	3.7.2006
142567	18	Alue 5020-30/989-991 tasossa 7.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	3.7.2006
142568	17	R287 alueella 5037-67/991-1005 tasossa 6.	idästä	Johanna Enqvist	4.7.2006
142569	16	R282 länsiprofiili.	idästä	Katja Vuoristo	4.7.2006
142570	15	Alue 5020-30/989-991 tasossa 8.	etelästä	Johanna Enqvist	4.7.2006
142571	14	Alue 5052-60/997-1000 tasossa 4.	etelästä	Katja Vuoristo	4.7.2006
142572	13	Alue 5052-60/997-1000 tasossa 4.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	4.7.2006
142573	12	Oja R269 alueella 5052-60/997-1005 tasossa 4.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	4.7.2006
142574	11	Yksityiskohtakuva ojassa R269 olevasta palaneesta läikästä.	lännestä	Katja Vuoristo	4.7.2006
142575	10	Alue 5045,5-50/992-999 tasossa 5.	pohjoisesta	Esa Mikkola	4.7.2006
142576	9	Yksityiskohtakuva ojasta R269 alueella 5045,5-50/992-999 tasossa 5.	pohjoisesta	Esa Mikkola	4.7.2006
142577	8	Alue 5060-67/997-1004 tasossa 3.	idästä	Esa Mikkola	5.7.2006
142578	7	Alue 5020-30/989-991 tasossa 9.	etelästä	Esa Mikkola	5.7.2006
142579	6	Alue 5020-30/989-991 tasossa 9.	pohjoisesta	Esa Mikkola	5.7.2006
142580	5	Alueen 5037-67/991-1005 länsiprofiili 5050-linjasta pohjoiseen.	idästä	Johanna Enqvist	5.7.2006
142581	4	Alueen 5037-67/991-1005 länsiprofiili 5050-linjasta pohjoiseen.	idästä	Johanna Enqvist	5.7.2006

142582	3	Alueen 5037-67/991-1005 länsiprofiili 5050-linjasta pohjoiseen.	idästä	Johanna Enqvist	5.7.2006
142583	2	Alueen 5037-67/991-1005 länsiprofiili 5050-linjasta pohjoiseen.	idästä	Johanna Enqvist	5.7.2006
142584	1	Alueen 5037-67/991-1005 länsiprofiili 5050-linjasta pohjoiseen.	idästä	Johanna Enqvist	5.7.2006
142585	1197, 36	Alueen 5037-67/991-1005 länsiprofiili 5060-linjasta etelään.	idästä	Johanna Enqvist	5.7.2006
142586	35	Alueen 5037-67/991-1005 länsiprofiili 5060-linjasta etelään.	idästä	Johanna Enqvist	5.7.2006
142587	34	Alueen 5037-67/991-1005 länsiprofiili 5060-linjasta etelään.	idästä	Johanna Enqvist	5.7.2006
142588	33	Alue 5020-30/989-991 tasossa 10.	etelästä	Riku Mönkkönen	6.7.2006
142589	32	Alue 5020-30/989-991 tasossa 10.	pohjoisesta	Riku Mönkkönen	6.7.2006
142590	31	Alue 5037-45/991-1002 tasossa 5.	etelästä	Johanna Enqvist	6.7.2006
142591	30	Alue 5052-60/997-1000 tasossa 5.	etelästä	Johanna Enqvist	7.7.2006
142592	29	R269 alueella 5052-60/997-1005.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	7.7.2006
142593	28	Alue 5020-30/989-991 tasossa 11.	pohjoisesta	Esa Mikkola	7.7.2006
142594	27	Alue 5060-67/997-1004 tasossa 4.	idästä	Esa Mikkola	7.7.2006
142595	26	Alue 5060-67/997-1004 tasossa 4.	etelästä	Esa Mikkola	7.7.2006
142596	25	Alueen 5045,5-52/991 länsiprofiili etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
142597	24	Alueen 5045,5-52/991 länsiprofiili etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
142598	23	Alueen 5045,5-52/991 länsiprofiili etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
142599	22	Alueen 5045,5-52/991 länsiprofiili etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
142600	21	Alue 5045,5-50/991-998 tasossa 6.	lännestä	Katja Vuoristo	10.7.2006
142601	20	Alue 5045,5-50/991-998 tasossa 6.	idästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
142602	19	R269 alueella 5045,5-50/991-998 tasossa 6.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	10.7.2006
142603	18	Alue 5020-30/989-991 tasossa 12.	etelästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
142604	17	Alue 5020-30/989-991 tasossa 12.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	10.7.2006
142605	16	Alue 5037-45/991-1002 tasossa 6.	etelästä	Esa Mikkola	10.7.2006
142606	15	Alue 5060-67/997-1002 tasossa 5.	idästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
142607	14	Alue 5060-67/997-1002 tasossa 5.	etelästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
142608	13	Ukkossateen aiheuttamat vauriot länsiprofiilissä alueella 5020-30/989-991.	etelästä	Katja Vuoristo	11.7.2006
142609	12	Ukkossateen aiheuttamat vauriot länsiprofiilissä alueella 5020-30/989-991.	idästä	Katja Vuoristo	11.7.2006
142610	11	Ukkossateen aiheuttamat vauriot länsiprofiilissä alueella 5020-30/989-991.	koillisesta	Katja Vuoristo	11.7.2006
142611	10	Alue 5020-30/989-991 tasossa 13.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	11.7.2006
142612	9	Alue 5020-30/989-991 tasossa 13.	etelästä	Katja Vuoristo	11.7.2006
142613	8	Alue 5052-60/997-1000 tasossa 6.	pohjoisesta	Hanna Kelola	11.7.2006
142614	7	Alue 5052-60/997-1000 tasossa 6.	etelästä	Hanna Kelola	11.7.2006
142615	6	Länsiprofiili alueelta 5037-45 etelästä pohjoiseen.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
142616	5	Länsiprofiili alueelta 5037-45 etelästä pohjoiseen.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
142617	4	Länsiprofiili alueelta 5037-45 etelästä pohjoiseen.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006

142618	3	Länsiprofiili alueelta 5037-45 etelästä pohjoiseen.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
142619	2	Länsiprofiili alueelta 5037-45 etelästä pohjoiseen.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
142620	1	Länsiprofiili alueelta 5037-45 etelästä pohjoiseen.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
142621	1196, 36	Profiilipalkin 5045,5/994-996 pohjoispuoli.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	11.7.2006
142622	35	Alue 5060-67/997-1001 tasossa 6.	etelästä	Esa Mikkola	11.7.2006
142623	34	Alue 5060-67/997-1001 tasossa 6.	pohjoisesta	Esa Mikkola	11.7.2006
142624	33	R279:n profiili puolituksen jälkeen.	koillisesta	Esa Mikkola	11.7.2006
142625	32	Läikkä ruudussa 5023-24/989 tasossa 14.	länneestä	Esa Mikkola	12.7.2006
142626	31	Ojan R269 pohjoisosa tasossa 7.	kaakosta	Esa Mikkola	12.7.2006
142627	30	Profiilipalkki 5045/991-1001 länneestä itään.	etelästä	Katja Vuoristo	12.7.2006
142628	29	Profiilipalkki 5045/991-1001 länneestä itään.	etelästä	Katja Vuoristo	12.7.2006
142629	28	Profiilipalkki 5045/991-1001 länneestä itään.	etelästä	Katja Vuoristo	12.7.2006
142630	27	Profiilipalkki 5045/991-1001 länneestä itään.	etelästä	Katja Vuoristo	12.7.2006
142631	26	Profiilipalkki 5045/991-1001 länneestä itään.	etelästä	Katja Vuoristo	12.7.2006
142632	25	Profiilipalkki 5045/991-1001 länneestä itään.	etelästä	Katja Vuoristo	12.7.2006
142633	24	Profiilipalkki 5045/991-1001 länneestä itään.	etelästä	Katja Vuoristo	12.7.2006
142634	23	Eteläprofiili alueelta 5020/989-991.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	12.7.2006
142635	22	Alueen 5020-30/989-991 pohjoisprofiili (5030/989-991).	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
142636	21	Alueen 5020-30/989-991 länsiprofiili (5020-30/989) etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
142637	20	Alueen 5020-30/989-991 länsiprofiili (5020-30/989) etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
142638	19	Alueen 5020-30/989-991 länsiprofiili (5020-30/989) etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
142639	18	Alueen 5020-30/989-991 länsiprofiili (5020-30/989) etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
142640	17	Alueen 5020-30/989-991 länsiprofiili (5020-30/989) etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
142641	16	Alueen 5020-30/989-991 länsiprofiili (5020-30/989) etelästä pohjoiseen.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
142642	15	Alueen 5060-67/997-1004 länsiprofiili (5060-67/997) etelästä pohjoiseen.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
142643	14	Alueen 5060-67/997-1004 länsiprofiili (5060-67/997) etelästä pohjoiseen.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
142644	13	Alueen 5060-67/997-1004 länsiprofiili (5060-67/997) etelästä pohjoiseen.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
142645	12	Alueen 5060-67/997-1004 länsiprofiili (5060-67/997) etelästä pohjoiseen.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
142646	11	Alueen 5060-67/997-1004 länsiprofiili (5060-67/997) etelästä pohjoiseen.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
142647	10	Alueen 5060-67/997-1004 länsiprofiili (5060-67/997) etelästä pohjoiseen.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
142648	9	Alueen 5060-67/997-1004 länsiprofiili (5060-67/997) etelästä pohjoiseen.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006

142649	8	Alueen 5060-67/997-1004 länsiprofiili (5060-67/997) etelästä pohjoiseen.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
142650	7	Alue 5037-67/991-1005 kaivausten päätyttyä.	luoteesta	Esa Mikkola	13.7.2006
142651	6	Alue 5020-30/989-991 täytettynä.	pohjoisesta	Esa Mikkola	13.7.2006
142652	5	Alueet 5037-60/991-1005 ja 5060-67/997-1004 kaivausten päätyttyä.	lounaasta	Esa Mikkola	13.7.2006
142653	4	Alue 5037-45,5/991-1005 kaivausten päätyttyä.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
142654	3	Alueet 5037-60/991-1005 ja 5060-67/997-1004 kaivausten päätyttyä.	kaakosta	Esa Mikkola	13.7.2006
142655	2	Alueet 5037-60/991-1005 ja 5060-67/997-1004 kaivausten päätyttyä.	koillisesta	Esa Mikkola	13.7.2006
142656	1	Alueet 5037-60/991-1005 ja 5060-67/997-1004 kaivausten päätyttyä.	pohjoisesta	Esa Mikkola	13.7.2006

12. Diapositiiviluettelo

Diapositiivit

Nro	aihe	kuvaussuunta	kuvaaja	pvm
59438	Alue 5020-30/989-991, taso 1.	etelästä	Johanna Enqvist	12.6.2006
59439	Alue 5020-30/989-991, taso 2.	koillisesta	Hanna Kelola	15.6.2006
59440	Alue 5020-30/989-991, taso 2.	koillisesta	Hanna Kelola	15.6.2006
59441	Alue 5020-30/989-991, taso 3.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	21.6.2006
59442	Alue 5020-30/989-991, taso 3.	etelästä	Johanna Enqvist	21.6.2006
59443	Alue 5020-30/989-991, taso 4.	etelästä	Johanna Enqvist	27.6.2006
59444	Alue 5020-30/989-991, taso 4.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	27.6.2006
59445	Alue 5020-30/989-991, taso 5.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	29.6.2006
59446	Alue 5020-22/989-991, taso 5.	etelästä	Johanna Enqvist	29.6.2006
59447	Alue 5020-30/989-991, taso 7.	etelästä	Katja Vuoristo	3.7.2006
59448	Alue 5020-30/989-991, taso 7.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	3.7.2006
59449	Alue 5020-30/989-991, taso 8.	etelästä	Johanna Enqvist	4.7.2006
59450	Alue 5020-30/989-991, taso 9.	etelästä	Esa Mikkola	5.7.2006
59451	Alue 5020-30/989-991, taso 9.	pohjoisesta	Esa Mikkola	5.7.2006
59452	Alue 5020-30/989-991, taso 10.	etelästä	Riku Mönkkönen	6.7.2006
59453	Alue 5020-30/989-991, taso 10.	pohjoisesta	Riku Mönkkönen	6.7.2006
59454	Alue 5020-30/989-991, taso 11.	pohjoisesta	Esa Mikkola	7.7.2006
59455	Alue 5020-30/989-991, taso 11.	etelästä	Esa Mikkola	7.7.2006
59456	Alue 5020-30/989-991, taso 12.	etelästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
59457	Alue 5020-30/989-991, taso 12.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	10.7.2006
59458	Alue 5020-30/989-991, taso 13.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	11.7.2006

59459	Alue 5020-30/989-991, taso 13.	etelästä	Katja Vuoristo	11.7.2006
59460	Alue 5023-24/989, läikkä, taso 14.	lännestä	Esa Mikkola	12.7.2006
59461	Eteläprofiili alueelta, 5020/989-991.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	12.7.2006
59462	Pohjoisprofiili alueelta, 5030/989-991.	etelästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
59463	Länsiprofiili alueelta, 5020-30/989, 1/6.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
59464	Länsiprofiili alueelta, 5020-30/989, 2/6.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
59465	Länsiprofiili alueelta, 5020-30/989, 3/6.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
59466	Länsiprofiili alueelta, 5020-30/989, 4/6.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
59467	Länsiprofiili alueelta, 5020-30/989, 5/6.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
59468	Länsiprofiili alueelta, 5020-30/989, 6/6.	idästä	Katja Vuoristo	13.7.2006
59469	Alue 5020-30/989-991, ukkosvauriot länsiprofiilissa.	etelästä	Katja Vuoristo	11.7.2006
59470	Alue 5020-30/989-991, täytettynä.	pohjoisesta	Esa Mikkola	13.7.2006
59471	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 1, ennen modernien auranjälkien poistoa.	etelästä	Katja Vuoristo	12.6.2006
59472	Alue 5037-50/991-1005 tasossa 1, ennen modernien auranjälkien poistoa.	etelästä	Katja Vuoristo	12.6.2006
59473	Modernit auranjäljet tasossa 1, 5046-5052/1000-1004.	idästä	Katja Vuoristo	12.6.2006
59474	Alue 5037-50/991-1005, taso 1, kuivana kesäpäivänä.	etelästä	Esa Mikkola	13.6.2006
59475	Alue 5037-50/991-1005, taso 1.	etelästä	Katja Vuoristo	13.6.2006
59476	Alue 5052-60/997-1005, taso 1.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	15.6.2006
59477	Alue 5052-60/991-996, taso 1.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	15.6.2006
59478	Alue 5050-61/1004-8, taso 1.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	21.6.2006
59479	Alue 5060-67/997-1004, taso 1, 1/2.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
59480	Alue 5060-67/997-1004, taso 1, 2/2.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
59481	Alue 5060-67/1001-4, taso 1.	etelästä	Katja Vuoristo	30.6.2006
59482	Alue 5037-50/991-1005, taso 2.	etelästä	Katja Vuoristo	19.6.2006
59483	Alue 5052-60/991-1005, taso 2.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	21.6.2006
59484	Alue 5060-67/997-1004, taso 2.	idästä	Johanna Enqvist	3.7.2006
59485	Alue 5037-50/991-1005, taso 3.	etelästä	Katja Vuoristo	22.6.2006
59486	Alue 5052-60/997-1005, taso 3.	etelästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
59487	Alue 5052-60/997-1005, taso 3.	luoteesta	Johanna Enqvist	28.6.2006
59488	Alue 5052-60/997-1005, taso 3.	luoteesta	Johanna Enqvist	28.6.2006
59489	Alue 5052-60/991-996, taso 3.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	28.6.2006
59490	Alue 5060-67/997-1004, taso 3.	idästä	Esa Mikkola	5.7.2006
59491	R264, auranjälkiä, 5045,5-50/992-995, taso 3.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	26.6.2006
59492	Alue 5037-50/991-1005, tumma läikkä alueen keski-osassa, taso 3.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	26.6.2006
59493	Alue 5052-60/991-996, auranjälkiä, taso 3.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
59494	Alue 5052-60/991-996, auranjälkiä, taso 3.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
59495	Alue 5037-45/991-96, taso 4.	etelästä	Katja Vuoristo	3.7.2006
59496	Alue 5037-45/991-1000, taso 4.	etelästä	Katja Vuoristo	3.7.2006
59497	Alue 5037-45/991-1000, taso 4.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	3.7.2006
59498	Alue 5037-45/991-1000, taso 4.	lännestä	Katja Vuoristo	3.7.2006
59499	Alue 5045,5-50/992-999, taso 4.	lännestä	Katja Vuoristo	3.7.2006

59500	Alue 5045,5-50/992-999, taso 4.	etelästä	Katja Vuoristo	3.7.2006
59501	Alue 5052-60/991-96, taso 4, 1/5.	idästä	Johanna Enqvist	3.7.2006
59502	Alue 5052-60/991-96, taso 4, 2/5.	etelästä	Johanna Enqvist	3.7.2006
59503	Alue 5052-60/991-96, taso 4, 3/5.	etelästä	Johanna Enqvist	3.7.2006
59504	Alue 5052-60/991-96, taso 4, 4/5.	etelästä	Johanna Enqvist	3.7.2006
59505	Alue 5052-60/991-96, taso 4, 5/5.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	3.7.2006
59506	Alue 5050-60/997-1000, taso 4.	etelästä	Katja Vuoristo	4.7.2006
59507	Alue 5050-60/997-1000, taso 4.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	4.7.2006
59508	Alue 5060-67/997-1002, taso 4.	idästä	Esa Mikkola	7.7.2006
59509	Alue 5060-67/997-1002, taso 4.	etelästä	Esa Mikkola	7.7.2006
59510	Auranjalkiä kohdassa 5048-50/994-996, taso 4.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	3.7.2006
59511	Alue 5037-45/991-1000, taso 5.	etelästä	Johanna Enqvist	6.7.2006
59512	Alue 5045,5-50/992-999, taso 5.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	4.7.2006
59513	Alue 5050-60/997-1000, taso 5.	etelästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
59514	Alue 5060-67/997-1002, taso 5.	idästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
59515	Alue 5060-67/997-1002, taso 5.	etelästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
59516	Alue 5037-45/991-998, taso 6.	etelästä	Esa Mikkola	10.7.2006
59517	Alue 5045,5-50/991-998, taso 6.	etelästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
59518	Alue 5045,5-50/991-998, taso 6.	idästä	Katja Vuoristo	10.7.2006
59519	Alue 5052-60/997-1000, taso 6.	pohjoisesta	Hanna Kelola	11.7.2006
59520	Alue 5052-60/997-1000, taso 6.	etelästä	Hanna Kelola	11.7.2006
59521	Alue 5060-67/997-1001, taso 6.	idästä	Esa Mikkola	11.7.2006
59522	Länsiprofiili alueelta 5037-45/991, 1/6.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
59523	Länsiprofiili alueelta 5037-45/991, 2/6.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
59524	Länsiprofiili alueelta 5037-45/991, 3/6.	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
59525	Länsiprofiili alueelta 5037-45/991, 4/6	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
59526	Länsiprofiili alueelta 5037-45/991, 5/6	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
59527	Länsiprofiili alueelta 5037-45/991, 6/6	idästä	Hanna Kelola	11.7.2006
59528	Länsiprofiili alueelta 5045,5-52/991, 1/4.	idästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
59529	Länsiprofiili alueelta 5045,5-52/991, 2/4.	idästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
59530	Länsiprofiili alueelta 5045,5-52/991, 3/4.	idästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
59531	Länsiprofiili alueelta 5045,5-52/991, 4/4.	idästä	Katja Vuoristo	7.7.2006
59532	Länsiprofiili alueelta, 5060-67/997, 1/4.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
59533	Länsiprofiili alueelta, 5060-67/997, 2/4.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
59534	Länsiprofiili alueelta, 5060-67/997, 3/4.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
59535	Länsiprofiili alueelta, 5060-67/997, 4/4.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
59536	Keskiprofiilin pohjoispuoli 5045,5/994-997, Y23.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	11.7.2006
59537	Alue 5037-67/991-1005, kaivausten päätyttyä.	lounaasta	Esa Mikkola	13.7.2006
59538	Alue 5037-45/991-1005, kaivausten päätyttyä.	idästä	Esa Mikkola	13.7.2006
59539	Alue 5045-67/991-1005, kaivausten päätyttyä.	kaakosta	Esa Mikkola	13.7.2006
59540	Alue 5037-67/991-1005, kaivausten päätyttyä.	koillisesta	Esa Mikkola	13.7.2006
59541	Alue 5037-67/991-1005, kaivausten päätyttyä.	pohjoisesta	Esa Mikkola	13.7.2006
59542	R32, taso 3.	etelästä	Johanna Enqvist	21.6.2006
59543	R32, taso 4.	pohjoisesta	Johanna Enqvist	27.6.2006
59544	R269, taso 4.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	4.7.2006
59545	R269, yksityiskohtakuva, taso 4.	länneästä	Katja Vuoristo	4.7.2006
59546	R269, taso 5.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	7.7.2006
59547	R269, taso 6.	pohjoisesta	Katja Vuoristo	10.7.2006

59548	R269, taso 7.	kaakosta	Esa Mikkola	12.7.2006
59549	R271, taso 2.	etelästä	Katja Vuoristo	19.6.2006
59550	R274, taso 2.	länneestä	Katja Vuoristo	19.6.2006
59551	R275, taso 2.	etelästä	Katja Vuoristo	19.6.2006
59552	R279, taso 3.	koillisesta	Johanna Enqvist	28.6.2006
59553	R281, taso 2.	länneestä	Katja Vuoristo	19.6.2006
59554	R281, länsiprofiili.	idästä	Katja Vuoristo	22.6.2006
59555	R282, taso 2.	länneestä	Katja Vuoristo	19.6.2006
59556	R282, länsiprofiili.	idästä	Katja Vuoristo	4.7.2006
59557	R284, profiili.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
59558	R285, taso 5.	länneestä	Johanna Enqvist	29.6.2006
59559	R286, profiili.	idästä	Johanna Enqvist	28.6.2006
59560	R287, taso 6.	idästä	Johanna Enqvist	4.7.2006
59561	Veitsi <i>in situ</i> , 5029/989, taso 3.	-	Katja Vuoristo	19.6.2006
59562	Veitsi <i>in situ</i> , 5029/989, taso 3.	-	Katja Vuoristo	19.6.2006
59563	Pronssihelallisen vyön kappale <i>in situ</i> .	-	Katja Vuoristo	8.6.2006
59564	Pronssihelallisen vyön kappale <i>in situ</i> .	-	Katja Vuoristo	8.6.2006
59565	Pronssihelallisen vyön kappale <i>in situ</i> .	-	Katja Vuoristo	8.6.2006
59566	Soljen neula <i>in situ</i> . 5037/991.	-	Katja Vuoristo	9.6.2006
59567	Soljen neula <i>in situ</i> . 5037/991.	-	Katja Vuoristo	9.6.2006
59568	Hevosenkänkäsolki <i>in situ</i> , 5038,12/995,89, krs 2.	etelästä	Katja Vuoristo	21.6.2006
59569	Hevosenkänkäsolki <i>in situ</i> , 5038,12/995,89, krs 2.	länneestä	Katja Vuoristo	21.6.2006
59570	Hevosenkänkäsolki <i>in situ</i> , 5038,12/995,89, krs 2.	etelästä	Katja Vuoristo	21.6.2006
59571	Hevosenkänkäsolki <i>in situ</i> , 5038,12/995,89, krs 2.	länneestä	Katja Vuoristo	21.6.2006
59572	Hevosenkänkäsolki <i>in situ</i> , 5038,12/995,89, krs 2.	etelästä	Katja Vuoristo	21.6.2006
59573	Hevosenkänkäsolki <i>in situ</i> , 5038,12/995,89, krs 2.	lounaasta	Katja Vuoristo	21.6.2006
59574	Hevosenkänkäsolki <i>in situ</i> , 5038,12/995,89, krs 2.	länneestä	Katja Vuoristo	21.6.2006
59575	Työkuva. Modernin peltokerroksen kaivamista.	etelästä	Katja Vuoristo	7.6.2006
59576	Työkuva. Seulontaa.	länneestä	Katja Vuoristo	7.6.2006
59577	Työkuva. Modernin peltokerroksen kaivamista.	luoteesta	Katja Vuoristo	7.6.2006
59578	Työkuva. Vanhaa tiekerrosta kaivetaan.	koillisesta	Katja Vuoristo	12.6.2006
59579	Työkuva.	koillisesta	Esa Mikkola	13.6.2006
59580	Työkuva.	koillisesta	Esa Mikkola	13.6.2006
59581	<i>Verbascum nigrum</i> kasvaa Kihlin pihalla.	koillisesta	Esa Mikkola	13.7.2006

13. Karttaluettelo ja kartat

- s. 47 Yleiskartta, mk 1:1000, A3, Piirtänyt K. Vuoristo (pdf)
- s. 48 Alue 5037-67/991-1005, taso 1, mk 1:100, A3, Piirtänyt K. Vuoristo (pdf)
- s. 49 Alue 5037-50/991-1005, taso 1, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 50 Alue 5050-60/991-1004, taso 1, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 51 Alue 5060-67/997-1004, taso 1, mk 1:50, A4, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 52 Alue 5037-67/991-1005, taso 2, mk 1:100, A3, Piirtänyt J. Enqvist ja K. Vuoristo (pdf)
- s. 53 Alue 5037-50/991-1002, taso 2, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 54 Alue 5050-60/991-1004, taso 2, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 55 Alue 5060-67/997-1004, taso 2, mk 1:50, A4, Piirtänyt J. Enqvist
- s. 56 Alue 5037-67/991-1005, taso 3, mk 1:100, A3, Piirtänyt K. Vuoristo (pdf)
- s. 57 Alue 5037-50/991-1002, taso 3, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 58 Alue 5050-67/993-1002, taso 3, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 59 Alue 5037-67/991-1005, taso 4, mk 1:100, A3, Piirtänyt K. Vuoristo (pdf)
- s. 60 Alue 5037-50/991-1001, taso 4, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 61 Alue 5050-67/991-1001, taso 4, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 62 Alue 5037-67/991-1005, taso 5, mk 1:100, A3, Piirtänyt J. Enqvist ja K. Vuoristo (pdf)
- s. 63 Alue 5037-50/991-1001, taso 5, mk 1:50, A3, Piirtänyt J. Enqvist
- s. 64 Alue 5050-67/991-1001, taso 5, mk 1:50, A3, Piirtänyt J. Enqvist ja K. Vuoristo
- s. 65 Alue 5037-67/991-1005, taso 6, mk 1:100, A3, Piirtänyt K. Vuoristo (pdf)
- s. 66 Alue 5037-50/991-1001, taso 6, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 67 Alue 5050-67/991-1005, taso 6, mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 68 Alue 5060-67/997-1004, tasot 3-4, mk 1:50, A4, Piirtänyt H. Kelola ja K. Vuoristo
- s. 69 Alue 5037-67/991-1005, keskiprofiili (5045/991-1001), mk 1:20, A3, Piirtänyt K. Vuoristo (pdf)
- s. 70 Alue 5037-67/991-1005, länsiprofiili (5037-5059/991), mk 1:25, A3, Piirtänyt H. Kelola (pdf)
- s. 71 Alue 5037-67/991-1005, länsiprofiili (5060-5067/997), mk 1:25, A3, Piirtänyt U. Köngäs (pdf)
- s. 72 Alue 5037-67/991-1005, keskiprof. N-puoli (5045,5/993,83-996,34), mk 1:20, A4, Piirtänyt K. Vuoristo
- s. 73 Alue 5037-67/991-1005, pohjavaaitus, mk 1:100, A3, Piirtänyt J. Enqvist, R. Mönkkönen ja K. Vuoristo
- s. 74 Alue 5037-61/1004-1012, pohjavaaitus, mk 1:100, A4, Piirtänyt J. Enqvist ja H. Kelola
- s. 75 Alue 5020-30/989-991, tasot 1-3, mk 1:50, A3, Piirtänyt J. Enqvist (pdf)
- s. 76 Alue 5020-30/989-991, tasot 4-6, mk 1:50, A3, Piirtänyt J. Enqvist (pdf)
- s. 77 Alue 5020-30/989-991, tasot 7-9, mk 1:50, A3, Piirtänyt J. Enqvist (pdf)
- s. 78 Alue 5020-30/989-991, tasot 10-12, mk 1:50, A3, Piirtänyt J. Enqvist ja K. Vuoristo (pdf)
- s. 79 Alue 5020-30/989-991, tasot 13-14 (pohja), mk 1:50, A3, Piirtänyt K. Vuoristo ja H. Kelola (pdf)
- s. 80 Alue 5020-30/989-991, N-, S- ja W-profiilit, mk 1:20, A3, Piirtänyt K. Vuoristo (pdf)
- s. 81 Rakenteen 279 lounaisprofiili, mk 1:10, A4, Piirtänyt R. Mönkkönen
- s. 82 Rakenteiden 281, 282, 284 ja 286 profiilit, mk 1:10, A4, Piirtänyt R. Mönkkönen
- s. 83 Löytöjen kappalemääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 84 Löytöjen painomääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 85 Pronssiesineiden kappalemääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 86 Pronssiesineiden painomääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 87 Saviastian palojen kappalemääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 88 Saviastian palojen painomääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 89 Savitiivisteiden kappalemääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 90 Savitiivisteiden painomääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 91 Palaneen saven kappalemääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)
- s. 92 Palaneen saven painomääräinen levintä, mk 1:250, A4, Piirtänyt K. Vuoristo ja R. Mönkkönen (pdf)

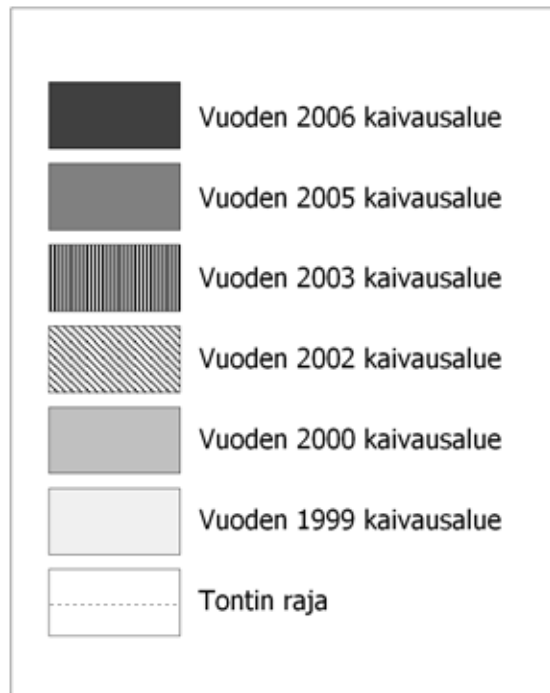

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Yleiskartta
Mk 1:1000
piirt. ja digit. K. Vuoristo

50 m

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5037-5067 / 991-1005

Taso 1

Mk 1:100

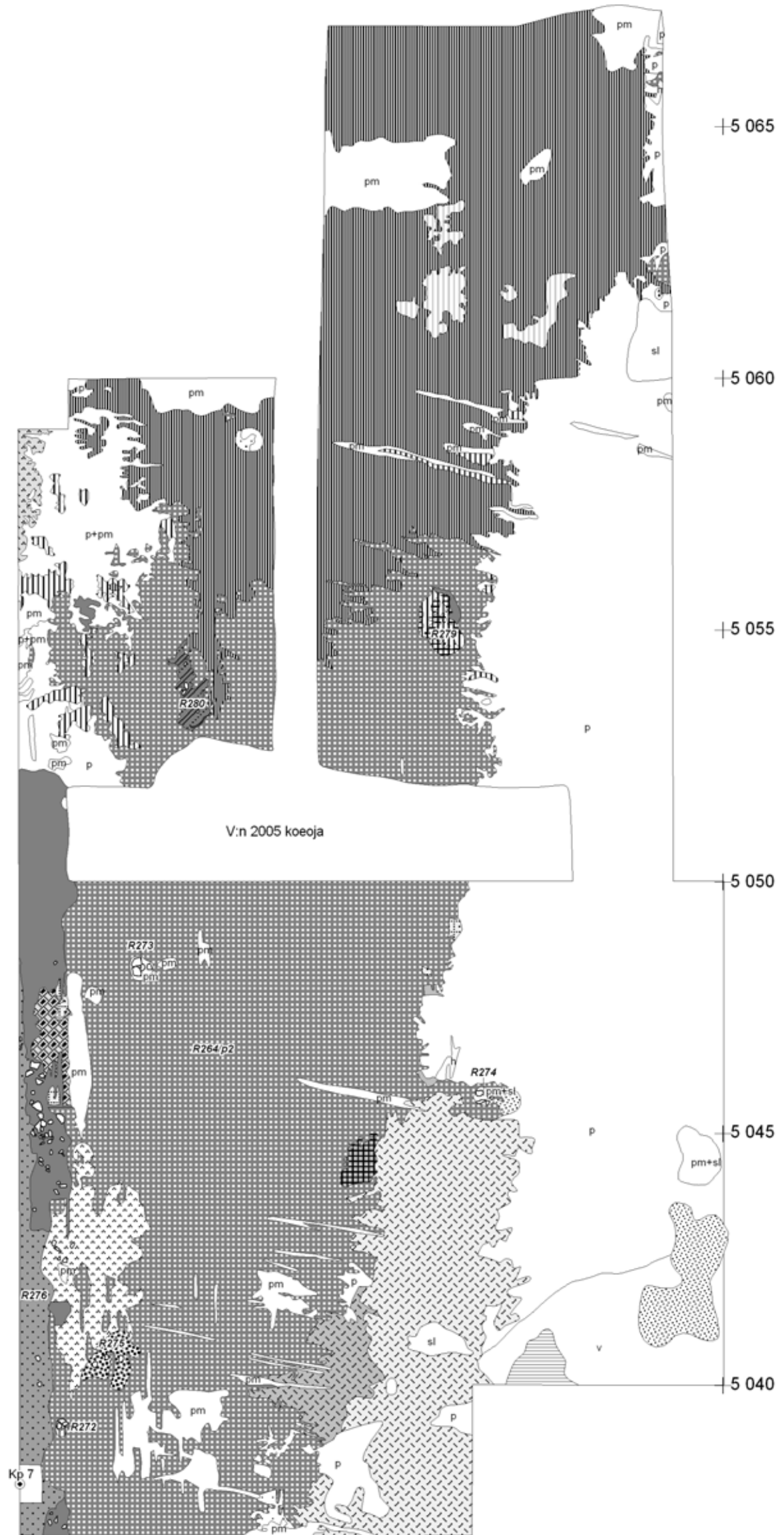
piirt. J. Enqvist ja K. Vuoristo

digit. K. Vuoristo

2 m

	Harmaanruskea hiekka (Y 4)
	Kellanruskea hiekka
	Ruskea hiekka
	Harmaa hiekka
	Vaaleanharmaa hiekka
	Peltomullan sekainen mustanruskea hiekka (Y 2a)
	Mullan sekainen tummanruskea hiekka
	Sekoittunut harmaa ja keltainen hiekka
	Hiilen sekainen harmaa hiekka (Y 5)
	Ruskean hiekan sekainen vaaleanharmaa nokimaa (Y 6)
	Sekoittunut vaaleanruskea, ruskea ja vaalea hiekka
	Tummanruskean hiekan sekainen peltomulta
	Sekoittunut peltomulta, tummanruskea ja keltainen hiekka
	Sekoittunut tummanruskea ja keltainen hiekka
	Sekoittunut tummanruskea ja keltainen hiekka sekä hiiltynyt vanha turve
	Sekoittunut ruskea ja keltainen hiekka
	Tummanruskean hiekan sekainen nokimaa
	Peltomullan sekainen ruskea hiekka
	Palaneen saven sekainen nokimaa
	Saven ja hiesun sekainen keltainen hiekka
	Vaalean ja vaaleanharmaan siltin sekainen peltomulta
	Vaaleanharmaan ja harmaan hiekan sekainen kirjava siltti (Y 8)
	Vaalean hiekan sekainen peltomulta
	Vanha hiiltynyt turve
	Peltomulta (Y 3)
	Huuhtoutunut vaalea hiekka
	Vaalea siltti
	Keltainen hiekka (puhdas)
	Vaalea hiekka
	Rakennenumero

990

995

1 000

1 005

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

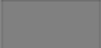

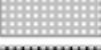

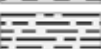

Alue 5037-5067 / 991-1005

Taso 2

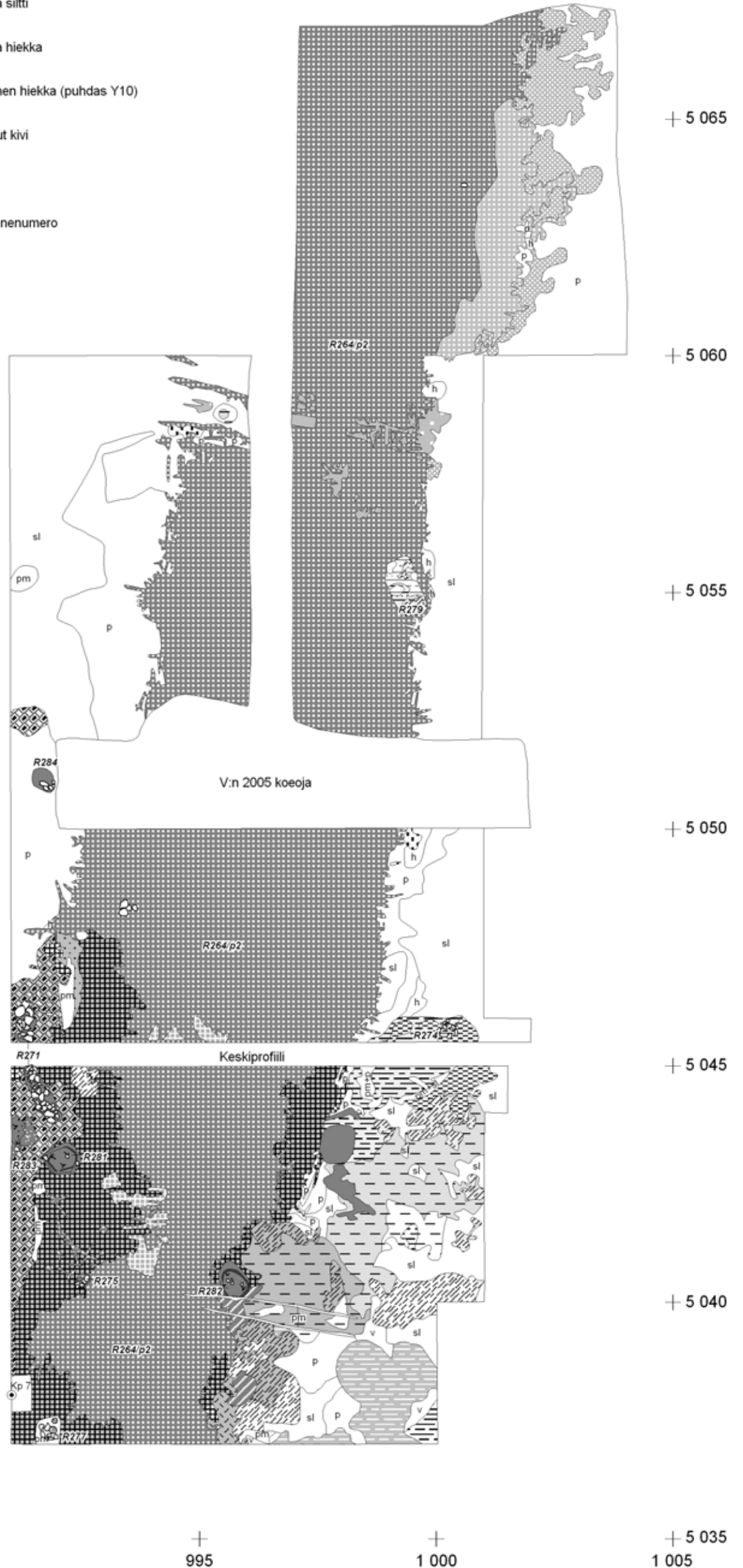
Mk 1:100 2 m

piirt. J. Enqvist ja K. Vuoristo
 digit. K. Vuoristo

	Tummanruskea hiekka
	Hiilen sekainen tummanruskea hiekka
	Harmaanruskea hiekka (Y 4)
	Harmaa hiekka
	Ruskea hiekka (Y 15)
	Kellanuskea hiekka (Y 13)
	Kellanharmaa hiekka
	Sekoittunut tummanruskea ja vaaleanruskea hiekka
	Sekoittunut ruskea, vaaleanruskea ja vaalea hiekka
	Sekoittunut harmaanruskea ja keltainen hiekka
	Sekoittunut ruskea ja keltainen hiekka
	Tumma nokimaa
	Kellanuskean hiekan sekainen nokimaa
	Peltomullan sekainen harmaa hiekka
	Vaalean huuhtoutuneen hiekan sekainen ruskea hiekka
	Vaalean huuhtoutuneen hiekan sekainen harmaa hiekka
	Harmaanruskean ja keltaisen hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
	Sekoittunut tummanruskea hiekka ja vaalea siltti
	Kirjava vaaleanruskea ja ruskea hiekka ja siltti
	Vaaleanharmaa siltti
	Sekoittunut ruskea hiekka ja vaalea siltti
	Harmaa siltti
	Sekoittunut vaaleanruskea ja harmaa siltti
	Sekoittunut vaaleanruskea siltti ja harmaa hiekka
	Vaaleanruskea siltti
	Sekoittunut ruskea hiekka ja harmaa siltti
	Sekoittunut ruskea ja tummanruskea hiekka ja vaalea siltti
	Sekoittunut harmaa hiekka ja keltainen siltti
	Sekoittunut keltainen siltti ja vaaleanharmaa hiekka
	Noen sekainen hiili
	Hiiltynyt turve ja vaalea huuhtoutunut hiekka
	Peltomulta (Y 3)
	Huuhtoutunut vaalea hiekka

	Vaalea siltti
	Vaalea hiekka
	Keltainen hiekka (puhdas Y10)
	Palanut kivi
	Puu
	Rakennenumero

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

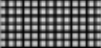

Alue 5037-5067 / 991-1005

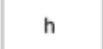
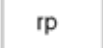

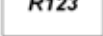
Taso 3 (N-osa 5060-5067 / 997-1002 tasossa 5)

Mk 1:100 2 m

piirt. ja digit. K. Vuoristo

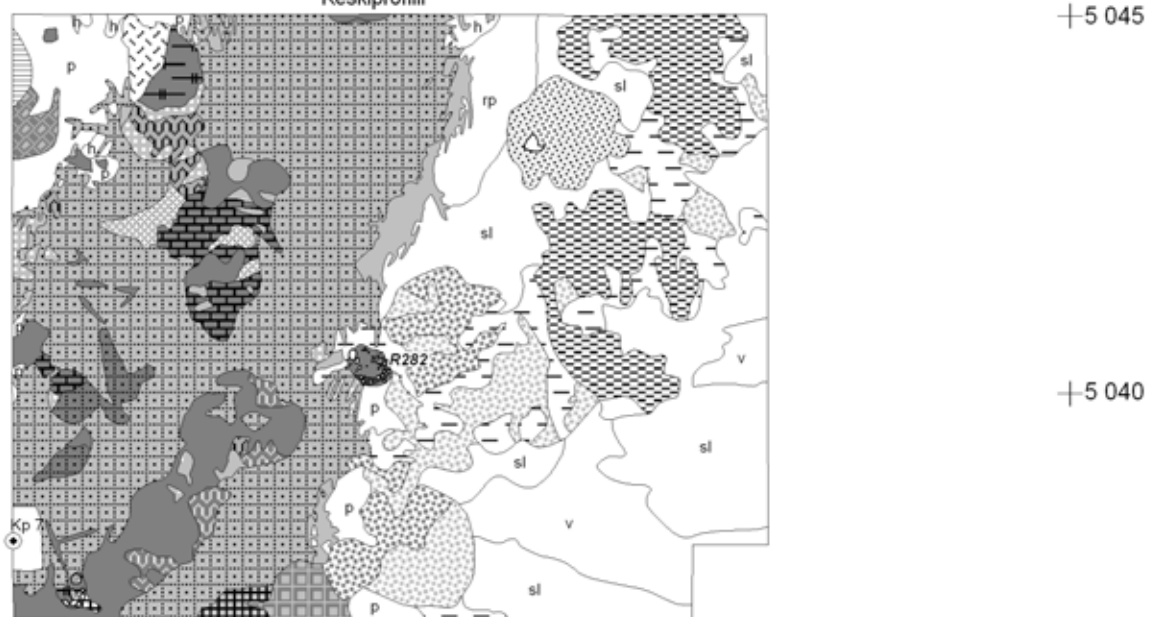
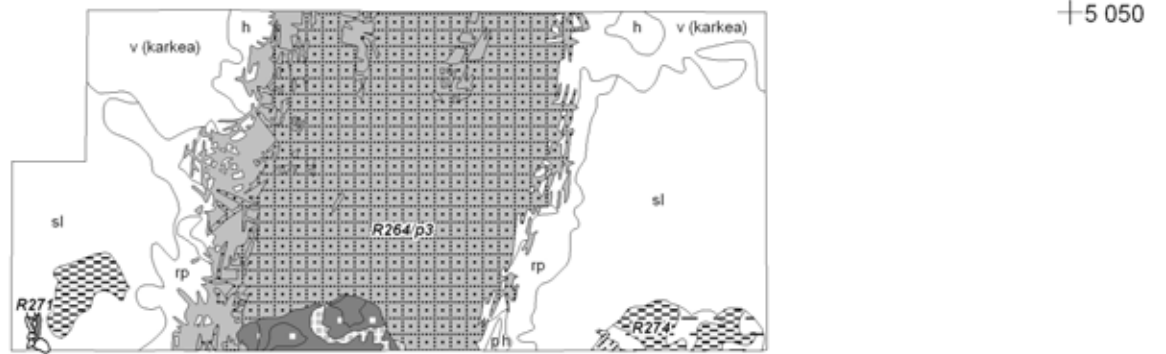

- Tummanruskea hiekka
- Tumma ruskeanharmaa hiekka (Y 23)
- Ruskeanharmaa hiekka
- Harmaa hiekka
- Ruskea hiekka (Y 15)
- Kellanuskea hiekka
- Hiilen sekainen kellanuskea hiekka
- Tummanharmaa hiekka
- Vaaleanharmaa hiekka (Y 25)
- Sekoittunut tummankellanuskea ja harmaa hiekka (Y 24)
- Sekoittunut ruskea ja keltainen hiekka
- Tummanruskea nokimaa
- Sekoittunut tummanruskea ja ruskea hiekka
- Sekoittunut tummanruskea ja harmaanruskea hiekka
- Sekoittunut harmaa ja tummanharmaanruskea hiekka
- Sekoittunut harmaa ja ruskea hiekka
- Peltomullan sekainen tummanruskea hiekka (Y 22)
- Vaaleanharmaa siilti ja keltainen hiekka
- Kellanharmaa siilti
- Vaaleanharmaa siilti
- Mullan sekainen vaaleanharmaa siilti
- Mullan sekainen harmaa siilti
- Ruskean hiekan sekainen siilti
- Sekoittunut kellanharmaa siilti ja harmaa hiekka
- Sekoittunut peltomulta, ruskea ja vaalea siilti
- Sekoittunut ruskea hiekka ja harmaa siilti
- Harmaan hiekan sekainen keltainen hiekka
- Hiilen ja kellanuskean hiekan sekainen punaiseksi palanut hiekka
- Hiiltynyt turve ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Noen sekainen hiili
- Harmaanruskean ja keltaisen hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
- Ruskean hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
- Tummanruskean hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka

- Harmaan hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
- pm Peltomulta (Y 3)
- h Huuhtoutunut vaalea hiekka
- rp Ruosteenpunainen puhdas hiekka
- sl Vaalea siilti
- v Vaalea hiekka
- p Keltainen puhdas hiekka (Y10)
- Palanut kivi
- Puu
- R123 Rakennenumero

V:n 2005 koeoja

+ 5 035
1 005

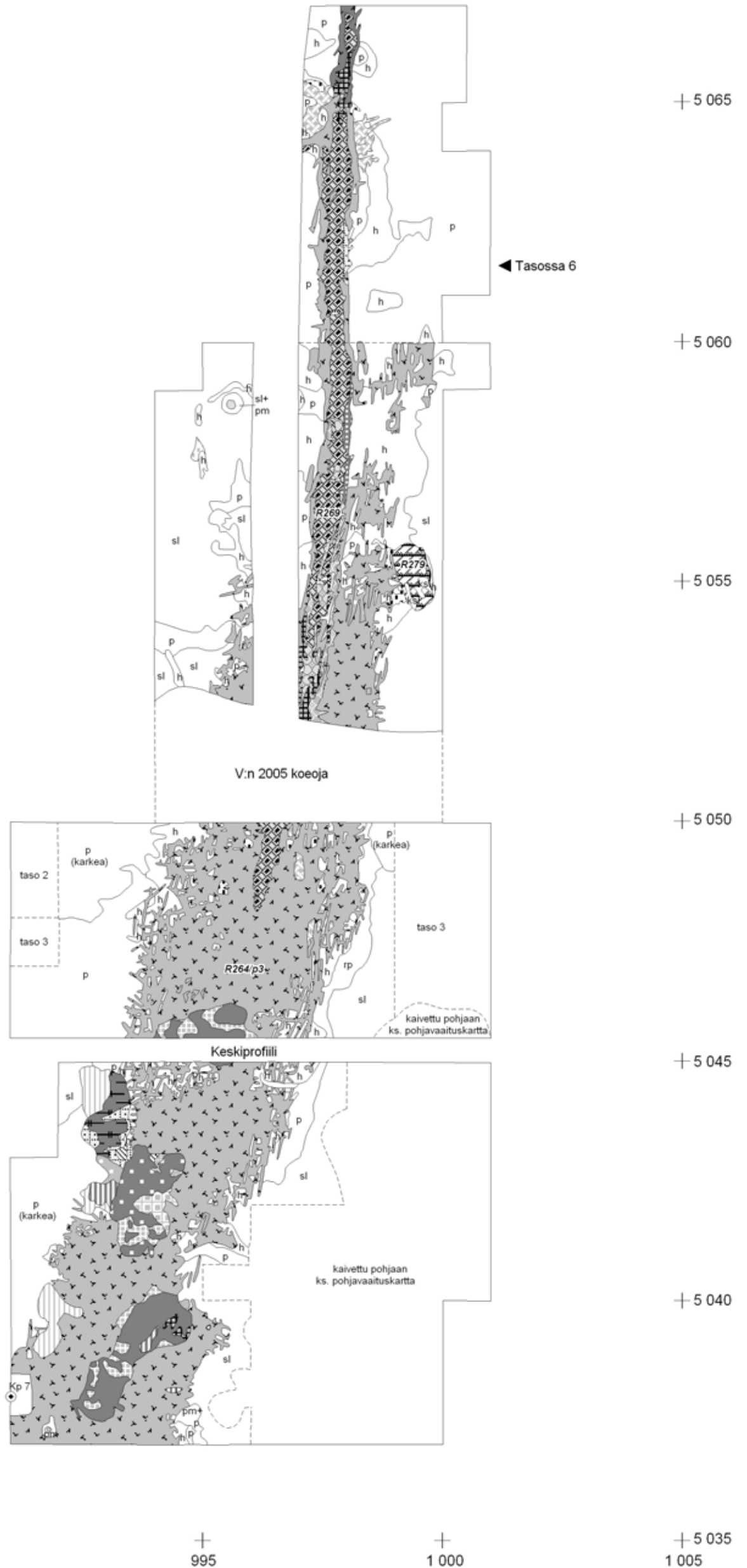
+ 990   + 995   + 1 000

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5037-5067 / 991-1005
 Taso 4 (N-osa 5060-5067 / 997-1002 tasossa 6)
 Mk 1:100 2 m
 piirt. ja digit. K. Vuoristo

	Tummanruskea hiekka (Y23)
	Vaaleanruskea hiekka
	Harmaanruskea hiekka
	Harmaa hiekka
	Ruskea hiekka
	Kellanruskea hiekka (Y27)
	Vaaleankellanruskea hiekka
	Punaiseksi palanut hieno hiekka
	Harmaa ja keltainen hiekka
	Hiilen sekainen harmaa hiekka (Y26)
	Hiilen sekainen tummanruskea hiekka
	Hiilen ja punaisen palaneen hiekan sekainen kellanruskea hiekka
	Peltomullan sekainen tummanruskea hiekka (Y22)
	Tummanruskean hiekan ja peltomullan sekainen keltainen hiekka
	Tummanruskean hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
	Harmaan hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
	Ruskean hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
	Ruskeanharmaan hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
	Sekoittunut tummanruskea, keltainen ja vaalea huuhtoutunut hiekka
	Sekoittunut ruskea, keltainen ja vaalea huuhtoutunut hiekka
	Sekoittunut peltomulta, ruskea ja keltainen siltti ja vaalea huuhtoutunut hiekka
	Harmaan hiekan ja hiiltyneen turpeen sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
	Hiiltynyt turve ja vaalea huuhtoutunut hiekka
	Hiiltynyt turve ja vaalea siltti
	Harmaa siltti
	Peltomulta
	Vaalea huuhtoutunut hiekka
	Keltainen puhdas hiekka (Y10)
	Ruosteen punainen puhdas hiekka
	Vaalea siltti
	Keltainen siltti
	Kivi
	Puu
	Rakennenumero

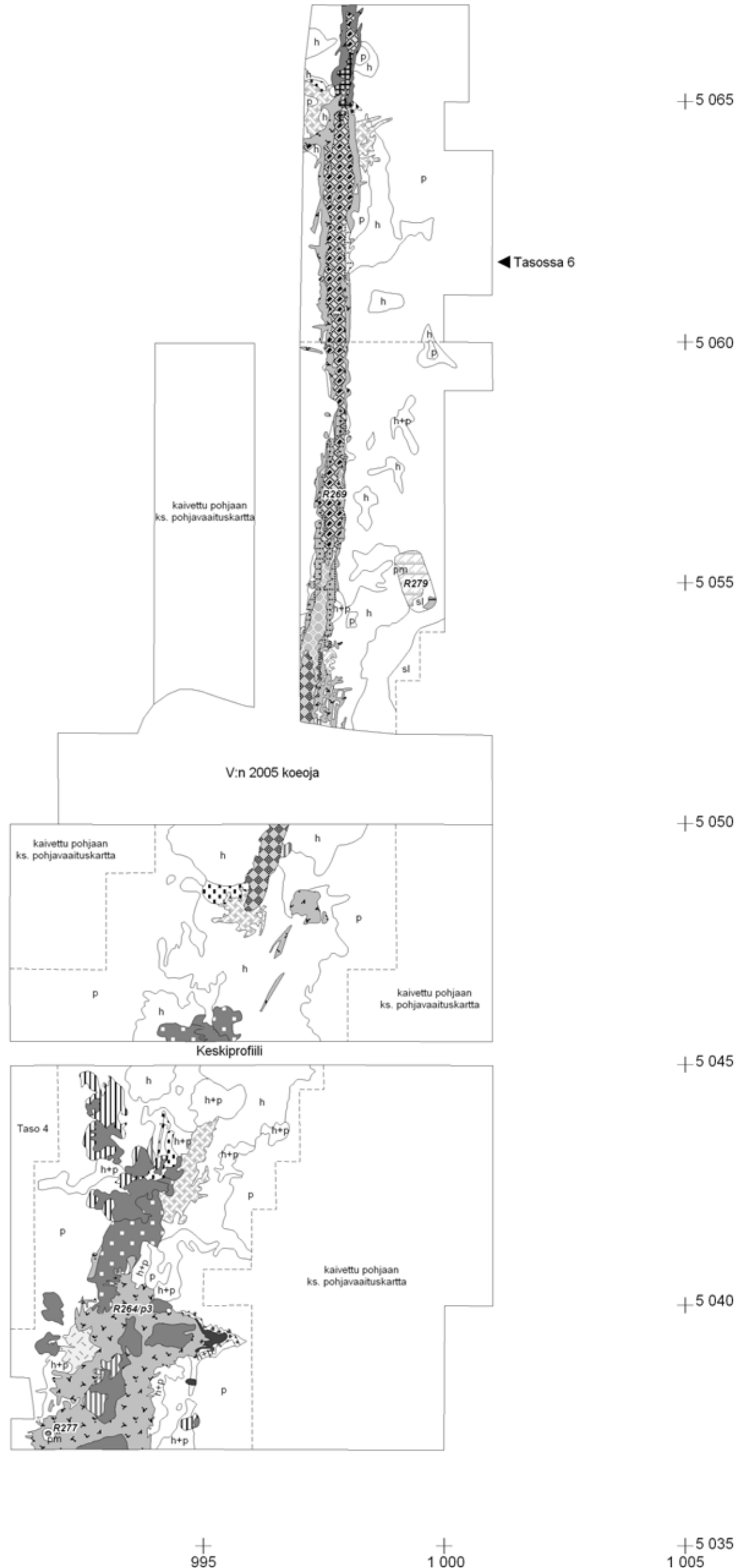

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5037-5067 / 991-1005
 Taso 5 (N-osa 5060-5067 / 997-1002 tasossa 6)
 Mk 1:100 2 m
 piirt. J. Enqvist ja K. Vuoristo
 digit. K. Vuoristo

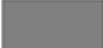

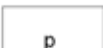
- Tummanruskea hiekka (Y23)
- Ruskeanharmaa hiekka
- Harmaanruskea hiekka
- Harmaa hiekka
- Ruskea hiekka
- Kellanuskea hiekka (Y27)
- Vaaleankellanuskea hiekka
- Punaiseksi palanut hieno hiekka
- Harmaa ja keltainen hiekka
- Hiilen sekainen harmaa hiekka (Y26)
- Hiilen sekainen tummanruskea hiekka
- Tummanruskea ja keltainen hiekka
- Hiilen sekainen harmaanruskea hiekka
- Sekoittunut vaaleanharmaa ja keltainen hiekka sekä hiiltynyt vanha turve
- Tummanruskean hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
- Vanha hiiltynyt turve
- Ruskea ja keltainen siltti sekä vaalea huuhtoutunut hiekka
- Hiiltyneen turpeen sekainen keltainen hiekka
- Sekoittunut tummanruskea, keltainen ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Harmaan hiekan ja hiiltyneen turpeen sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
- Hiiltynyt turve ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Harmaa siltti
- pm Peltomulta
- h Vaalea huuhtoutunut hiekka
- p Keltainen puhdas hiekka (Y10)
- sl Vaalea siltti
- Puu
- R123 Rakennenumero

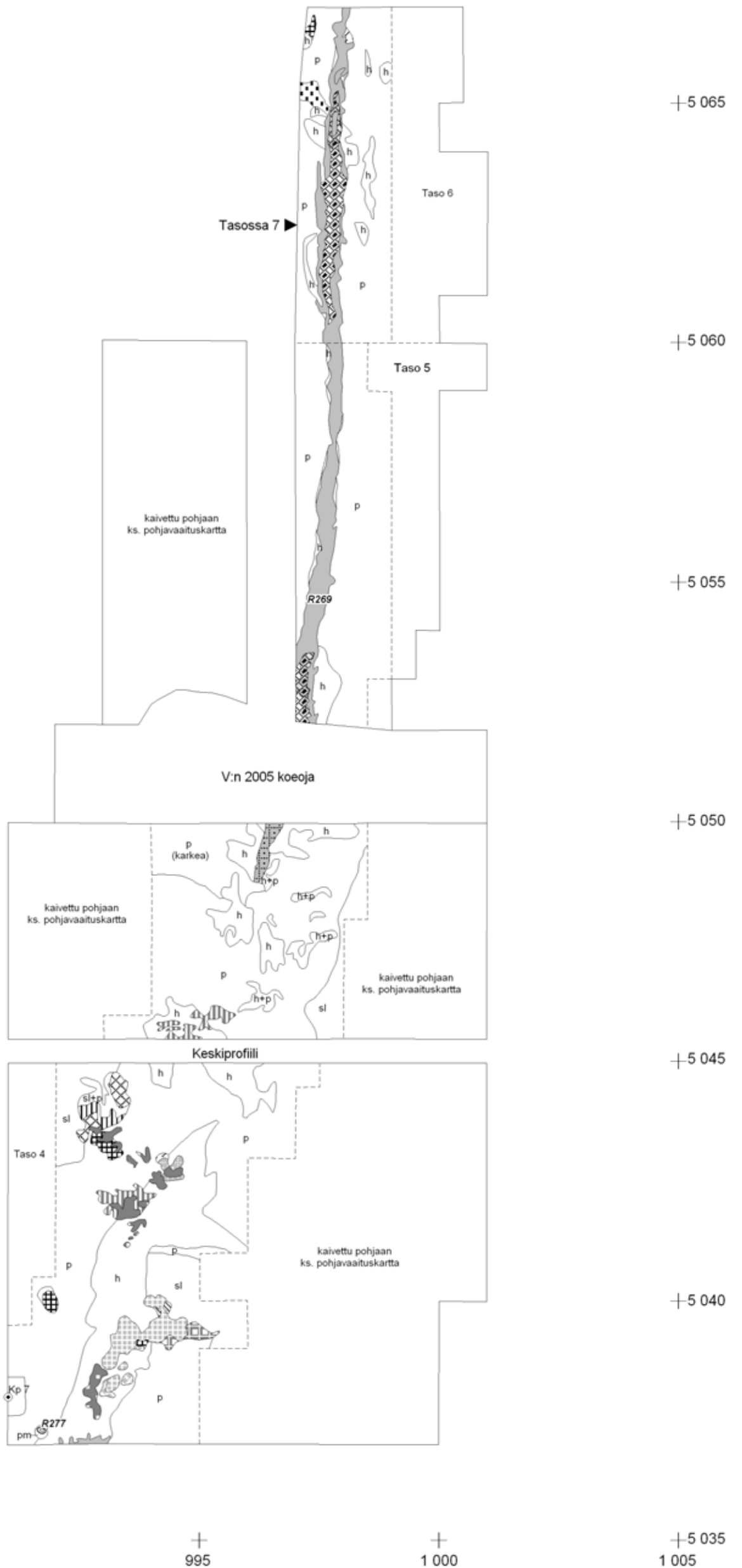

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5037-5067 / 991-1005
 Taso 6 (N-osa 5060-5067 / 997-999 tasossa 7)
 Mk 1:100 2 m
 piirt. ja digit. K. Vuoristo

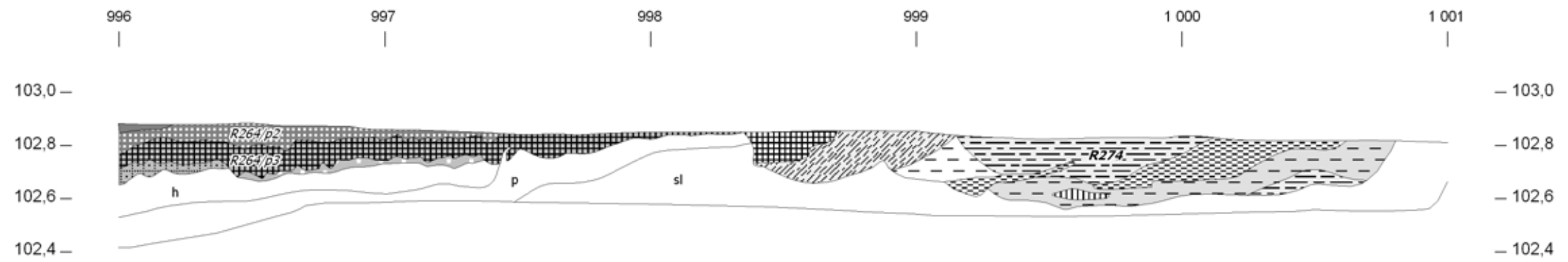
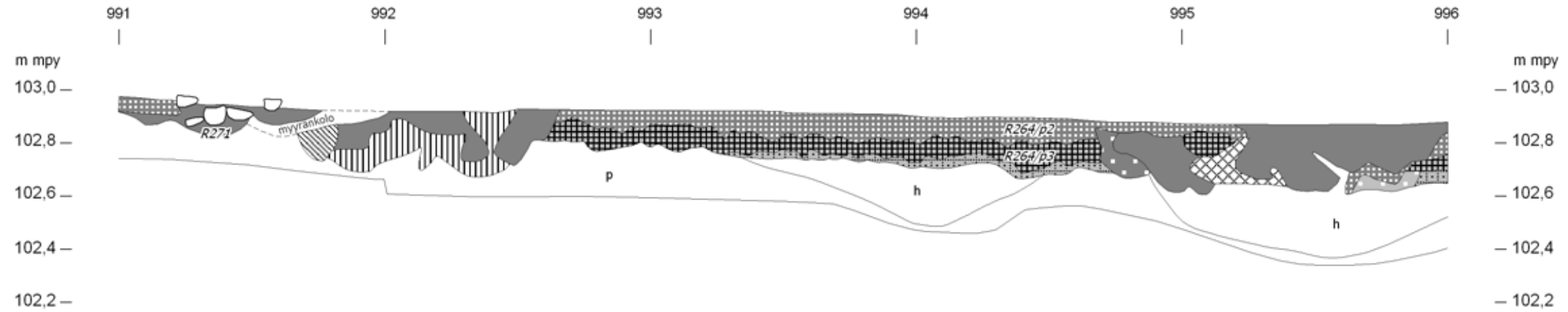
	Tummanruskea hiekka (Y23)
	Ruskeanharmaa hiekka
	Vaaleanruskea hiekka
	Harmaa hiekka
	Kellanharmaa hiekka
	Kellanuskea hiekka (Y27)
	Tummanruskea ja keltainen hiekka
	Ruskea ja keltainen hiekka
	Sekoittunut tummanruskea ja keltainen hiekka sekä vaalea huuhtoutunut hiekka
	Sekoittunut ruskea ja vaalea huuhtoutunut hiekka sekä hiiltynyt vanha turve
	Sekoittunut harmaa ja vaalea huuhtoutunut hiekka sekä hiiltynyt vanha turve
	Sekoittunut ruskea ja keltainen hiekka sekä hiiltynyt vanha turve
	Sekoittunut vaaleanharmaa ja keltainen sekä vaalea huuhtoutunut hiekka
	Tummanruskean hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
	Ruskean hiekan sekainen vaalea huuhtoutunut hiekka
	Harmaan hiekan sekainen vaalea huhtoutunut hiekka
	Tummanruskean ja keltaisen hiekan sekainen vaalea siitti
	Hiiltynyt turve ja vaalea huuhtoutunut hiekka
	Peltomulta
	Vaalea huuhtoutunut hiekka
	Keltainen puhdas hiekka (Y10)
	Vaalea siitti
	Puu
	Rakennenumero

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5037-5067 / 991-1005
 Keskiprofiili (5045 / 991-1001)
 Mk 1:20
 piirt. ja digit. K. Vuoristo

1 m

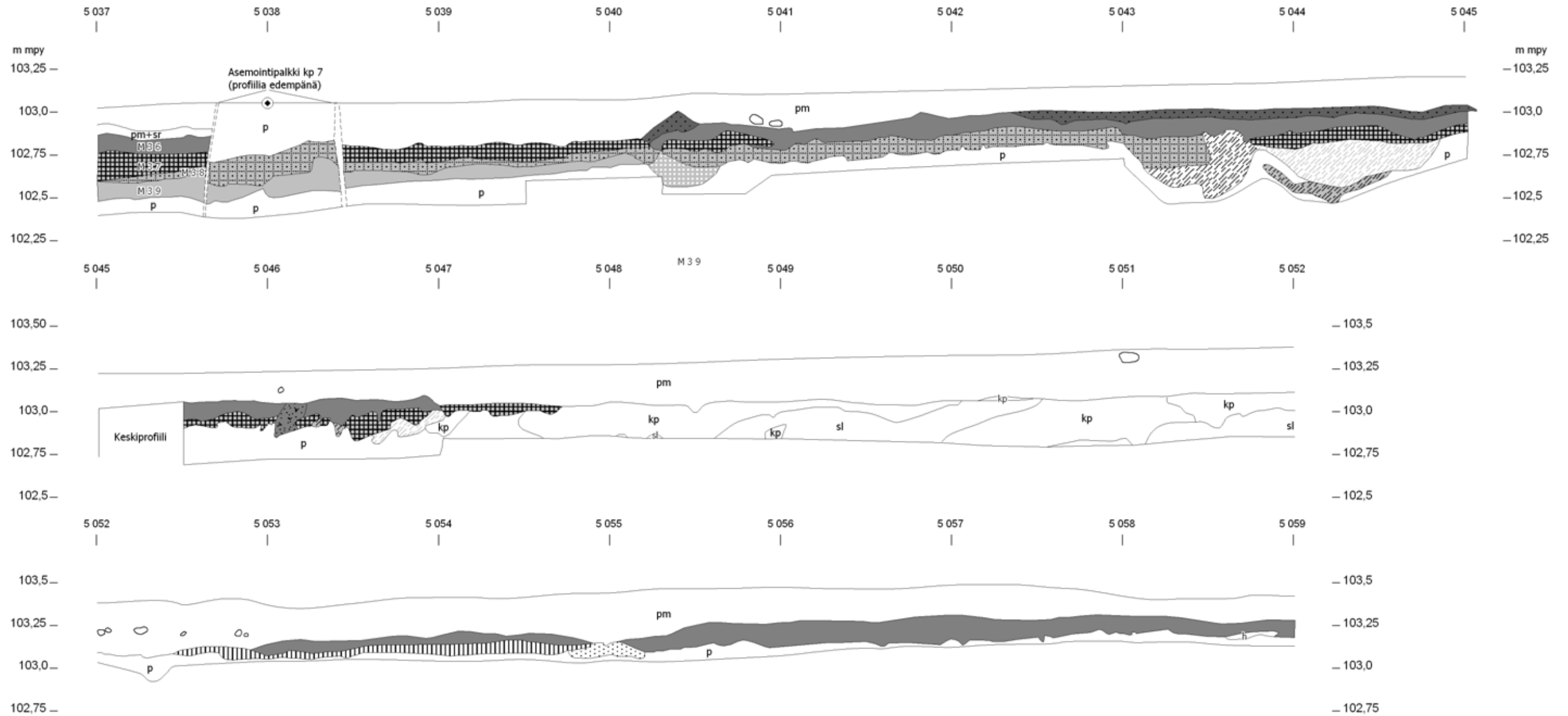
	Harmaanruskea hiekka (Y 4)		Sekoittunut ruskea ja keltainen hiekka		Sekoittunut vaaleanruskea ja harmaa siltti		Palanut kivi
	Ruskeanharmaa hiekka (Y26)		Sekoittunut harmaa ja ruskea hiekka sekä vaalea huuhtoutunut hiekka		Vaaleanharmaa siltti		Rakennenumero
	Ruskea hiekka (Y 15)		Tummanruskea hiekka ja vaalea huuhtoutunut hiekka		Harmaa siltti		
	Tummanharmaa hiekka		Sekoittunut ruskea hiekka ja vaalea siltti		h		
	Vaaleanruskea hiekka		Sekoittunut ruskea hiekka ja vaalea siltti		p		
	Sekoittunut tummanruskea ja keltainen hiekka		Sekoittunut ruskea hiekka ja harmaa siltti		sl		
					h		
					p		
					sl		

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5037-5067 / 991-1005
 Länsiprofiili (5037-5059 / 991)
 Mk 1:25
 piirt. H. Kelola
 digit. K. Vuoristo

1 m

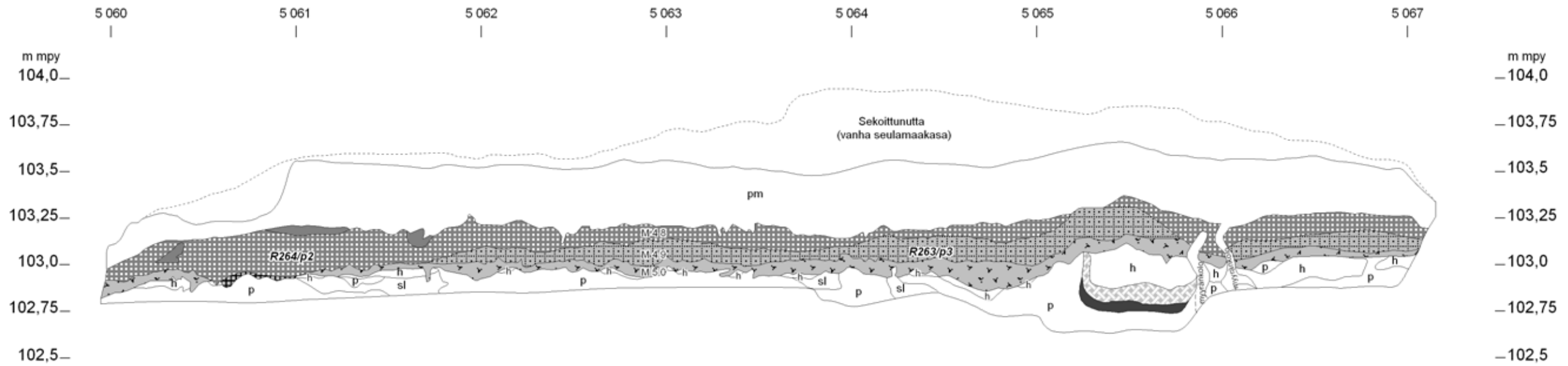
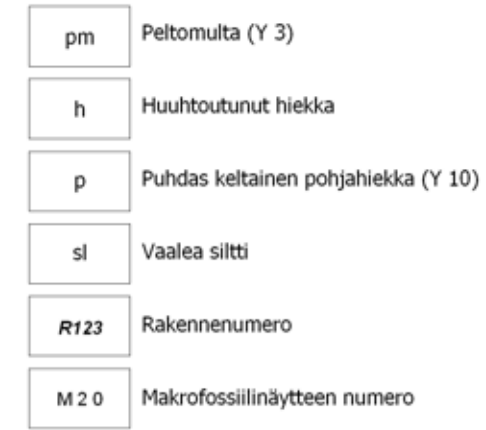
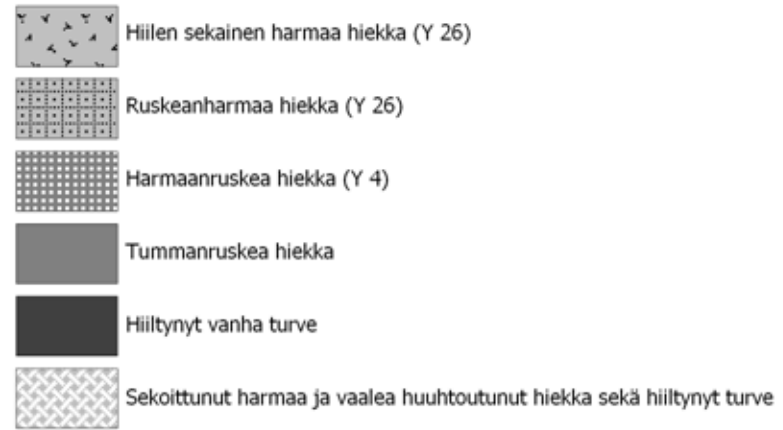

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5037-5067 / 991-1005
 Länsiprofiili, pohjoisosa (5060-5067/ 997)

Mk 1:25
 piirt. U. Köngäs
 digit. K. Vuoristo

1 m

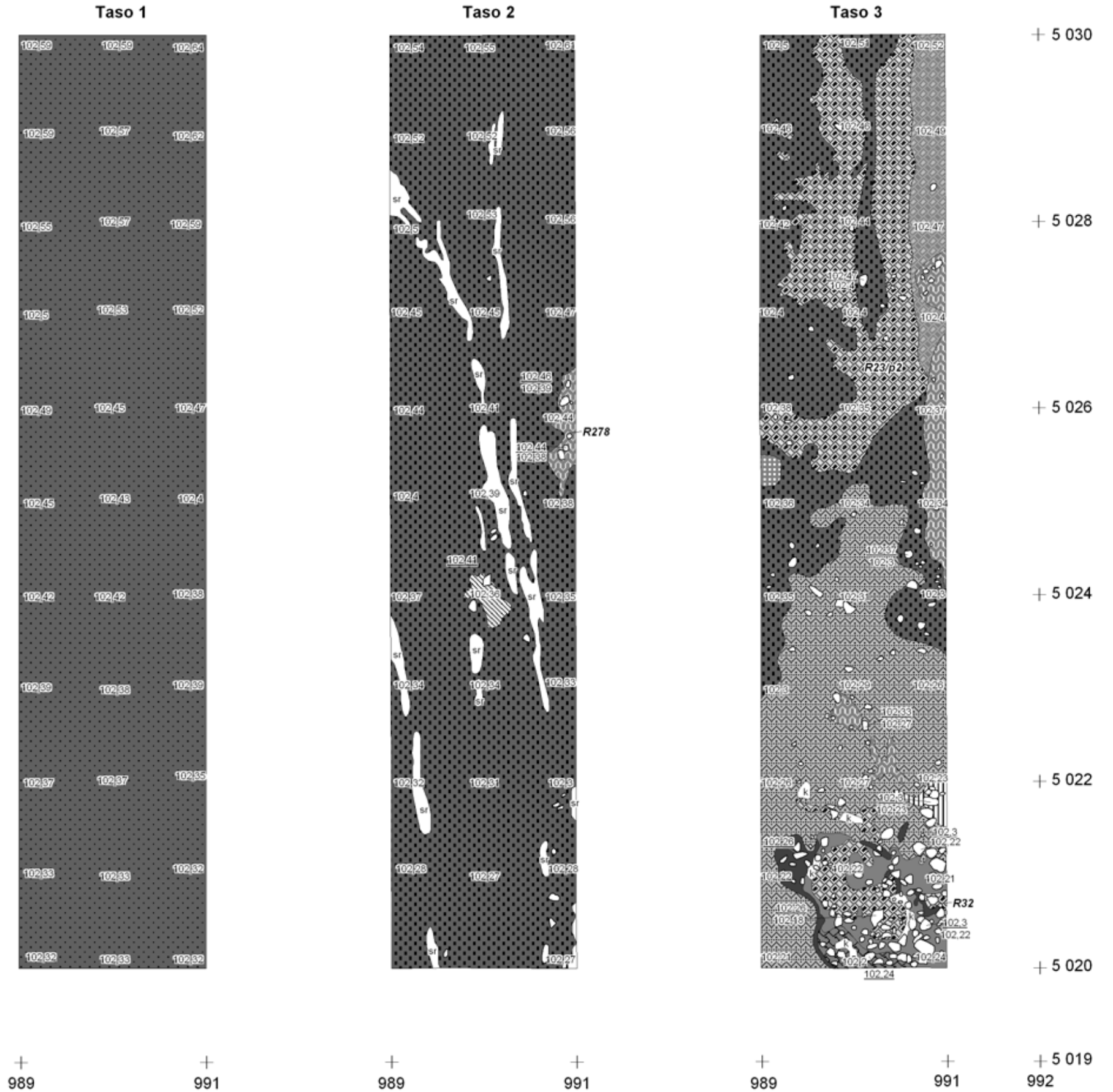

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006
 Alue 5020-5030 / 989-991
 (Peltorannantien muinaispelto)
 Tasot 1-3
 Mk 1:50
 piirt. J. Enqvist
 digit. K. Vuoristo

1 m

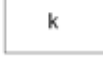

- Tiivis mullansekainen mustanruskea hiekka (Y 2)
- Tiivis kellanmustanruskea hiekka (Y 9)
- Vaaleanruskea hiekka
- Harmaanruskea hiekka
- Kellanruskea hiekka (Y 16)
- Tummanruskea hiekka
- Tumma nokimaa (Y19)
- Hiilen sekainen kellanruskea, tummanruskea ja keltainen hiekka
- Sekoittunut mustanruskea ja kellanruskea hiekka
- Sekoittunut harmaa ja tummanruskea hiekka (Y 18)
- Sekoittunut kellanruskea ja harmaa hiekka (Y 18)
- Sekoittunut tummanruskea ja keltainen hiekka
- Sora (Y 1)
- Keltainen hiekka
- Palanut kivi
- Rakennenumero

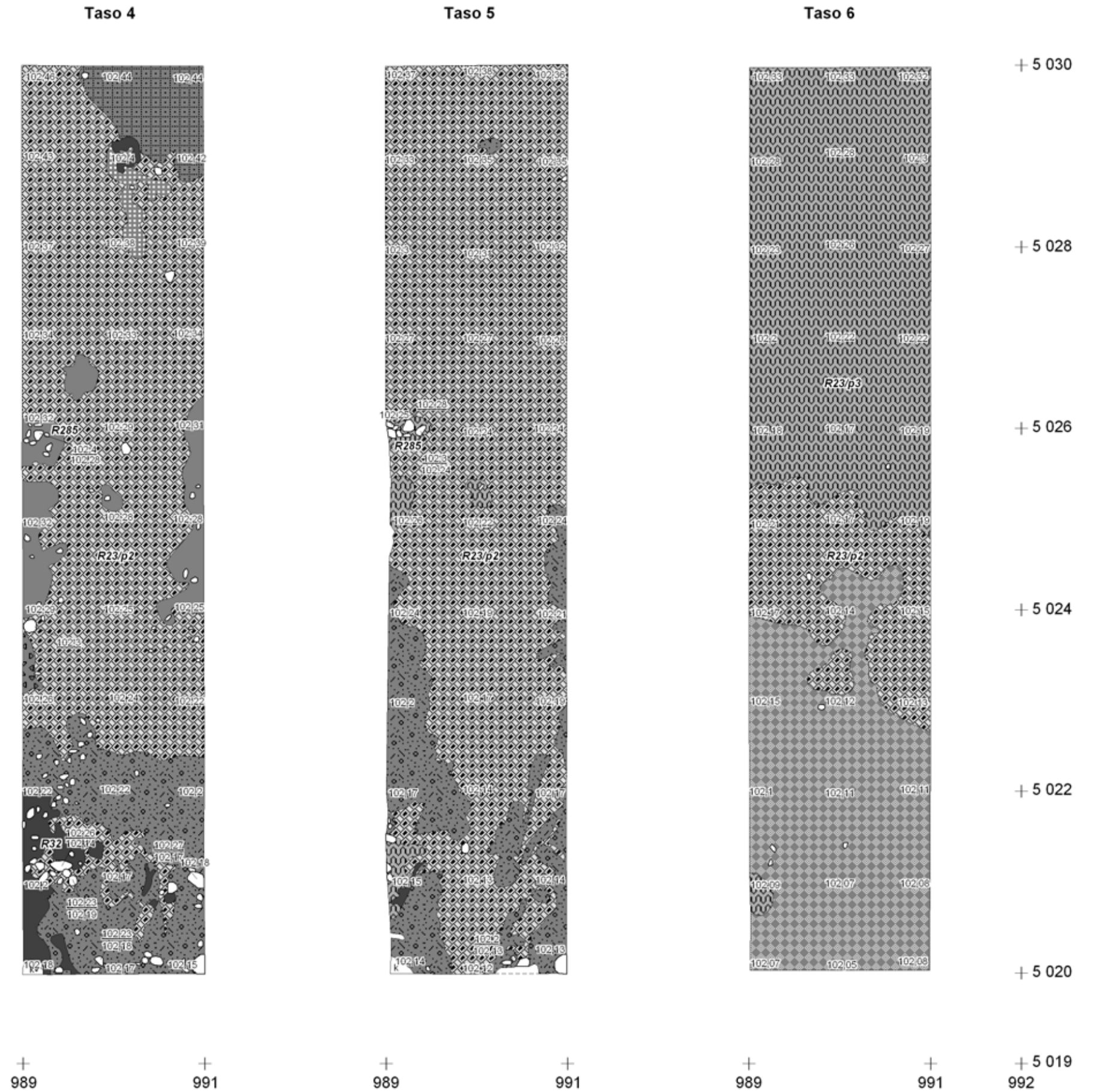

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006
 Alue 5020-5030 / 989-991
 (Peltorannantien muinaispelto)
 Tasot 4-6
 Mk 1:50
 piirt. J. Enqvist
 digit. K. Vuoristo

1 m

- Kellanuskea hiekka (Y 16)
- Tummanruskea hiekka
- Tumma nokimaa (Y19)
- Harmaanruskea hiekka
- Palaneen kivimurskan sekainen tummanruskea hiekka
- Laikukas sekoittunut harmaan- ja tummanruskea hiekka (Y 21)
- Sekoittunut kellanuskea ja tummanharmaa hiekka
- Hiilen ja noen sekainen tummanruskea hiekka (Y 28)
- Palanut savi ja tummanruskea hiekka
- Keltainen hiekka
- Palanut kivi
- Rakennenumero

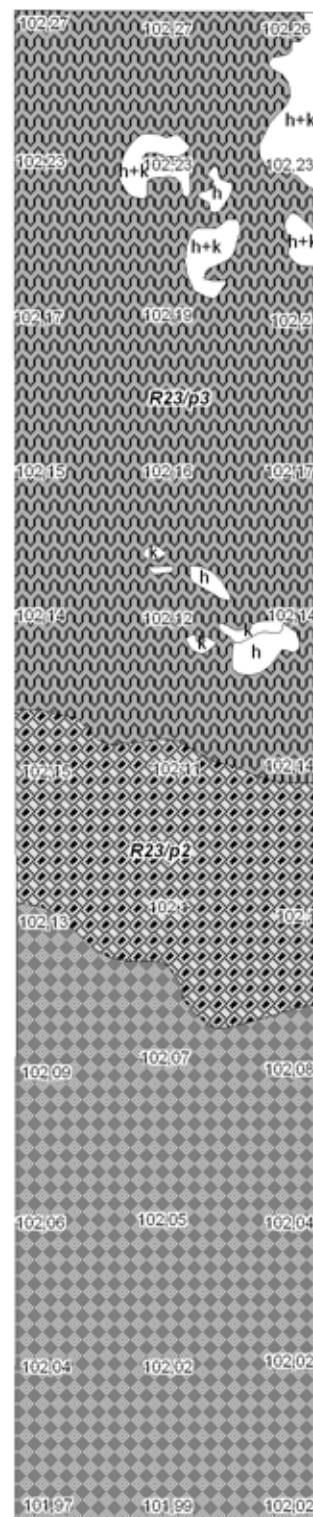
Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006
 Alue 5020-5030 / 989-991
 (Peltorannantien muinaispelto)
 Tasot 7-9
 Mk 1:50
 piirt. J. Enqvist
 digit. K. Vuoristo

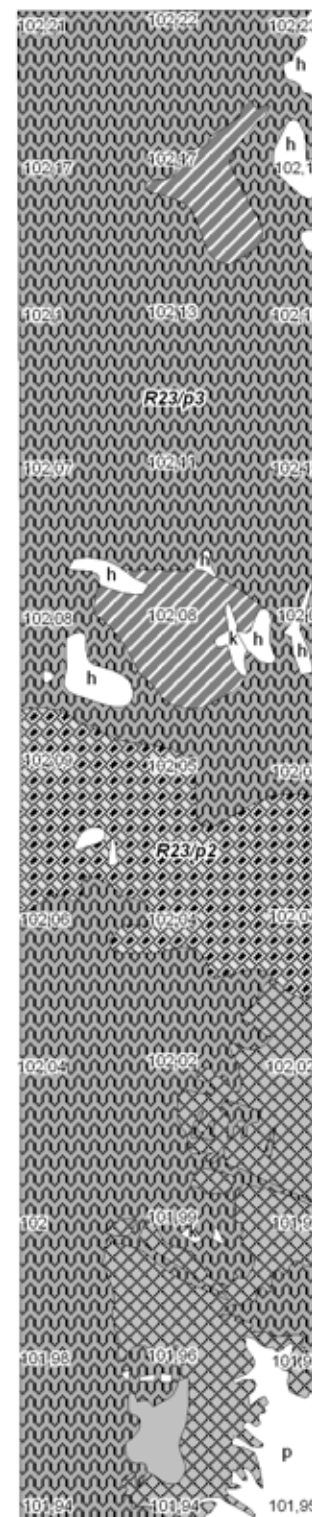
— 1 m

- Sekoittunut kellanruskea ja tummanharmaa hiekka
- Hiilen ja noen sekainen tummanruskea hiekka (Y 28)
- Kellanruskea hiekka (Y 16)
- Harmaa hiekka, paikoin hiiltä (Y 29)
- Vaaleanruskea hiekka
- Vaaleanharmaan hiekan sekainen tummanruskea hiekka
- Vaaleanharmaan hiekan sekainen tummanharmaa hiekka
- Sekoittunut keltainen, vaaleanharmaa ja tummanruskea hiekka
- h Vaalea huuhtoutunut hiekka
- k Keltainen hiekka
- p Puhdas keltainen pohjahiekka
- R123 Rakennenumero

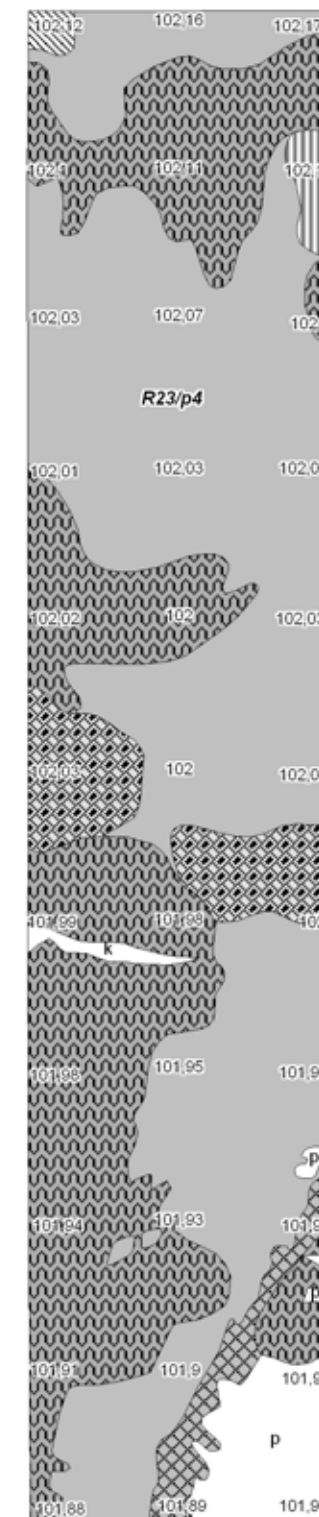
Taso 7

Taso 8

Taso 9

+ 5 030

+ 5 028

+ 5 026

+ 5 024

+ 5 022

+ 5 020

+ 989 + 991

+ 989 + 991

+ 989 + 991 + 5 019 992

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5020-5030 / 989-991
(Peltorannantien muinaispelto)

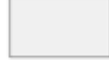

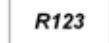
Tasot 10-12

Mk 1:50 1 m

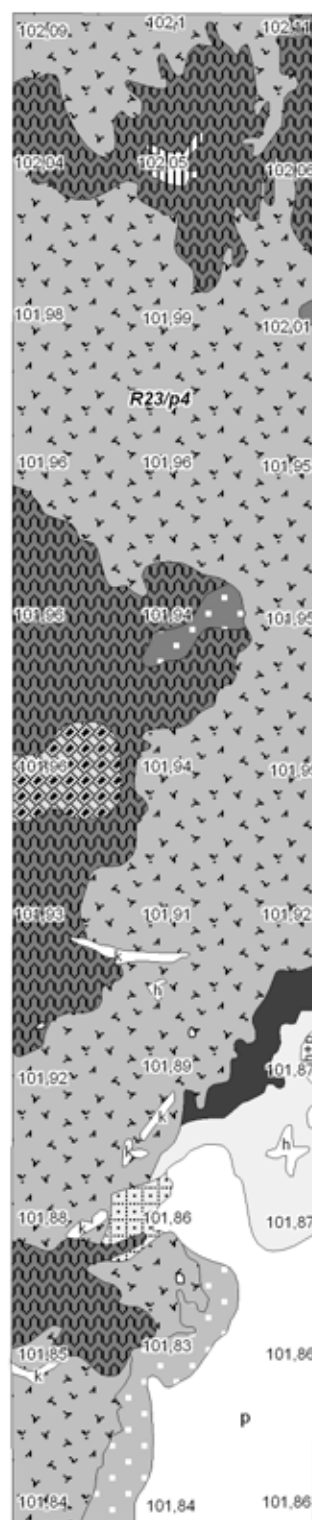
piirt. J. Enqvist ja K. Vuoristo

digit. K. Vuoristo

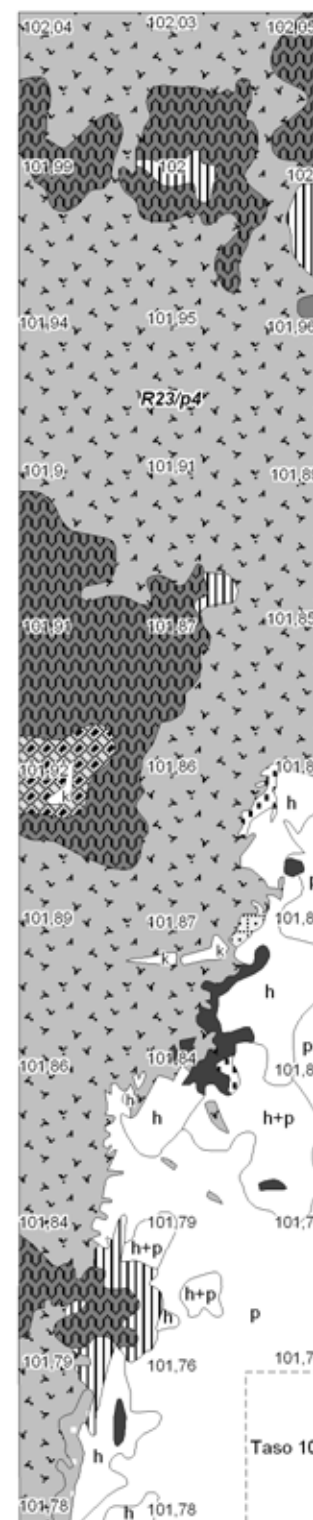
- Hiilen sekainen harmaa hiekka (Y 29)
- Hiilen ja noen sekainen tummanruskea hiekka (Y 28)
- Kellanruskea hiekka (Y 16)
- Ruskeanharmaa hiekka
- Tummanruskea hiekka
- Vaaleanharmaa hiekka
- Vaalea kellanharmaa hiekka
- Laikukas ruskea ja harmaanruskea hiekka
- Sekoittunut harmaa ja keltainen hiekka
- Sekoittunut tummanruskea ja keltainen hiekka
- Sekoittunut vaalea huuhtoutunut, keltainen ja tummanruskea hiekka
- Sekoittunut vaalea huuhtoutunut, keltainen ja ruskeanharmaa hiekka
- Sekoittunut tummanruskea ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Sekoittunut harmaa ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Sekoittunut vaalea huuhtoutunut, keltainen ja harmaa hiekka
- Sekoittunut harmaa, ruskea ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Sekoittunut harmaanruskea, ruskea ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Vanha hiiltynyt turve
- Hiiltynyt turve ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- h Vaalea huuhtoutunut hiekka
- k Keltainen hiekka
- p Puhdas keltainen pohjahiekka
- Palanut kivi
- **R123** Rakennenumero

Taso 10

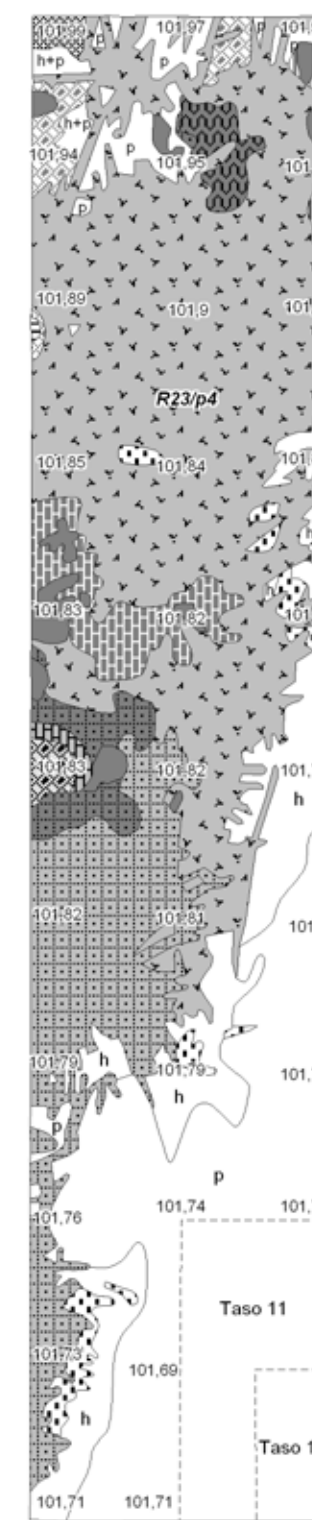
+ 989 + 991

Taso 11

+ 989 + 991

Taso 12

+ 989 + 991

+ 5 030

+ 5 028

+ 5 026

+ 5 024

+ 5 022

+ 5 020

+ 5 019

992

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5020-5030 / 989-991
 (Peltorannantien muinaispelto)
 Tasot 13-14 (pohja)
 Mk 1:50
 piirt. K. Vuoristo ja H. Kelola
 digit. K. Vuoristo

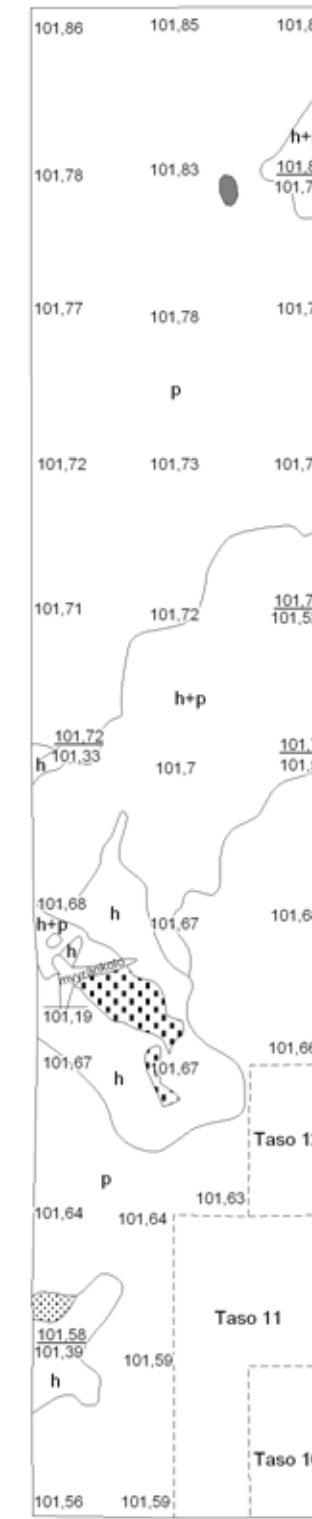
1 m

- Hiilen sekainen harmaa hiekka (Y 29)
- Tummanruskea hiekka
- Harmaa hiekka (Y 29)
- Sekoittunut tummanruskea ja keltainen hiekka
- Sekoittunut vaalea huuhtoutunut, keltainen ja tummanruskea hiekka
- Sekoittunut vaalea huuhtoutunut, keltainen ja harmaa hiekka
- Sekoittunut tummanruskea ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Hiiltynyt turve ja vaalea huuhtoutunut hiekka
- Hiiltynyt turve, vaalea huuhtoutunut ja keltainen puhdas hiekka
- h Vaalea huuhtoutunut hiekka
- p Puhdas keltainen pohjahiekka
- R123 Rakennenumero

Taso 13

Taso 14 (pohja)

+ 5 030

+ 5 028

+ 5 026

+ 5 024

+ 5 022

+ 5 020

+ 989   + 991

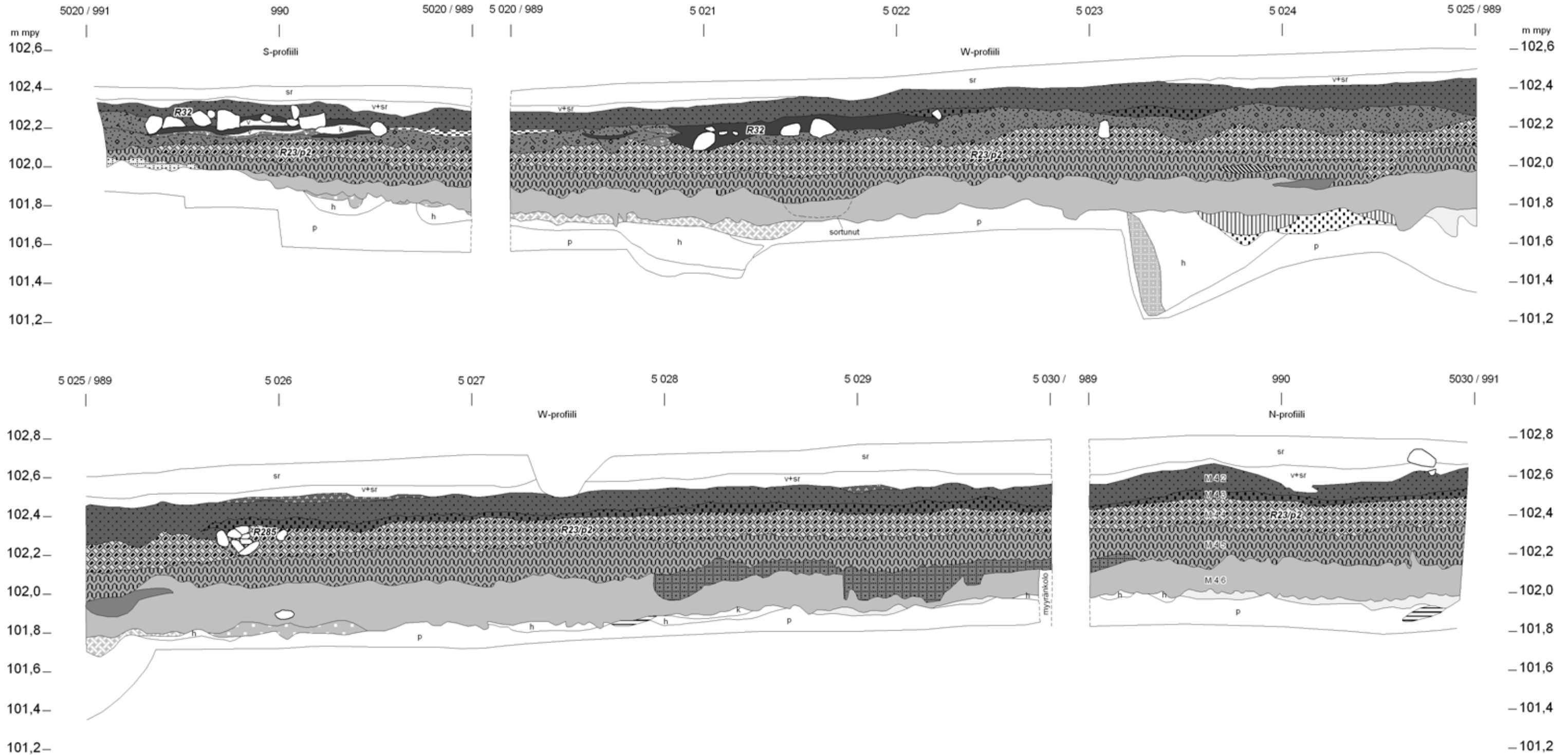
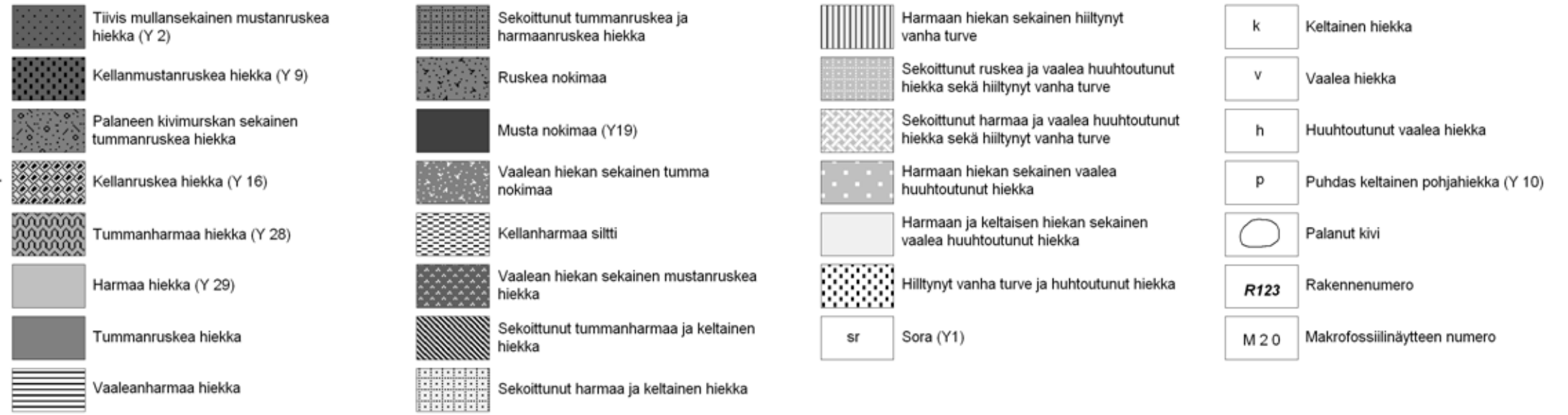
+ 989   + 991

+ 5 019
 992

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Alue 5037-5067 / 991-1005
Peltorannantien muinaispellon N-, S- ja W-profiilit
(5030 / 989-991, 5020-5030 / 989 ja 5020 / 989-991)
Mk 1:20
piirt. ja digit. K. Vuoristo

1 m

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Löytöjen kappalemääräinen levintä

Mk 1:250

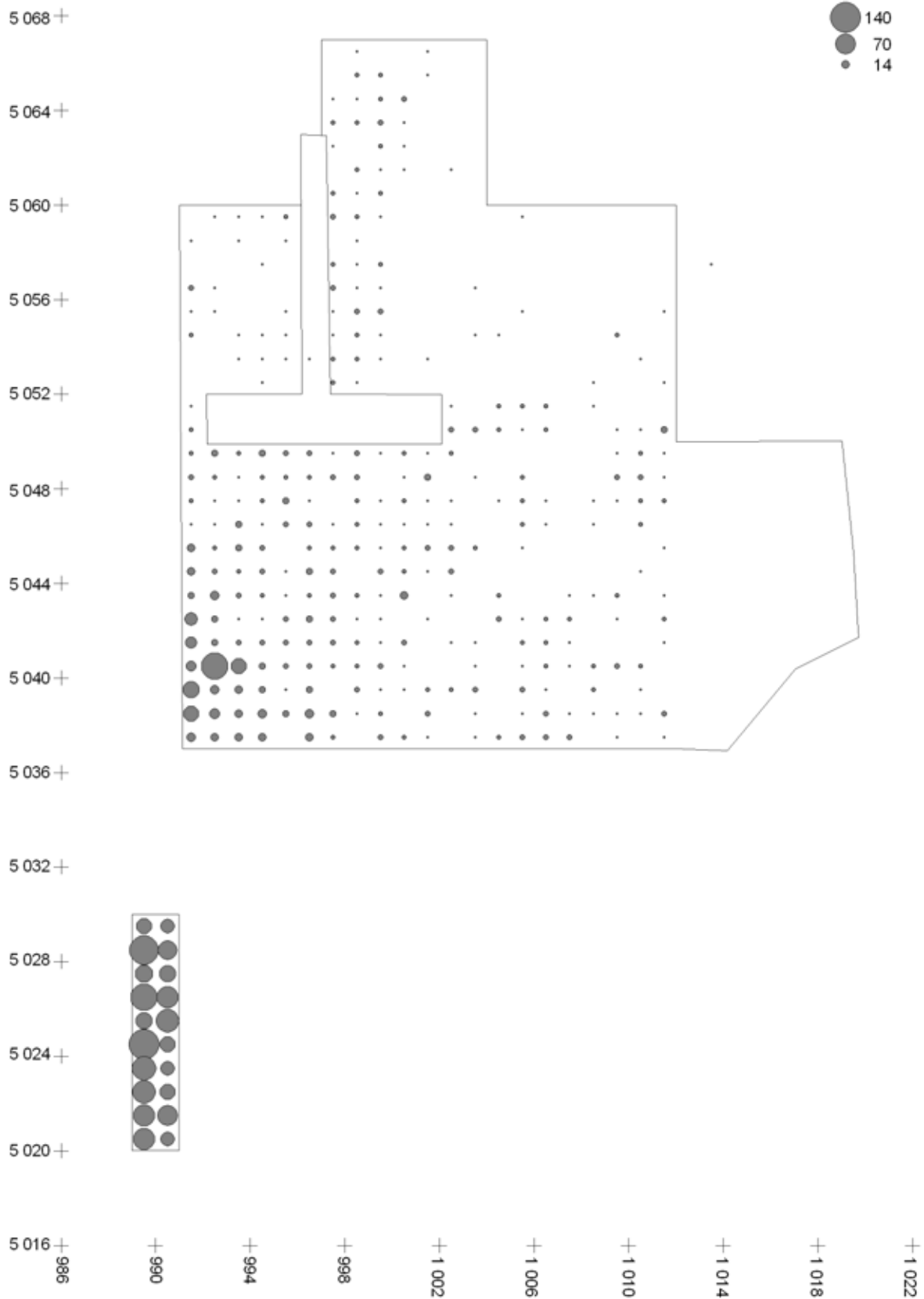
piirt. K. Vuoristo

digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

kpl
● 140
● 70
● 14

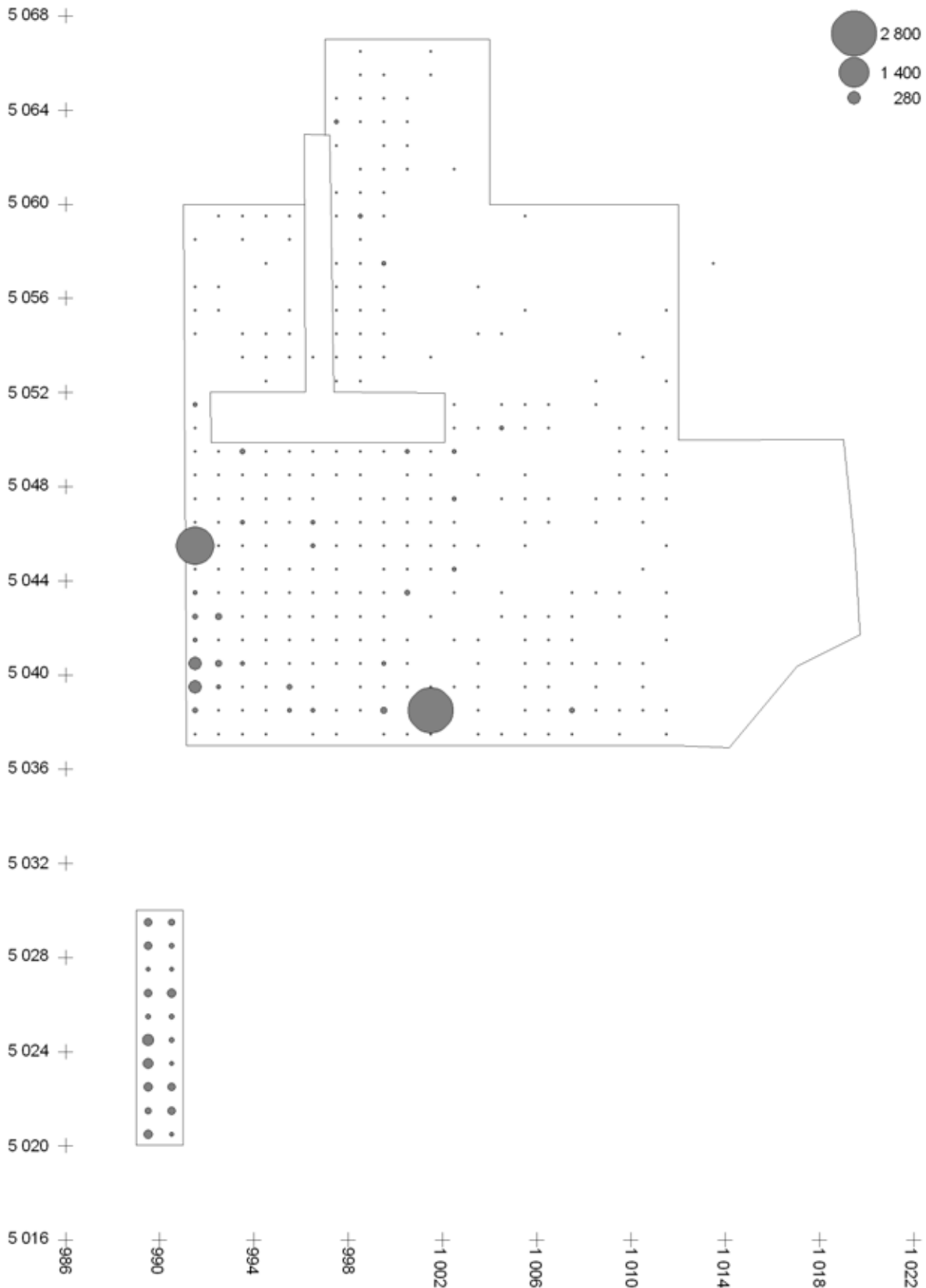
Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Löytöjen painomääräinen levintä
Mk 1:250
piirt. K. Vuoristo
digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

paino/g
2 800
1 400
280

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Pronssiesineiden kappalemääräinen levintä

Mk 1:250

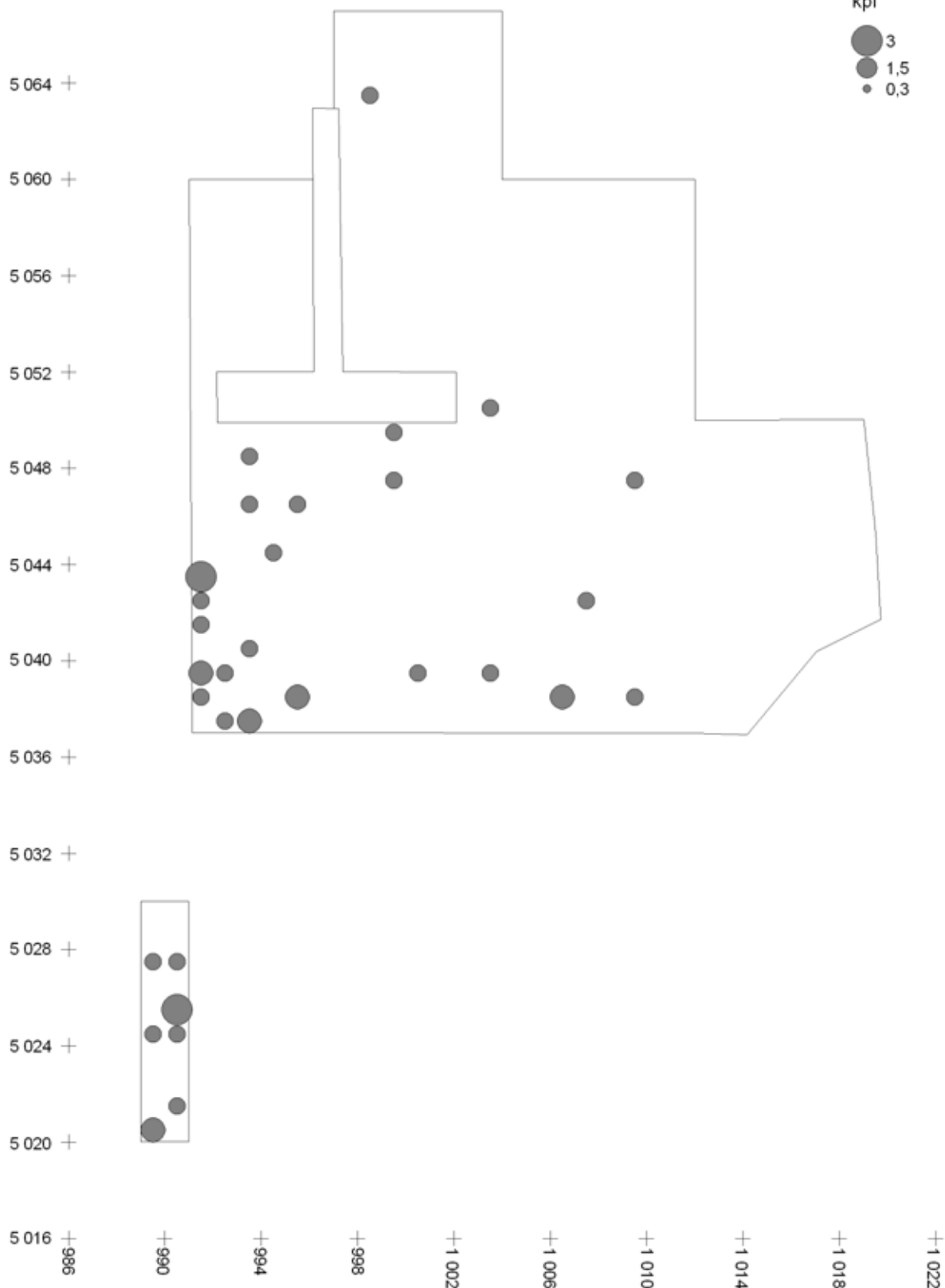
piirt. K. Vuoristo

digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 068 + 5 m

kpl
● 3
● 1,5
● 0,3

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Pronssiesineiden painomääräinen levintä
Mk 1:250
piirt. K. Vuoristo
digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

5 068 +

5 064 +

5 060 +

5 056 +

5 052 +

5 048 +

5 044 +

5 040 +

5 036 +

5 032 +

5 028 +

5 024 +

5 020 +

5 016 +

986

990

994

998

1 002

1 006

1 010

1 014

1 018

1 022

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Saviastian palojen kappalemääräinen levintä
Mk 1:250
piirt. K. Vuoristo
digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

5 068 +

5 064 +

5 060 +

5 056 +

5 052 +

5 048 +

5 044 +

5 040 +

5 036 +

5 032 +

5 028 +

5 024 +

5 020 +

5 016 +

+986

+990

+994

+998

+1 002

+1 006

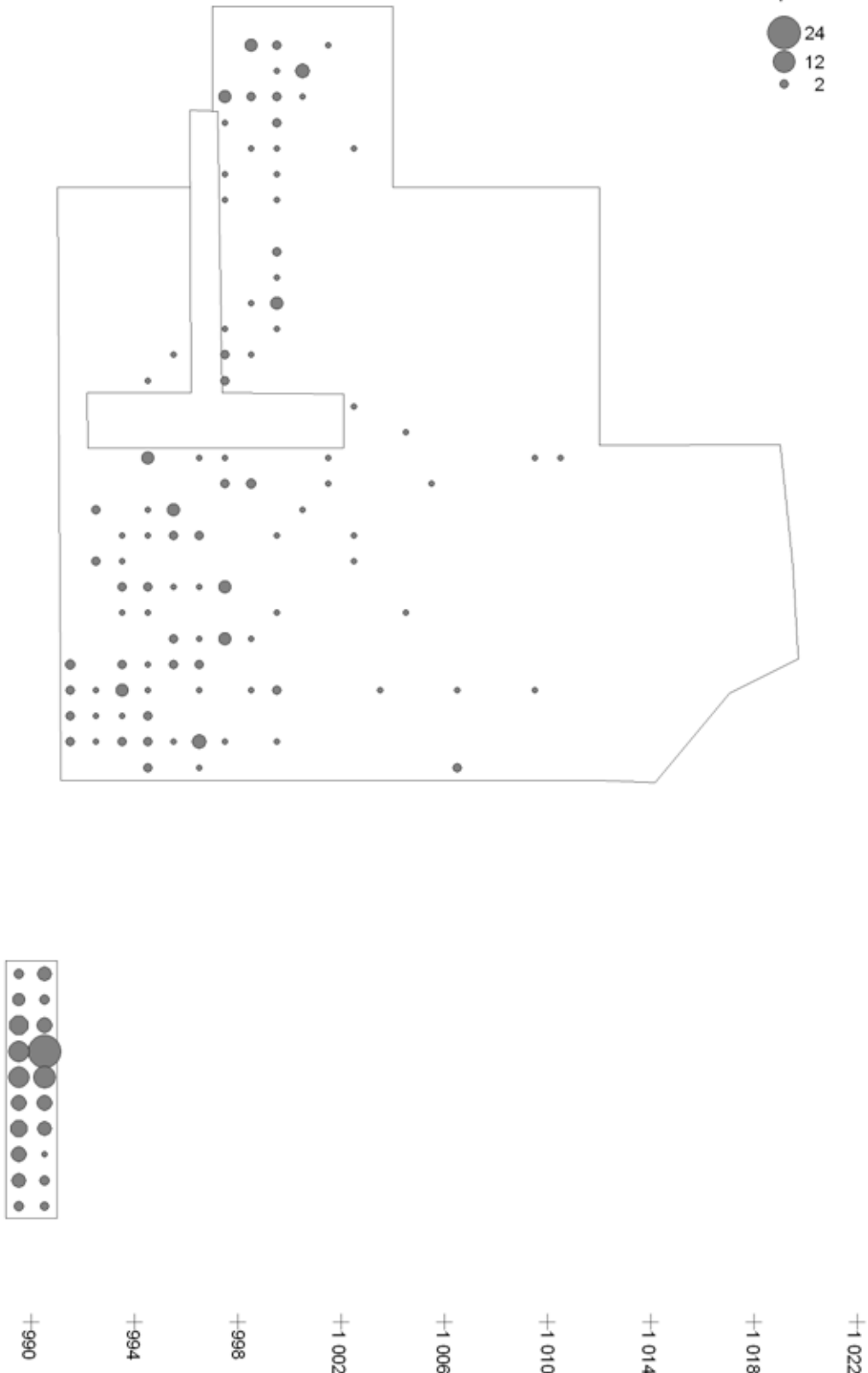
+1 010

+1 014

+1 018

+1 022

kpl

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Saviastian palojen painomääräinen levintä
Mk 1:250
piirt. K. Vuoristo
digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

5 068 +

5 064 +

5 060 +

5 056 +

5 052 +

5 048 +

5 044 +

5 040 +

5 036 +

5 032 +

5 028 +

5 024 +

5 020 +

5 016 +

+986

+990

+994

+998

+1 002

+1 006

+1 010

+1 014

+1 018

+1 022

paino/g

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Savitiivisten kappalemääräinen levintä

Mk 1:250

piirt. K. Vuoristo

digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

5 068 +

5 064 +

5 060 +

5 056 +

5 052 +

5 048 +

5 044 +

5 040 +

5 036 +

5 032 +

5 028 +

5 024 +

5 020 +

5 016 +

+986

kpl

6

3

1

+990

+994

+998

+1002

+1006

+1010

+1014

+1018

+1022

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Savitiivisten painomääräinen levintä

Mk 1:250

piirt. K. Vuoristo

digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

5 068 +

5 064 +

5 060 +

5 056 +

5 052 +

5 048 +

5 044 +

5 040 +

5 036 +

5 032 +

5 028 +

5 024 +

5 020 +

5 016 +

+986

+990

+994

+998

+1 002

+1 006

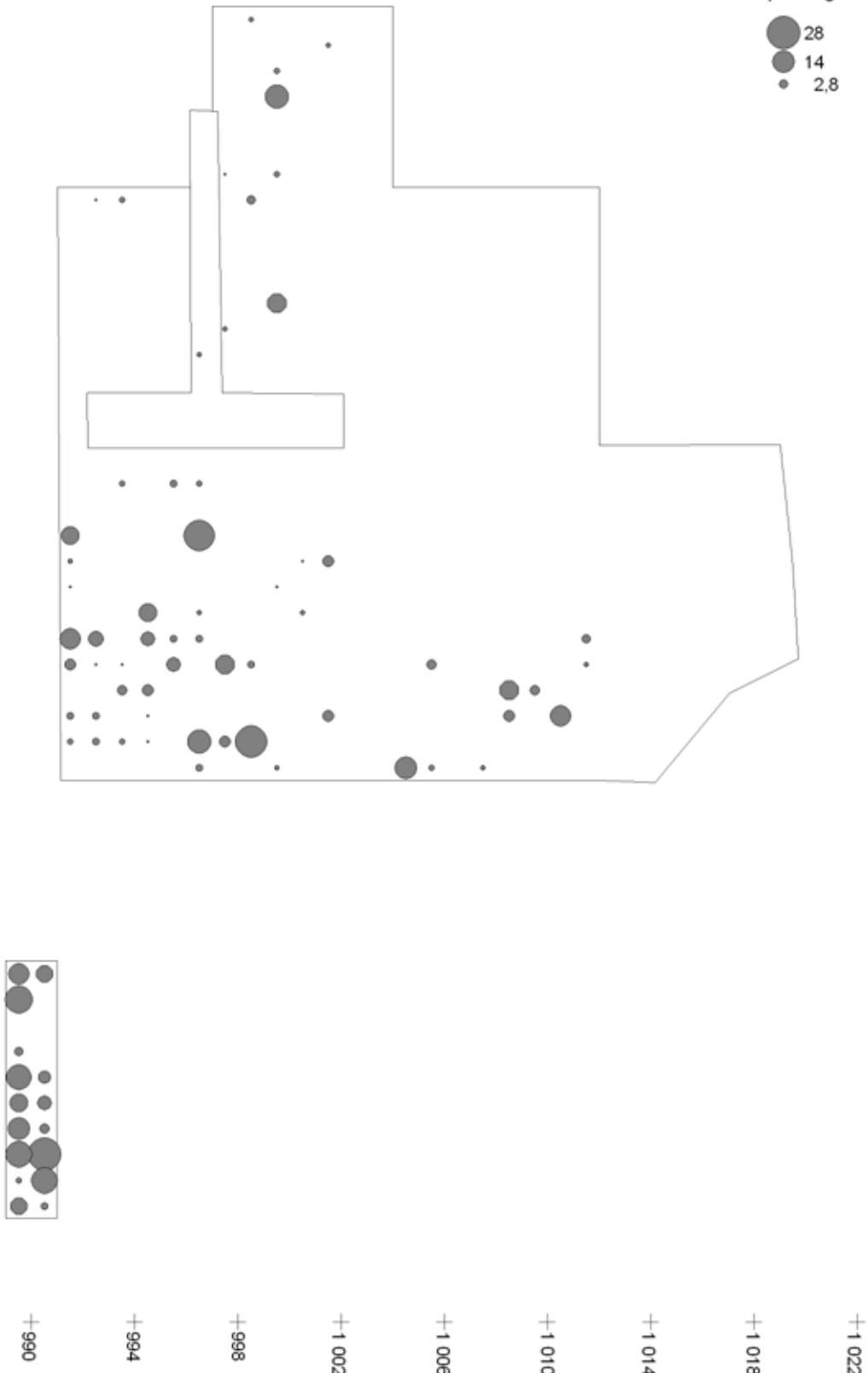
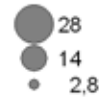
+1 010

+1 014

+1 018

+1 022

paino/g

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Palaneen saven kappalemääräinen levintä
Mk 1:250
piirt. K. Vuoristo
digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

kpl
● 110
● 55
● 11

Mikkeli Orijärvi
Esa Mikkola 2006

Palaneen saven painomääräinen levintä

Mk 1:250

piirt. K. Vuoristo

digit. K. Vuoristo ja R. Mönkkönen

5 m

5 068 +

5 064 +

5 060 +

5 056 +

5 052 +

5 048 +

5 044 +

5 040 +

5 036 +

5 032 +

5 028 +

5 024 +

5 020 +

5 016 +

+986

+990

+994

+998

+1 002

+1 006

+1 010

+1 014

+1 018

+1 022

paino/g

